

**PROIECT FINANȚAT DE
UNIUNEA EUROPEANĂ
PRIN PROGRAMUL PHARE**

***MANUAL
DE INSTRUIRE PRIVIND
COMBATEREA SPALARII
BANILOR
SI A FINANTARII
TERORISMULUI***

Manualul a fost supervizat și editat de către Dl. Giuseppe Lombardo, Lider de Proiect al Statului Membru și de către Dl. Massimo Nardo, Manager al UIC, cu ajutorul D-nei Valeria Roversi (UIC). Au contribuit Dl. Nicolae Craiu (Membru al Plenului ONPCSB), Dl. Cornel Moldoveanu (ONPCSB), Dra. Laura Banu (ONPCSB) și Dl. Piero Ricca (UIC).

TIPĂRIT LA C.N. "IMPRIMERIA NAȚIONALĂ"-S.A.

INTRODUCERE	7
1. CE ESTE SPALAREA BANILOR?.....	8
2. ETAPE ALE SPALARII BANILOR	10
1. Plasarea:	10
2. Stratificarea:	10
3. Integrarea:	11
3. NECESITATEA DE A COMBATE SPALAREA BANILOR.....	11
Combaterea crimei organizate	12
Asigurarea integritatii pietei.....	12
Afaceri interne.....	12
Reputatia	13
4. VULNERABILITATEA SECTORULUI ECONOMIC FATA DE SPALAREA BANILOR.....	14
5. ANALIZA METODELOR DE SPALARE A BANILOR	17
ANONIMATUL	17
VITEZA	18
COMPLEXITATEA	18
SECRETUL	18
5.1 – Tehnici de simulare a originii legale si/sau disimulare a originii ilicite	19
Spalarea banilor prin intermediul tranzactiilor cu numerar	19
Spalarea banilor prin intermediul conturilor bancare	21
Spalarea banilor prin intermediul transferurilor electronice bancare.....	22
Spalarea banilor prin intermediul operatiunilor externe.....	23
Spalarea banilor prin intermediul operatiunilor de credit	24
Spalarea banilor prin intermediul tranzactiilor legate de investitii	25
Circumstante neobisnuite/Caracteristici privind documentatia de credit si garantii ...	25
5.2 – Tehnici de a ascunde adevaratul beneficiar.....	26
5.3 – Tehnici legate de sectorul asigurarilor	27
5.4 – Formele preferate de investitii in faza spalarii.....	28
5.5. – Indicii de anomalie pentru societatile de servicii investitii financiare.....	30
5.6 – Circuitul spalarii banilor	32
5.7 – Tehnici de spalare a banilor	33
5.8 – Tehnici de spalare a banilor	34
5.9 – Tehnici de spalare a banilor	35
6. PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA INSTRUMENTELOR UTILIZATE IN SPALAREA BANILOR	36
6.1 DESTINATIILE OFFSHORE	36

Registre contabile.....	37
Secretul bancar.....	37
Lista GAFI a tarilor si teritoriilor necooperante.....	38
6.1.1 – Paradisurile fiscale – O privire de ansamblu.....	38
Transferurile.....	40
Delocalizarea.....	40
6.2. SOCIETATILE COMERCIALE.....	40
Capacitatea de a obtine si furniza informatia cu privire la beneficiarul real si la control.....	41
6.3. COMPANII SCOICA.....	43
6.4 SOCIETATI CU TITLURI NOMINALE SI LA PURTATOR.....	45
Actiuni la purtator.....	45
Alte instrumente la purtator.....	46
Cecul la purtator.....	46
6.5 LIBERI PROFESIONISTI.....	47
Liberii profesioniști si spalarea banilor.....	47
Avantajele acestei pozitii.....	48
6.6. SISTEMELE ALTERNATIVE DE TRANSMITERE DE BANI.....	49
6.6.1 Caracteristici generale.....	50
6.6.2. Hawala/Hundi.....	51
6.6.3. Sistemele chineze/din Asia de Est.....	52
6.6.4. Alte sisteme.....	53
6.7.CAZINOURI (SI ALTE ACTIVITATI DE JOCURI DE NOROC).....	54
Detectarea Tranzactiilor Suspecte efectuate prin cazinouri.....	55
Masuri in vigoare.....	56
6.8 UTILIZAREA INTERNETULUI.....	57
Aspecte generale.....	57
Banci.....	57
Societatile de valori mobiliare.....	58
Aspecte juridictionale.....	60
Jocul de noroc prin Internet.....	60
7. SPALAREA BANILOR SI FINANTAREA TERORISMULUI.....	61
7.1 FENOMENUL FINANTARII TERORISMULUI.....	61
7.2 RELATIA DINTRE SPALAREA BANILOR SI FINANTAREA TERORISMULUI.....	62
7.3 PRINCIPALELE SURSE DE FINANTARE A TERORISMULUI.....	63
7.4 NOILE RECOMANDARI GAFI PRIVIND FINANTAREA TERORISMULUI.....	64
7.5. PRACTICI ADOPTATE DE GAFI.....	64
7.5.1. Blocarea activelor teroriste.....	64
7.5.2. Combaterea abuzului sistemelor de transmitere alternativa.....	68
7.5.3. Folosirea cu rea-credinta a organizatiilor non-profit.....	73

Organisme de supraveghere	76
Sanctiuni.....	77
7.6. LISTELE CU TERORISTI SUSPECTI	77
7.6.1. Liste publice.....	78
7.6.2. Liste care nu sunt facute publice	78
7.6.3. A treia categorie de liste.....	78
8. EXEMPLE DIN EXPERIENTA ROMANA SAU A ALTOR TARI.....	78
Cazul 1: Infractioni de coruptie.....	78
Cazul 3: Evaziunea fiscala si deturnarea de fonduri.....	80
Cazul 4: Contrabanda	81
Cazul 5: Fonduri teoriste colectate in Tara A si transferate catre o organizatie terorista situata in Tara B	82
Cazul 6: O organizatie terorista efectueaza transferuri prin swift pentru a-si muta banii peste granite, catre zona unde isi va desfasura urmatoarele activitati.....	82
Cazul 7: O polita de asigurare folosita in scopul spalarii banilor	82
Cazul 8: Spalarea de bani urmand platile unei companii de asigurari.....	83
Cazul 9: Spalatori de bani utilizeaza industria de asigurari pentru a-si curata banii.....	83
Cazul 10: Crima organizata spala banii prin intermediul politelor de asigurare	84
Cazul 11: Un asociat al unei persoane expusa politic (PEP) spala banii obtinuti din coruptie la scara larga.....	84
Cazul 12: Spalarea veniturilor obtinute din deturnari de fonduri	85
Cazul 13: Transferuri prin swift utilizate ca parte din campania de colectare a fondurilor in scopuri teroriste	85
Cazul 14: Plati structurate pentru a evita detectarea	86
Cazul 15: Colectarea de fonduri printr-o organizatie non-profit	86
Cazul 16: O organizatie non-profit este utilizata in transferul banilor catre teroristi suspectati.....	86
Cazul 17: Organizatii non-profit utilizate in transferuri ilegale.....	87
Cazul 18: Conducerea unei organizatii non-profit utilizata in finantarea terorismului	87
Cazul 19: Un oficial guvernamental spala fondurile publice deturnate prin intermediul membrilor familiei sale.....	88
Cazul 20: Un angajat al unei companii detinute de stat implicat in coruptie la nivel inalt	88
Cazul 21: Un contabil si avocati ajuta intr-o schema de spalare a banilor.....	89
Cazul 22: Profesioniști juridici faciliteaza spalarea banilor.....	89
Cazul 23: Un contabil acorda consultanta de specialitate pentru crima organizata	90
Cazul 24: Un avocat foloseste companiile offshore si conturile de credit pentru a spala bani.....	90
Cazul 25: Un avocat foloseste contul clientului sau pentru a ajuta la spalarea banilor	91
Cazul 26: Un fond de administrare este folosit pentru a primi banii murdari si a cumpara valori imobiliare... 91	91
9. PROVOCARI.....	91
9.1. “PERSOANE EXPUSE POLITIC”	91
9.2 RELATII DE AFACERI SI TRANZACTII INDIRECTE	93
9.3. SOCIETATI COMERCIALE – BENEFICIARUL REAL	96
ANEXA 1	98
Definitia unei Unitati de Analiza Financiara.....	98
Functiile de baza	98
1. Depozitarul Central al informatiei raportate.....	99
2. Functia analitica.....	99
3. Divulgarea interna a informatiilor.....	100
4. Divulgarea informatiilor la nivel international.....	101
5. Informare si Feedback.....	101

ANEXA 2	102
Cooperarea internationala institutionala pentru combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului	102
Grupul de Actiune Financiara Internationala.....	102
Grupul de Actiune Financiara Internationala pentru combaterea spalarii banilor.....	102
Cele 40 de Recomandari cu privire la spalarea banilor	103
Cele 8 Recomandari Speciale cu privire la finantarea terorismului	103
Monitorizarea progresului membrilor	103
Raportarea orientarilor si tehnicilor in spalarea banilor	104
Lista tarilor si teritoriilor necooperante (NCCT)	104
Metodologia pentru evaluarea combaterii spalarii banilor si a finantarii terorismului.....	105
ANEXA 3	107
Cooperarea ONPCSB cu institutiile implicate in acest sector la nivel national	107
Necesitatea cooperarii interinstitutionale, cadru legal si organismele implicate.	107
Mijloacele concrete de cooperare interinstitutionala promovate de catre Oficiu.....	108
Rezultatele dezvoltarii cooperarii Oficiului cu institutiile publice si alte organisme interne	108
ANEXA 4	109
ALTE INSTITUTII ROMANESTI CU ROL DE SUPRAVEGHERE SI ORGANISME PUBLICHE IMPLICATE IN ACTIUNI DE COMBATERE A SPALARII BANILOR SI A FINANTARII TERORISMULUI.....	109
I. BANCA NATIONALA A ROMANIEI	109
II. COMISIA DE SUPRAVEGHERE A ASIGURARILOR.....	109
III. COMISIA NATIONALA A VALORILOR MOBILIARE	110
IV. CORPUL EXPERTILOR CONTABILI SI CONTABILILOR AUTORIZATI DIN ROMANIA	111
V. AUTORITATEA PENTRU VALORIFICAREA ACTIVELOR STATULUI (“AVAS”)	112
VI. UNIUNEA NATIONALA A NOTARILOR PUBLICI DIN ROMANIA	113
VII. ASOCIATIA ROMANA A AGENTIILOR IMOBILIARE (ARAI),.....	113
VIII. UNIUNEA NATIONALA A BAROURILOR DIN ROMANIA	114
ANEXA 5	115
Legislatie	115
GHIDURI OPERATIONALE PENTRU INSTITUTII FINANCIARE	117
ANEXA 6	118
ADRESE WEB	118
Institutiile internationale implicate in combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului	118
Unitati Nationale de Analiza Financiara Nationala/Agentii de reglementare.....	118

INTRODUCERE

Prezentul Manual de Instruire revizuieste, actualizeaza si extinde documentul elaborat in anul 2002, in cadrul Proiectului PHARE RO99-IB/JH-02.

In concordanta cu documentul anterior, acesta este un Manual de Instruire specializat, un instrument util de “consultare” pentru o paleta extinsa de institutii si profesionisti in domeniul combaterii spalarii banilor si a finantarii terorismului din Romania. Manualul nu trebuie perceput ca avand un caracter “operational”, adica un document care “instruieste” utilizatorul in legatura cu metodologia de training, curricula etc, pentru ca nu trateaza operatiunile pe care fiecare institutie este autorizata sa le efectueze conform legii romane, in problematica combaterii spalarii banilor si a finantarii terorismului si, de asemenea, nu expune procedurile pe care fiecare institutie le aplica intr-o modalitate proprie in domeniul spalarii banilor si al finantarii terorismului.

Manualul de Instruire a fost conceput pentru a sprijini institutiile publice, autoritatile de supraveghere, autoritatile responsabile cu aplicarea legii etc., actori care joaca un rol activ in combaterea spalarii banilor – pentru a-si desfasura activitatea in mod eficient si in conformitate cu legea.

Scopul nostru este sa oferim exemplul unor politici standard, proceduri si materiale de instruire care sunt destinate sa ajute la intelegerea activitatilor infractionale in domeniu si la abordarea etapelor necesare pentru combaterea si limitarea efectelor acestora.

Ideea primei editii a Manualului a fost sa ofere un instrument de lucru simplu pentru incepatori.

Am convenit ca Manualul trebuie sa aiba o destinatie absolut practica, de vreme ce va deveni punctul de referinta in activitatea de zi cu zi a functionarilor si angajatilor din institutiile carora li se adreseaza.

Am decis, deci, sa includem in acest Manual, materialele existente potrivite pentru a oferi informatii in legatura cu aspectele cele mai relevante pentru prevenirea si combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului prin citarea acestora. Materialele au fost puse la dispozitie prin surse oficiale, provenind din partea institutiilor internationale si a organizatiilor partenere in Proiectul de Twinning. Fiecare sursa este insotita de explicatiile corespunzatoare.

Consideram acest Manual ca pe o carte de capatai a practicienilor oferita practicienilor.

Giuseppe Lombardo

Lider de Proiect al Statului Membru

Dumitru Cismaru

Lider de Proiect al Tarii Candidate

Membru al Plenului ONPCSB

Reprezentant al P.I.C.C.J.

1. CE ESTE SPALAREA BANILOR?

Sursa:

GAFI- Ce inseamna spalarea de bani – Editie Revizuita, Octombrie 2003

Proiect PHARE RO99-IB/JH-02 – Manual de instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

Proiect PHARE RO02-IB/JH-08 – Ghidul de Tranzactii Suspecte – Editia Revizuita, Septembrie 2004

Spalarea banilor este partea financiara *de facto* a tuturor infractiunilor prin care se obtine profit. Este procesul prin care infractorii incearca sa ascunda originea si posesia reala a veniturilor provenind din activitatile lor criminale.

Daca este incununata cu succes, aceasta activitate va permite mentinerea controlului asupra acestor venituri si, in ultima instanta, va oferi o acoperire legitima pentru sursa veniturilor lor.

Scopul unui mare numar de activitati infractionale este generarea de profit pentru individul sau grupul care savarseste infractiunea. Spalarea banilor reprezinta procesarea acestor rezultate ale infractiunii cu scopul de a le ascunde originea ilegala. Acest proces are o importanta critica, pentru ca ofera infractorului posibilitatea de a se bucura de produsele infractiunii fara a le dezvalui provenienta.

Vanzarile ilegale de arme, contrabanda, si activitatile crimei organizate, inclusiv, de exemplu, traficul de droguri si retelele de prostitutie, pot genera sume uriase. Delapidarea, insider trading, mita si schemele de fraudă pe computer pot, de asemenea, produce mari profituri si crea facilitati in ceea ce priveste legitimarea castigurilor murdare obtinute prin spalarea banilor.

Atunci cand o activitate infractionala genereaza profituri substantiale, individul sau grupul implicat trebuie sa gaseasca o cale de a controla fondurile fara a atrage atentia asupra activitatii din care provin sau asupra persoanelor implicate. Infractorii reusesc acest lucru ascunzand sursele, schimbându-le forma, sau directionand fondurile catre un loc unde este mai putin posibil ca acestea sa atraga atentia.

Spalarea banilor este un proces prin care se da o aparenta de legalitate unor profituri obtinute ilegal de catre infractori care, fara a fi compromisi, beneficiaza ulterior de sumele obtinute.

Este un proces dinamic, in trei etape, care necesita in primul rand - miscarea fondurilor obtinute in mod direct din infractiuni; in al doilea rand - ascunderea urmelor banilor pentru a se evita orice tip de investigatie; in al treilea rand - disponibilizarea banilor pentru infractori, ascunzându-se din nou originea ocupationala si geografica a fondurilor.

A) Definirea spalarii banilor in legislatia Romaniei: Legea 656/2002, art. 1 lit. a):

Prin spalarea banilor se intelege infractiunea prevazuta la Articolul 23.

- Infractiuni prevazute in art. 23:

- a) schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscand ca provin din savarsirea de infractiuni, in scopul ascunderii sau al disimularii originii ilicite a acestor bunuri sau in scopul de a ajuta persoana care a savarsit infractiunea din care provin bunurile sa se sustraga de la urmarire, judecata sau executarea pedepsei;
- b) ascunderea sau disimularea adevaratei naturi a provenientei, a situarii, a dispozitiei, a circulatiei sau a proprietatii bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscand ca bunurile provin din savarsirea de infractiuni;
- c) dobandirea, detinerea sau folosirea de bunuri, cunoscand ca acestea provin din savarsirea de infractiuni.

- Persoanele fizice si juridice prevazute de Articolul 8:

- a) bancile, sucursalele bancilor straine si institutiile de credit;
- b) institutiile financiare;
- c) societatile de asigurari si reasigurari;
- d) agentii economici care desfasoara activitati de jocuri de noroc, amanet, vanzari-cumparari de obiecte de arta, metale si pietre pretioase, dealeri, turism, prestari de servicii si orice alte activitati similare care implica punerea in circulatie a valorilor;
- e) persoanele fizice si juridice care acorda asistenta de specialitate juridica, notariala, contabila, financiar-bancara, cu respectarea dispozitiilor legale privind secretul profesional;
- f) persoanele cu atributii in procesul de privatizare;
- g) oficiile postale si persoanele juridice care presteaza servicii de transmitere de bani, in lei sau in valuta;
- h) agentii imobiliari;
- i) casele de schimb valutar;
- j) orice alta persoana fizica sau juridica, pentru acte si fapte savarsite in afara sistemului financiar-bancar.

B) Definirea spalarii banilor in legislatia Uniunii Europene: Directivele Consiliului 91/308/EEC din 10 Iunie 1991 si 2001/97/EC din 4 Decembrie 2001:

„Spalarea banilor” inseamna urmatoarea actiune, atunci cand este savarsita cu intentie:

- a) transformarea sau transferarea de proprietate, cunoscand ca o astfel de proprietate provine dintr-o activitate infractionala sau dintr-un act de participare la o astfel de activitate, in scopul ascunderii sau disimularii originii ilicite a proprietatii sau in scopul sprijinirii oricarei persoane implicate in comiterea unei astfel de activitati, pentru a se sustrage de la consecintele legale ale actiunilor sale;
- b) ascunderea sau disimularea naturii, sursei, amplasarii, dispunerii, miscarii, drepturilor reale cu privire la proprietate sau la posesia acesteia, cunoscand ca o astfel de proprietate provine dintr-o activitate infractionala;
- c) dobandirea, posesia sau folosirea unei proprietati, cunoscand, la data primirii, ca o astfel de proprietate provine dintr-o activitate infractionala sau dintr-un act de participare la o asemenea activitate;
- d) participarea, asocierea, tentativa de comitere si sprijinirea, incurajarea, inlesnirea, sfatuirea in vederea comiterii oricareia dintre actiunile mentionate in alineatele anterioare.”

2. ETAPE ALE SPALARII BANILOR

Sursa:

GAFI – Cum sunt spalati banii – Editie revizuita octombrie 2003

Proiect PHARE RO99-IB/JH-02 – Manual de instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

Proiect PHARE RO02-IB/JH-08 – Ghidul de Tranzactii Suspecte – Editia Revizuita Sept 2004

Nu exista o singura metoda de spalare a banilor. Metodele pot varia de la cumpararea si vinderea unui obiect de lux (de ex. o masina sau o bijuterie) pana la trecerea banilor printr-o retea complexa internationala, de afaceri legale si prin companii „scoica” (companii care exista numai ca persoane juridice fara a detine activitati comerciale sau a desfasura afaceri). Initial, in cazul traficului de droguri sau altor infractiuni cum ar fi contrabanda, furtul, santajul etc., fondurile rezultate iau, in mod curent, forma banilor lichizi care trebuie sa fie introdusi prin orice metoda in sistemul financiar.

Operatiunile bancare traditionale de constituire a depozitelor sau de transfer al banilor si sistemele de creditare ofera un mecanism vital pentru spalarea banilor, in special, in faza initiala de introducere a numerarului in sistemul financiar.

In ciuda varietatii metodelor folosite, procesul de spalare a banilor se realizeaza in trei etape care pot cuprinde numeroase tranzactii efectuate de spalatorii de bani, tranzactii care sunt de natura sa alerteze institutiile financiare asupra activitatilor infractionale, respectiv:

1. Plasarea:

Reprezinta „scaparea”, la propriu, de numerar obtinut din activitatea ilegala, pentru separarea fondurilor provenite din surse ilicite, care ar putea fi supravegheate de organele de aplicare a legii.

In etapa initiala sau de plasare in spalarea banilor, infractorul introduce profitul sau ilegal in sistemul financiar. Aceasta se poate face prin impartirea sumelor mari de numerar in sume mai mici si mai putin suspecte care sunt apoi depozitate direct intr-un cont bancar sau prin cumpararea unui numar de instrumente financiare (cecuri, bilete la ordin etc) care sunt apoi colectate si depozitate in conturi dintr-o alta locatie.

2. Stratificarea:

Dupa intrarea fondurilor in sistemul financiar, are loc a doua etapa - stratificarea.

Reprezinta procesul de miscare a banilor intre diferite conturi pentru a le ascunde originea.

In aceasta etapa, spalatorul de bani intrerprinde o serie de preschimbari sau miscari ale fondurilor pentru a le indeparta de sursa din care provin. Fondurile pot fi indreptate catre cumpararea si vanzarea de instrumente de investitii, sau spalatorul poate, pur si simplu, sa trimita fondurile prin transfer electronic intr-o serie de conturi din diverse banci de pe intreg globul. Utilizarea a mai multe conturi indepartate din punct de vedere geografic, in scopul

spalarii banilor, este, in special, folosita in acele jurisdictii care nu coopereaza in anchetele pentru combaterea spalarii banilor. In anumite situatii, spalatorii de bani pot deghiza transferurile ca fiind plati pentru bunuri si servicii, in acest fel dandu-le o aparenta legitima.

Separarea veniturilor ilicite de sursa lor prin crearea unor straturi complexe de tranzactii financiare proiectate pentru a insela organele de control si pentru a asigura anonimatul.

3. Integrarea:

Dupa ce a trecut cu succes produsele infractiunii prin primele doua etape ale procesului de spalare a banilor, spalatorul de bani trece apoi in a treia etapa – integrarea – in care fondurile reintra in circuitul economic legal. Spalatorul poate alege apoi sa investeasca fondurile pe piata imobiliara, a bunurilor de lux sau a afacerilor.

Daca procesul de stratificare are succes, schemele de integrare vor trimite din nou rezultatele spalarii in circuitul economic, in asa fel incat ele vor reintra in sistemul financiar aparand ca fonduri normale si „curate” obtinute din activitati comerciale.

Cei trei pasi de baza se pot constitui in faze separate si distincte. Ei pot aparea in sa si simultan sau, mai obisnuit, se pot suprapune. Felul in care sunt folositi pasii de baza depinde de mecanismele de spalare disponibile si de cerintele organizatiilor criminale.

In cadrul procesului de spalare a banilor s-au identificat anumite puncte vulnerabile, puncte dificil de evitat de catre spalatorul de bani si, in consecinta, usor de recunoscut, respectiv:

- plasarea numerarului in sistemul financiar;
- trecerea numerarului peste frontiere;
- transferarea numerarului in si dinspre sistemul financiar.

3. NECESITATEA DE A COMBATE SPALAREA BANILOR

Sursa:

Proiect PHARE RO99-IB/JH-02 – Manual de instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

Proiect PHARE RO02-IB/JH-08 – Ghidul de Tranzactii Suspecte – Editia Revizuita Septembrie 2004

GAFI - Web Site - Documente

Conferinta Internationala din Bucuresti “Combaterea spalarii banilor si finantarii terorismului: integrarea sistemelor nationale intr-un cadru global consistent” – Bucuresti, 14-15 Iunie 2004

Lupta pentru combaterea spalarii banilor are o dubla motivatie. Pe de o parte, motivatia combaterii crimei organizate si a extinderii sale la scara mondiala. Pe de alta parte, conservarea integritatii pietelor financiare si a economiei de piata.

Combaterea crimei organizate

In ultimii ani a survenit o recunoastere din ce in ce mai mare a faptului ca este esential sa se lupte impotriva crimei organizate, ca infractorii trebuie opriti, ori de cate ori este posibil, din a legitima rezultatele activitatilor lor criminale prin transformarea fondurilor din „murdare” in fonduri „curate”.

Scopul unui mare numar de activitati infractionale este generarea de profit pentru individul sau grupul care savarseste infractiunea. Splarea banilor reprezinta procesarea acestor rezultate ale infractiunii cu scopul de a le ascunde originea ilegala. Acest proces are o importanta critica, pentru ca ofera infractorului posibilitatea de a se bucura de produsele infractiunii fara a le dezvalui provenienta.

Vanzarile ilegale de arme, contrabanda, si activitatile crimei organizate, inclusiv, de exemplu, traficul de droguri si retelele de prostitutie, pot genera sume uriase. Delapidarea, insider trading, mita si schemele de fraudă pe computer pot de asemenea produce mari profituri si crea facilitati in ceea ce priveste legitimarea castigurilor murdare obtinute prin spalarea banilor.

Atunci cand o activitate infractionala genereaza profituri substantiale, individul sau grupul implicat trebuie sa gaseasca o cale de a controla fondurile fara a atrage atentia asupra activitatii din care provin sau asupra persoanelor implicate. Infractorii trebuie sa deghizeze sursele, sa le schimbe forma, sau sa directioneze fondurile catre un loc unde este mai putin posibil ca acestea sa atraga atentia.

Abilitatea de a spala rezultatele activitatii criminale prin sistemul financiar este vitala pentru succesul activitatilor infractionale. Cei implicati in astfel de activitati au nevoie sa exploateze facilitatile oferite de sectorul financiar mondial daca vor sa beneficieze de rezultatele activitatilor lor.

Integrarea crescuta a sistemelor financiare mondiale si indepartarea barierelor puse in fata miscarii libere a capitalului au crescut usurinta cu care banii negri pot fi spalati si complica procesul de urmarire a banilor. Ultimele tendinte au evidentiat faptul ca spalatorii de bani isi directioneaza din ce in ce mai mult eforturile pentru angajarea unor intermediari non-bancari si non-financieri. Astfel, lupta impotriva spalarii banilor isi investeste increderea in constientizarea unei game largi de persoane juridice care nu sunt numai cele din sectorul bancar sau financiar.

Este normal ca spalatorii de bani sa incerce sa isi mute fondurile si operatiunile din tari cu legislatie completa in centre offshore si in tari cu economie incipienta. Economii incipiente nu numai ca nu au de loc sau au o legislatie mai slab dezvoltata in privinta combaterii spalarii banilor in anumite sectoare, cum ar fi valorile mobiliare sau asigurarile, permitand plasarea relativ facila a fondurilor murdare, dar au in mod obisnuit rate inalte de crestere economica de care spalatorii de bani pot profita. Mai mult, aceste economii fac mari eforturi sa atraga investitii straine, iar spalatorii de bani pot obtine profilul respectabil al investitorilor internationali si chiar pot beneficia de facilitati economice.

Asigurarea integritatii pietei

Folosirea sistemelor financiar bancare in scopul spalarii banilor conduce la subminarea institutiilor financiare individuale si in cele din urma a intregului sistem financiar.

Afaceri interne

Daca nu este controlat, procesul de spalare a banilor poate submina eforturile depuse pentru existenta unor pietele libere si competitive, si afecteaza dezvoltarea unei economii sanatoase.

Economii cu centre financiare in crestere sau in dezvoltare, dar cu sisteme de control neadecvate sunt, in mod special, mai vulnerabile decat centrele financiare stabile ale tarilor care implementeaza politici eficiente de combatere a spalarii banilor.

Diferentele dintre sistemele nationale de combatere a spalarii banilor vor fi exploatate de catre infractori, care tind sa isi mute retelele catre tari si sisteme financiare cu contramasuri slabe sau ineficiente.

Pe langa integritatea afectata a institutiei financiare individuale, exista si efectul advers asupra investitiilor straine directe atunci cand sectoarele financiare si comerciale ale unei tari sunt percepute ca fiind controlate si influentate de catre criminalitatea organizata.

Spalarea banilor reprezinta un factor major de contaminare a intregii economii: acest fenomen poate eroda integritatea institutiilor financiare ale unei tari prin influentarea cererii de numerar, nivelului ratei dobanzii si ratei de schimb valutar si, in acelasi timp, poate genera inflatie.

Prin procedeele lor ilicite, infractorii pot investi in sectoare ale economiei unde activele pot fi utilizate ulterior ca masini de spalare a banilor. In plus, intr-o economie in care tehnologia avansata si globalizarea permit transferul rapid de fonduri, lipsa de control asupra spalarii de sume mari de bani poate submina stabilitatea financiara. Mai mult, intr-o tara cu o situatie financiara precara, scoaterea a milioane si chiar miliarde de dolari anual din procesul normal de crestere economica reprezinta un real pericol.

Spalarea banilor orienteaza banii din economia ilegala si ii plaseaza, prin investitii, in economia legala, bazandu-se pe capacitatea si performanta sistemului financiar de a transfera capital si active in cantitati mari si in timp scurt.

Reputatia

Strategiile de spalare a banilor includ tranzactii care, prin volum, sunt foarte profitabile, si deci atractive pentru institutiile financiare legale sau alte persoane juridice folosite ca intermediari de catre persoanele fizice care doresc sa transforme fondurile „murdare” in fonduri „curate”.

Economiile in curs de dezvoltare trebuie sa se protejeze impotriva spalarii banilor atat din interior, cat si din exterior. Lupta interna impotriva spalarii banilor inseamna lupta impotriva coruptiei, a privatizarii frauduloase, a fraudei bancare si a evaziunii fiscale. Combaterea plasamentului fondurilor spalate la nivel international ajuta la protejarea afacerilor interne si a cetatenilor impotriva concurentei neloiale a spalatorilor de bani si a organizatiilor de finantare a terorismului. Tarile in curs de dezvoltare trebuie, de asemenea, sa evite sa fie plasate pe lista GAFI a “jurisdictiilor necooperante” si sa fie supuse sanctiunilor economice si politice.

Succesul si stabilitatea pe termen lung a oricarei institutii financiare depinde de atragerea si pastrarea fondurilor castigate in mod legitim.

Banii castigati in mod fraudulos au, invariabil, o natura tranzitorie. Ei strica reputatia si descurajeaza pe investitorul cinstit. Institutia financiara care se implica intr-un scandal de spalare a banilor va risca acuzarea in instanta si pierderea bunei reputatii pe piata.

Reputatia privind integritatea este una din valorile cele mai importante ale unei institutii financiare. Asa cum s-a subliniat de catre GAFI¹, daca fondurile provenite din infractiuni pot fi usor procesate in cadrul unei institutii din sectorul privat – fie din cauza ca angajatii sai sau directorii au primit mita sau din cauza ca institutia inchide ochii in fata naturii ilicite a unor astfel de fonduri – institutia poate fi implicata intr-o complicitate activa cu infractorii si poate fi parte in propria sa retea criminala: evidenta unei astfel de complicitati va avea efecte daunatoare asupra atitudinii intermediarilor financiari si a autoritatilor de reglementare, dar si asupra clientilor lor obisnuiti.

Din punctul de vedere al unor eventuale consecinte negative la nivel macroeconomic datorate unui fenomen de spalare a banilor necontrolat, Fondul Monetar International a citat schimbari inexplicabile a cererii de masa monetara, riscuri prudentiale fata de stabilitatea sistemului bancar, efecte de contaminare fata de tranzactiile financiare legale si cresterea

¹ GAFI este un organism multi-disciplinar care duce o politica comuna de dominatie a legii si de implementare legislativa si financiara de catre expertii statelor membre. Grupul monitorizeaza progresul in implementarea masurilor de combatere a spalarii banilor; reevalueaza si raporteaza evolutiile, tehnicile si contra-masurile privind spalarea banilor; promoveaza adoptarea si implementarea standardelor globale GAFI privind combaterea spalarii banilor.

volatilitatii fluxurilor internationale de capital si a ratei de schimb valutar datorata neanticiparii realizarii transferurilor de bunuri peste granita.

Experienta acumulata de retelele crimei organizate este reductabila. In consecinta, se impune colaborarea stransa a organelor si organismelor abilitate sa lupte impotriva acestora, pentru prevenirea generalizarii fenomenului de spalare a banilor. In caz contrar, exista riscul, deloc neglijabil, ca banii spalati sa devina „motorul” economiei si sa-si impuna propriile „reguli”, ceea ce inseamna de fapt subminarea sau chiar desfiintarea autoritatii statale si domnia arbitrarului de tip mafiot.

4. VULNERABILITATEA SECTORULUI ECONOMIC **FATA DE SPALAREA BANILOR**

Sursa:

Fondul Monetar International: Implicatiile macroeconomice ale spalarii banilor - 1996

Proiect PHARE RO99-IB/JH-02 – Manual de instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

Proiect PHARE RO02-IB/JH-08 – Ghidul de Tranzactii Suspecte – Editia Revizuita, Septembrie 2004

Nu exista literatura de specialitate in legatura cu efectele macroeconomice ale spalarii banilor in sine. Totusi, cateva studii empirice impreuna cu binecunoscutul rol negativ al spalarii banilor prin activitati infractionale si ilegale sugereaza legatura stransa a discutiilor acestor efecte in studiile disponibile asupra infractionalitatii si economiei subterane. Totusi, avand in vedere aceste studii, discutia este limitata si intr-o oarecare masura speculativa.

Cateva studii introduc activitatea subterana sau ilegala in modele macroeconomice simple. Houston (1990) dezvoltă un model macro teoretic al circuitului afacerilor si al legaturii politicilor fiscale si monetare cu economia subterana. Investigatia lui asupra cresterii economiei subterane concluzioneaza ca efectele acesteia trebuie avute in vedere in elaborarea politicilor fiscale si de reglementare. Mai general, Houston observa ca controlul asupra masei monetare si asupra viitoarelor schimbari ale nivelului preturilor si ratei dobanzilor poate fi ingreunat de prezenta unei economii subterane de care nu se tine seama. Concluzia lui este ca prezenta unui numar semnificativ de tranzactii ascunse poate conduce la supraevaluarea efectelor inflationiste ai stimulentei fiscale si monetare. De exemplu, depozitele de valuata in crestere, considerate ca provenind din spalarea banilor, au ca rezultat o crestere limitata a masei monetare interne. Houston, de asemenea, considera cresterea criminalitatii ca o posibila contributie la fenomenul de stagflatie de la sfarsitul anilor 70, inceputul anilor 80.

Tema comuna a studiilor existente este ca, daca criminalitatea, activitatea subterana si spalarea banilor care le este asociata au loc pe o scara suficient de mare, atunci cei care elaboreaza politici macroeconomice trebuie sa le ia in considerare. In cazul in care nu s-ar intampla asa, rezultatul ar fi o incorecta diagnosticare si o politica economica defectuoasa. De exemplu, la nivel international s-a ajuns la concluzia comuna ca evolutia sistemelor monetare a devenit la sfarsitul anilor 80 si inceputul anilor 90 mai dificil de interpretat. Aceasta se datoreaza, in principal, dezvoltarii rapide a tehnologiei financiare si a structurilor economice asociate politicilor de deregularizare si privatizare din multe tari. Totusi, dezvoltarea generala a fenomenului de spalare a banilor in aceeasi perioada poate sa fi contribuit, de asemenea, la cresterea volatilitatii totale, asa cum se sugereaza in literatura. Trebuie avute in vedere volumul mare al activitatilor infractionale si desfasurarea lor in timp. Activitati individuale

nereglementate si de mare amploare pot servi la inducerea de erori in bazele de date economice si pot produce complicatii in elaborarea politicilor. In plus, un aspect cheie al intelegerii comportamentului monetar este abilitatea de a identifica, din punct de vedere statistic, tara si valuta de provenienta si rezidenta detinatorului depozitului. Acest lucru ar putea avea consecinte asupra volatilitatii ratelor de schimb si ale dobanzilor, in special in economiile legate de dolar, pana acolo incat ar determina o schimbare in cererea aparenta de bani dintre o economie si alta, datorita spalarii de bani transfrontaliere, pentru ca urmarirea fondurilor monetare devine mai nesigura.

Efectele spalarii banilor asupra distributiei veniturilor nu sunt discutate in literatura, dar nu pot fi ignorate. Cresterea economica va avea de suferit pana acolo incat activitatile infractiionale subterane redirectioneaza veniturile de la cei care produc mari economii la cei care realizeaza putine economii sau de la investitii importante la investitii de risc si de slaba calitate. De exemplu, este cunoscut ca in Statele Unite evaziunea fiscala este in mod special concentrata pe veniturile derivate din capitalul de mare risc dar care aduce profituri mai mari. Frauda, delapidarea si traficul de influenta par a fi frecvent orientate inspre afaceri si pietele cu rata mare de crestere si grad ridicat de profitabilitate, pentru ca "aici sunt banii". In mod similar, infractiunile contra persoanei, cum ar fi furturile si rapirile de persoane par a-si gasi tinta in persoane mai bogate, si deci mai putin dispuse la economii. Pe de alta parte, un important traficant de droguri poate fi mai inclinat spre economii decat un consumator de droguri, astfel incat nu toate efectele distributive au un impact negativ asupra economiilor si prin extensie, asupra cresterii economice. Exista de asemenea un impact distributiv al spalarii banilor care faciliteaza evaziunea fiscala. Costurile economice sunt compuse in acest caz pentru ca multe tari se bazeaza pe mijloace ca venitul declarat pentru oferi accesul la o seama de facilitati guvernamentale (Tanzi si Shome 1993).

Exista efecte macroeconomice indirecte ale spalarii banilor: tranzactiile ilegale pot avea efecte adverse asupra tranzactiilor legale, contaminandu-le. De exemplu, anumite tranzactii legale ale unor straini cu entitati rusesti au fost raportate ca mai putin fericite datorita asocierii lor cu spalarea banilor. Mai general, erodarea increderii in piata si in rolul de semnal de eficienta al profiturilor are loc atunci cand exista coruptie interna generalizata, frauda si delapidare. Bani care sunt spalati pentru alte motive decat evaziunea fiscala reprezinta venituri care la randul lor tind sa ocoleasca impunerea fiscala, contribuind la crearea de distorsiuni economice. Exista si contaminarea rezultata din nerespectarea legii, pentru ca atunci cand o parte a legii este incalcată, alte nereguli financiare par mai usor de indeplinit.

Discutia de mai sus se refera la spalarea fluxurilor de bani. Cantitatile de bunuri "spalate" par a fi inasa mai importante decat cifrele anuale referitoare la spalarea fluxurilor de bani. Ca urmare, potentialul lor destabilizator si miscarile economice ineficiente, fie ele interne sau externe, cresc. Sumele acumulate dupa spalarea banilor pot fi folosite pe pietele periferice sau chiar in micile economii pana acolo unde raman controlate de catre interesele unor organizatii criminale de mari dimensiuni. Cu relatii in criminalitatea organizata, exista mai multe posibilitati pentru a prelua controlul activitatii economice prin coruptie si influenta interna.

In mod traditional, eforturile de combatere a spalarii banilor se concentreaza in mare masura pe procedurile de administrare a depozitelor de catre institutiile financiare, de vreme ce spalarea banilor prin aceasta metoda este usor de depistat. Infractorii au raspuns rapid actiunilor intreprinse recent de sectorul financiar intelegand faptul ca platile in numerar efectuate in sectorul financiar pot ridica intrebari ulterioare. In consecinta, noi metode au fost cautate pentru a transforma banii proveniti din activitati infractiionale si a-i amesteca cu fonduri legitime inainte de a-i introduce in sistemul financiar, facand depistarea in etapa plasamentului mai dificila. In ultimul timp, un numar crescut de cazuri de spalare de bani iau forme din ce in ce mai sofisticate, care nu implica numerarul.

Bancile, in calitatea lor de furnizori ai unei game largi de servicii de transfer de fonduri si de creditare, pot fi utilizate in toate etapele spalarii banilor de la plasare, la stratificare si integrare. Sistemele electronice de transfer al fondurilor permit transferul rapid al acestora intre conturi sub nume si jurisdicții diferite. Operatiunile multiple si diversificate in conturi sunt folosite de multe ori ca parte a procesului de spalare a banilor creand straturi complexe de tranzactii.

In acest context, organizatii infractionale sofisticate si “spalatori de bani profesionisti” doresc sa foloseasca serviciile bancare pentru a se folosi de fondurile lor “murdare”. Prin intermediul agentiiilor companiilor si particularilor, aceste organizatii opereaza activitati comerciale internationale false pentru a dirija banii obtinuti ilegal dintr-o tara in alta folosind facturi falsificate pentru a genera transferuri internationale in aparenta legale, precum si operatiuni fictive pentru a-si ascunde urmele. Multe dintre companiile scoica pot sa apeleze la propriile banci pentru a obtine imprumuturi si a finanta astfel de activitati.

Dar bancile nu reprezinta singurele mecanisme si instrumente prin intermediul carora se pot spala banii. In primul rand, numerosi intermediari financiari furnizeaza servicii care sunt similare cu cele traditionale oferite de banci. Mai mult decat atat, in vederea ocolirii masurilor de combatere a spalarii banilor, aceste persoane, dorind sa spele veniturile ilicite, isi coordoneaza eforturile spre exploatarea sectorului non-bancar, utilizand alte institutii financiare (cum ar fi fonduri de investitii, societati de servicii de investitii financiare, companii de asigurari, case de schimb), precum si institutii non-financiare (cazinouri, agentii de valori imobiliare...). Deoarece, de obicei, spalatorii nu-si pot asigura o expertiza profesionala specializata, ei trebuie sa beneficieze de consultanta juristilor, contabililor, consultantilor financiari si a altor specialisti.

Un sistem exhaustiv de combatere a spalarii banilor se bazeaza pe constientizarea unei varietati de intermediari financiari si non-financiari, precum si a agentilor economici care trebuie sa coopereze, in mod responsabil, cu autoritatile si sa raspunda in mod activ impotriva pericolului de a fi implicati in acest fenomen.

Grupul de Actiune Financiara Internationala a elaborat „Cele 40 de Recomandari GAFI”, care reprezinta un ghid cuprinzator in vederea combaterii spalarii banilor. Sfera de acoperire include sistemul judiciar si implementarea legii, sistemul financiar si reglementarile sale, precum si cooperarea internationala.

Recomandarile 10 si 11 impun, in mod special, o obligatie institutiilor financiare de a-si identifica clientii. In acest context, identificarea propriului client reprezinta:

Identificarea clientului direct – cunoasterea persoanei fizice sau a persoanei juridice;

Identificarea beneficiarului si controlul – cunoasterea proprietarilor finali sau a persoanei care controleaza direct clientul, precum si a persoanei in numele careia este efectuata tranzactia;

Verificarea identitatii clientului si a beneficiarului – coroborata cu informatia furnizata anterior;

Masurile asiguratorii si monitorizarea – efectuarea unor verificari permanente privind fiecare tranzactie si contul prin intermediul relatiei de afaceri.

Totusi, in unele cazuri, si procedurile adecvate de identificare pot prezenta unele probleme.

Cea mai sensibila problema este reprezentata de clientii ocazionali; tranzactiile electronice si alte cazuri in care identificarea fata-in-fata nu s-a realizat; existenta reglementarilor de drept comercial si care privesc societatile comerciale ce permit crearea unor forme de companii in care este posibil anonimul actionariatului sau in care este dificila depistarea adevaratei identitati a beneficiarilor; exista riscul de utilizare improprie a unor mijloace de folosire a societatilor si a titlurilor la purtator.

In prezent, eforturile GAFI urmaresc, in mod special, elaborarea si difuzarea unor principii capabile de a limita riscurile asupra mijloacelor de folosire a societatilor.

5. ANALIZA METODELOR DE SPALARE A BANILOR

Sursa:

Proiect PHARE RO99-IB/JH-02 – Manual de instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

Proiect PHARE RO02-IB/JH-08 – Ghidul de Tranzactii Suspecte – Editia Revizuita Septembrie 2004

Conferinta Internationala din Bucuresti “Combaterea spalarii banilor si finantarii terorismului: integrarea sistemelor nationale intr-un cadru global consistent” – Bucuresti, 14-15 Iunie 2004

GAFI – Rapoarte anuale privind tipologii de spalare a banilor

Programul Global al Natiunilor Unite impotriva spalarii banilor – Reteaua Internationala de Spalare a Banilor

Iata cateva elemente-cheie pe care spalatorii de bani le cauta in constructia schemelor de spalare a banilor:

- ANONIMATUL – tranzactiile spalatorilor de bani par a fi obisnuite, astfel incat nu atrag atentia asupra lor;
- VITEZA – circulatia rapida a valorilor, pentru a nu putea fi detectate;
- COMPLEXITATEA – pista este greu de urmarit;
- SECRETUL – transferul valorilor spre locuri unde implementarea legii nu este usor de controlat.

ANONIMATUL

Este una dintre regulile de baza ale spalarii banilor prin care tranzactia cu valori obtinute din infractiuni care ar putea fi efectuata, trebuie sa se asemeze altor tranzactii legale din mediul sau locul unde acestea au loc. De fapt, numerarul nu lasa nici o pista care sa duca la originea sa, si, de altfel, majoritatea veniturilor ilegale (obtinute din infractiuni, cum ar fi traficul de droguri, inselaciunea, darea de mita etc.) sunt de obicei bani in numerar. In economiile in care se foloseste des numerarul pentru achizitii de mai mica sau mai mare valoare, dispunerea de acesta nu reprezinta nici o problema pentru infractor. Totusi, in majoritatea tarilor, aproape toate tranzactiile cu sume mari sunt realizate prin utilizarea altor instrumente de plata (cecuri, polite bancare, carti de credit), de aceea cheltuirea sau depozitarea unor sume mari de bani in numerar creeaza suspiciune.

Din aceasta cauza, infractorii au creat variate metode de inserare a numerarului in sistemul financiar.

1. Structurarea – Divizarea sumelor mari de numerar in sume mai mici si depunerile acestora de catre mai multe persoane in diverse conturi bancare, sau utilizarea sumelor in vederea achizitionarii altor instrumente de plata, cum ar fi titluri la purtator si ordine de plata. Smurfing-ul este utilizat, in primul rand, pentru a se ocoli prevederile legale de raportare a tranzactiilor in numerar ce se evidentiaza imediat atunci cand tranzactia a depasit o anumita suma.
2. Contrabanda cu numerar – Simpla scoatere din tara a unei cantitati de bani in numerar si introducerea acesteia intr-o alta tara (in general, cu reguli mai putin stricte), de obicei, prin curieri sau prin ascunderea cantitatii pe vase ce transporta bunuri.
3. Alta metoda reusita pentru scoaterea banilor peste granita este reprezentata de utilizarea sistemelor de transmitere a banilor (vezi capitolul 7.6).
4. Amestecul fondurilor ilegale cu cele dintr-o afacere cu numerar. Infractorul utilizeaza o afacere “legala” cu numerar pentru a se putea explica originea numerarului obtinut din infractiuni, care impreuna cu incasarile de la un magazin super-market, statiile petroliere, restaurante sau alte companii – sunt depozitati ca un total provenit din afacerea respectiva.

VITEZA

O data ce numerarul a intrat in sistemul financiar, fie ca se afla sau nu in tara de origine, spalatorul poate utiliza avantajele create de metodele moderne de transmitere a banilor pentru a-i pune rapid in circulatie.

Transferurile bancare electronice pot misca sume mari de bani aproape oriunde in lume in doar cateva minute.

Circulatia capitalurilor dintr-un cont in altul sau peste granite poate fi realizata adesea de catre detinatorul contului fara a mai fi nevoie sa treaca pe la banca sau sa implice angajatii bancii.

COMPLEXITATEA

Prin impartirea fondurilor sale intr-un numar de tranzactii, spalatorul face dificila sau imposibila munca investigatorilor de a reconstitui drumul banilor. In acest sens, transferurile electronice multiple pot fi deosebit de eficiente. Acestea constau in transferuri de fonduri dintr-un cont sau cateva conturi bancare in conturile numeroaselor institutii financiare aflate, de obicei, in alte tari.

In continuare, acestea pot fi redirectionate dinspre acele tari, creandu-se un circuit complex multinational electronic de transferuri care face dificila si indelungata urmarirea lor de catre investigatori.

SECRETUL

In ciuda faptului ca secretul bancar si paradisurile financiare au in egala masura un scop legitim si o justificare comerciala, ele pot oferi protectie nelimitata infractorilor care abuzeaza de scopul lor din dorinta de a face afaceri cu orice cost.

Paradisurile financiare ofera o gama extinsa de facilitati investitorilor straini care nu doresc sa dezvaluie originea veniturilor lor. Acestea includ inregistrarea Corporatiilor Internationale de Afaceri (IBC) sau a companiilor scoica precum si serviciile unui numar de banci offshore care nu sunt sub controlul autoritatilor de reglementare. In multe cazuri, paradisurile fiscale impun foarte strict secretul financiar, aparand in mod eficient investitorii straini de investigatii si anchete judiciare in tarile lor de origine. Se estimeaza ca exista la nivel mondial mai mult de un milion de corporatii anonime. Atunci cand banii murdari s-au miscat suficient

de mult intr-un “ciclu de spalare”, sunt considerati curati si sunt pusi la dispozitia infractorilor iar originile lor geografice sunt ascunse.

Iata o lista a metodelor cel mai frecvent folosite.

5.1 – Tehnici de simulare a originii legale si/sau disimulare a originii ilicite

- Spalarea banilor in contextul unor activitati ale unei afaceri legale controlata de crima organizata prin:

- Supraevaluarea pretului unui bun
- Tranzactii comerciale false
- Achizitii neinregistrate si prelucrarea materiilor prime

Aceste tehnici sunt utilizate pentru a da o sursa legitima fondurilor ilegale: fie printr-o factura de o valoare mai mare fata de valoarea reala a bunurilor platita sau printr-o factura in totalitate falsa care ar putea fi utilizata pentru a justifica traficul ilicit (de exemplu, de droguri). Achizitionarea “la negru” a materiilor prime cu bani murdari permite infractorului spalarea banilor la urmatoarea vanzare.

- Metoda imprumutului returnat

- O parte a fondurilor transferate revin sub forma de imprumut. Acest mecanism, prin intermediul rambursarii de capital, permite transferul unor sume din ce in ce mai mari

- Primele politelor de asigurare

- Structurarea

Pentru o mai buna intelegere a acelor metode folosite pentru spalarea banilor, detaliem o parte din mijloacele care pot fi folosite de catre spalatorii de bani:

Spalarea banilor prin intermediul tranzactiilor cu numerar

- Schimbul de sume mari dintr-o valuta in alta, fara nici un scop economic evident, in special atunci cand clientul face acest lucru in mod frecvent.

- Schimbul unor mari cantitati de bancnote de mica valoare in bancnote de valoare mare.

- Depuneri si retrageri neobisnuit de mari in numerar, facute de un client (persoana fizica sau juridica) ale carui activitati implica, in mod normal, folosirea cecurilor sau a altor instrumente de plata fara numerar.

- Cresterea substantiala de depuneri in numerar sau de tranzactii in valuta ale unui client, fara vreun motiv aparent, in special daca asemenea sume sunt transferate ulterior, intr-un interval scurt de timp, catre o destinatie care nu poate fi asociata in mod normal cu clientul.

- Depuneri si retrageri in numerar neobisnuit de mari, efectuate de un client care in mod normal foloseste un cont curent.

- O societate de vanzare cu amanuntul are cu totul diferite alte metode de depozitare a numerarului decat alte societati din acelasi domeniu intr-o anumita zona geografica.

- Tranzactii efectuate in valuta pentru activitati economice din care in mod obisnuit nu se obtine valuta.
- Depuneri in numerar in mai multe conturi in asa fel incat fiecare suma este mica (neglijabila), dar totalul sumei este semnificativ (structurare).
- Utilizarea unor instrumente monetare multiple in vederea platii unei singure entitati, in special, atunci cand nu exista nici o justificare pentru folosirea unor instrumente multiple.
- Clienti care, impreuna si simultan, folosesc ghisee diferite pentru a efectua tranzactii cu sume mari in numerar sau in valuta.
- Un client (de exemplu, un proprietar de magazin) care efectueaza cateva depuneri in aceeasi zi la casierii sau sucursale bancare diferite.
- Tranzactii in valuta divizate sub o anumita limita (inclusiv intr-o singura zi/mai multe zile; la aceeasi banca/diferite sucursale; la diferite banci (daca acestea sunt cunoscute); sau depunerea/retragerea de valuta; tranzactii efectuate inainte sau dupa termenul limita dat de o institutie financiara, astfel incat tranzactia combinata sa fie considerata ca si cand s-ar fi efectuat in doua zile).
- Utilizarea unui volum imens de instrumente monetare de valoare mica in tranzactii comerciale obisnuite.
- Retrageri si depuneri in numerar a unor sume neobisnuit de mari din/in contul curent al unei persoane juridice, care nu utilizeaza in mod obisnuit plata in numerar.
- Clientii care, in mod constant, realizeaza depuneri in numerar pentru acoperirea cambiilor, a transferurilor de bani sau a altor instrumente negociabile sau instrumente de plata usor vandabile.
- Transferuri mari de sume de bani in sau din strainatate cu instructiuni de plata in numerar.
- Depuneri frecvente in numerar efectuate in contul unui client de catre terte parti fara legatura aparenta cu detinatorul contului.
- Transferuri repetate de sume mari in strainatate cu ordin de plata a sumei in numerar la destinatar.
- Utilizarea casutelor de valori pe timp de noapte pentru depunerile unor sume mari in numerar.
- Depuneri de numerar ce contin bancnote false sau instrumente contrafacute.
- Retrageri de numerar imediat dupa alimentarea contului.
- Retrageri repetate din mai multe sucursale ale institutiei de credit.
- Retrageri de numerar dintr-un cont cu putin inainte de inchiderea acestuia sau dintr-un cont care a fost creditat in mod neobisnuit cu sume importante provenite din tara sau strainatate.
- Depuneri de numerar urmate imediat de transferul intr-un alt cont la o institutie de credit in tara sau strainatate.
- Constituirea de depozite in mai multe sucursale, fara un sens anume.
- Varsaminte de sume semnificative efectuate de catre o persoana imputernicita pentru tranzactii in contul unui client.
- Ridicari frecvente de numerar de aceeasi valoare (peste limita de 30.000.000 lei) avand drept explicatii ”plati persoane fizice” sau „plati diverse”.

- Retrageri frecvente de numerar, a caror justificare nu este in concordanta cu obiectul de activitate al firmei.
- Creditari ale conturilor societatii de catre asociatii/administratorii acestora, urmate de retrageri repetate justificate ca „rambursare imprumut”.

Spalarea banilor prin intermediul conturilor bancare

- Folosirea unor conturi care nu reflecta activitati bancare sau comerciale normale, ci sunt utilizate doar pentru depuneri sau retrageri.
- Contul (conturile) unei societati in care depunerile sau retragerile sunt realizate, mai mult in numerar decat prin cecuri.
- Retrageri mari de numerar dintr-un cont, inactiv anterior sau dintr-un cont in care tocmai s-a transferat, in mod neasteptat, o importanta suma din alt cont deschis in tara sau in strainatate.
- Folosirea unui cont al unei companii care indica o activitate redusa sau neregularizata din punct de vedere periodic; contul pare a fi utilizat, in primul rand, ca depozit temporar de fonduri care, ulterior, sunt transferate in strainatate.
- Efectuarea de transferuri frecvente si substantiale de fonduri (sau de depuneri de alte instrumente financiare) care nu pot fi identificate clar ca avand o justificare economica.
- Cresterea substantiala, fara un motiv aparent, a cifrei de afaceri a unui client reflectata de activitatea conturilor sale.
- Combinarea de transferuri de sume mari cu sume retrase in numerar in aceeasi zi sau in ziua precedenta, atunci cand situatia clientului nu justifica o astfel de activitate.
- Utilizarea unui cont doar ca depozit temporar de fonduri, care, eventual, va fi transferat in alte conturi in strainatate.
- Deschiderea de catre un client a unui numar mare de conturi la sucursalele aceleiasi banci sau la banci diferite si transferuri repetate ale unor sume mari de bani intre aceste conturi.
- Existenta mai multor conturi ale unui client la mai multe banci din aceeasi localitate, in special cand se constata un proces de alimentare a acestor conturi cu sume mari de bani, anterior cererii de transfer progresiv al fondurilor.
- Depuneri de sume mici in numerar in contul unui client urmate de transferul imediat intr-un cont la o alta banca.
- Deschiderea si inchiderea repetata de conturi in numele aceluiasi client sau al unui membru al familiei sale, fara un motiv plauzibil.
- Primirea frecventa de catre un client a unor sume mari de bani din tari, in general, asociate cu producerea, fabricarea sau comercializarea de droguri.
- Concordanta dintre creditarile si debitarile unui cont in aceeasi zi sau in zilele anterioare.
- Un client efectueaza depuneri mari si frecvente in numerar si pastreaza un sold mare, neutilizand insa alte servicii, cum ar fi imprumuturi, scrisori de credit etc.
- Alimentarea contului prin cecuri emise de terti parti in sume mari semnate in favoarea clientului.

- Miscari suspecte de fonduri de la o banca spre o alta banca si inapoi catre prima banca. De exemplu, a fost observata urmatoarea schema: 1) procurarea de cecuri de la o banca; 2) deschiderea unui cont la o alta banca, 3) depozitarea cecurilor in cel de-al doilea cont si apoi, 4) transferul electronic al fondurilor din al doilea cont in contul primei banci care a emis initial cecurile.
- Transferuri periodice din contul personal catre tari cu grad ridicat de risc.
- Depunerea de sume in mai multe conturi, de obicei de valori sub limita legala de raportare, urmata de mutarea acestora, ulterior, intr-un singur cont si de transferul sumei, de obicei in strainatate.
- Plati sau incasari fara vreo legatura aparenta cu vreun contract comercial legal.
- Transferuri de fonduri de mare valoare in numele unui client fara vreo motivatie anume sau fara o explicatie plauzibila.
- Transferuri de fonduri din tari cu grad ridicat de risc, unde clientul nu are aparent vreo activitate comerciala ori unde aceasta nu este in concordanta cu activitatea comerciala a clientului sau cu istoricul sau.
- Transferuri de sume identice de la acelasi ordonator, sume ce sunt retrase in aceeasi zi, in numerar.
- Transferuri de sume mari, sume retrase in aceeasi zi sub forma de „restituire imprumut”.
- Transferuri repetate de fonduri (de regula aceleasi sume), intre aceleasi societati.

Spalarea banilor prin intermediul transferurilor electronice bancare

- Transferuri frecvente din contul unei persoane juridice in contul unei persoane fizice fara vreo referire cu privire la natura transferurilor.
- Transferul neobisnuit de fonduri intre conturi conexe sau conturi care implica acelasi administrator sau administratori care au legatura intre ei.
- Transmiterea sau primirea frecventa a unor volume mari de transferuri electronice catre si dinspre companiile offshore.
- Un client pastreaza conturi multiple, transfera banii intre aceste conturi, si foloseste un cont colector din care transfera fondurile electronic initial primite. (Un client depoziteaza fonduri in cateva conturi, in mod obisnuit in sume sub o anumita limita, iar fondurile sunt apoi consolidate intr-un cont colector si transferate electronic in strainatate.)
- Ordin dat bancii sa transfere fondurile in strainatate si sa astepte o incasare echivalenta a unui transfer electronic din alte surse.
- Depozitarea sau retragerea cu regularitate a unor sume mari prin transferuri electronice catre/din sau prin intermediul tarilor care sunt cunoscute ca surse de narcotice sau ale caror legi privind secretul bancar faciliteaza spalarea banilor.
- Transferul numerarului sau a veniturilor dintr-un depozit in numerar in strainatate fara a se schimba tipul de valuta.
- Primirea transferurilor electronice si cumpararea imediata a instrumentelor monetare realizate pentru plata unei terte parti.
- Un client transmite si primeste transferuri electronice (catre/din paradisuri fiscale), in special, daca nu exista un motiv aparent de afaceri pentru astfel de transferuri sau acestea sunt contradictorii cu activitatea desfasurata de client sau cu trecutul acestuia.

- Intr-o activitate a clientului se efectueaza sau se evidentiaza o crestere brusca a transferurilor electronice internationale sau interne, prin transmiterea sau primirea unor sume mari de bani, iar astfel de transferuri sunt contradictorii cu trecutul clientului.
- Un cont in care se primesc multe incasari cu valoare mica prin transfer electronic sau se realizeaza depozite folosind cekuri sau ordine de plata, si aproape imediat se transfera electronic aproape tot soldul in alt oras sau alta tara, atunci cand o astfel de activitate este contradictorie cu activitatea desfasurata de client sau cu trecutul acestuia.
- Un client plateste pentru transferuri electronice in/din strainatate a unor valori mari folosind multiple instrumente monetare puse la dispozitie de institutii financiare.
- Un non-client sau un client primeste sau realizeaza transferuri electronice implicand sume in valuta situate imediat sub o anumita limita, sau foloseste numeroase cekuri bancare sau de calatorie.
- Un non-client sau un client primeste transferuri electronice conform instructiunilor bancii de „A plati numai dupa identificarea clientului” sau de a transforma fondurile in cekuri si a le transmite prin posta clientului sau non-clientului, atunci cand suma este foarte mare;
- Suma este imediat sub o anumita limita;
- Fondurile provin dintr-o alta tara; sau
- Astfel de tranzactii se realizeaza in mod repetat.
- Un client sau un non-client realizeaza transferuri electronice mari in afara tarii, care sunt platite prin multiple cekuri sau alte instrumente de plata (aflata posibil imediat sub o anumita limita).
- Un client desfasoara o activitate intensa in transferuri electronice, desi anterior acesta nu desfasura, in mod obisnuit o astfel de activitate.
- Instructiuni de transferuri de fonduri in strainatate fara un motiv plauzibil de plata.
- Transferuri catre anumite institutii de credit fara a se specifica destinatarul.
- Mesajele care nu contin toate datele de identificare referitoare la clientul ordonator, de exemplu, „unul dintre clientii bancii”.

Spalarea banilor prin intermediul operatiunilor externe

- Folosirea de linii de credit si alte metode de finantare pentru efectuarea transferurilor externe cand tranzactia nu justifica activitatea obisnuita a clientului.
- Constituirea de solduri mari, nepotrivite cu activitatea economica realizata de client, urmata de transferuri ulterioare catre conturi din strainatate.
- Tranzactii care nu sunt justificate de activitatea clientului cu filialele institutiilor financiare localizate in tari cunoscute pentru traficul de droguri sau de centre offshore.
- Tranzactii semnificative efectuate de clienti recomandati de o institutie financiara din tari asociate cu productia, prelucrarea sau comercializarea de droguri.
- Efectuarea de transferuri externe din disponibilitatile valutare proprii de catre rezidenti a caror activitate normala nu justifica natura declarata a operatiunii valutare.
- Transferuri externe regulate si importante efectuate de persoane fizice in cazul in care formularul DPVE a fost completat pe principiul *bona fides*.

- Neindeplinirea de catre un client a obligatiei de transfer sau repatriere in valuta convertibila si/sau moneda nationala a tuturor sumelor obtinute din operatiuni cu strainatatea.
- Operatiuni valutare semnificative efectuate de clienti rezidenti (inexistenta caracterului incidental).
- Efectuarea de plati externe in avans pentru importuri pentru care nu s-a livrat marfa, nu s-a executat operatiunea, nu s-a prestat serviciul in termenul contractual prevazut, neurmata de restituirea avansului platit, repatrierea sumelor, respectiv justificarea platilor in avans.
- Inchiderea unor DIV-uri (Declaratie de Incasare Valutara) cu sume in numerar, platite de diverse persoane, in locul inchiderii acestora prin transferuri bancare.
- Transferuri externe repetate cu recomandarea de a i se plati beneficiarului in numerar.
- Plati externe efectuate catre alti beneficiari decat cei mentionati in Declaratiile vamale de import si in facturile externe (plati redirectionate).
- Transferuri externe care sunt efectuate in mod repetat catre terte persoane, nu catre partenerul extern al clientului.
- Transferuri externe reprezentand plata marfuri de import catre alte firme sau persoane si nu catre furnizorul marfii.
- Transferuri externe avand ca justificare cumpararea de actiuni la firme inregistrate in paradisuri fiscale.

Spalarea banilor prin intermediul operatiunilor de credit

- Clienti care ramburseaza imprumuturile neasteptat de repede cu fonduri din surse necunoscute.
- Scopul declarat de client pentru imprumut nu este justificat si propune o garantie in numerar sau o mentioneaza in momentul precizarii scopului imprumutului.
- Clienti (persoane juridice) care solicita credite, desi din analiza documentelor economico-financiare nu rezulta necesitatea unui credit.
- Utilizarea sumelor unui imprumut intr-o maniera care este contradictorie cu scopul specificat la acordarea imprumutului.
- Clienti care schimba destinatia imprumutului.
- Sumele imprumutului sunt transferate sau transmise, in mod neasteptat, la o banca dintr-un centru offshore sau unei terte parti.
- Cereri de imprumut insotite de garantii de la terte parti sau de la o banca, daca originea garantiei nu este cunoscuta sau daca garantia nu este in conformitate cu statutul clientului.
- Prezentarea de garantii de catre terte parti necunoscute bancii, care nu au o relatie stransa cu clienti si care nu au un motiv plauzibil pentru a prezenta o astfel de garantie.
- Solicitarea de imprumut insotita de o garantie constand intr-un certificat de depozit emis de catre o banca straina.
- Clientul cumpara certificate de depozit, pe care le plaseaza drept garantie bancara la imprumut.
- Solicitari de acordare de imprumuturi companiilor offshore sau de imprumuturi garantate de obligatiile bancilor offshore.

- Tranzactii implicand o banca offshore “scoica” al carei nume poate fi similar cu cel al unei persoane juridice cu renume.
- Incasari de plati sub denumirea „facilitati de credit” sau „imprumut” sau „avans”, in special, cand platile vin din afara tarii, creditorul indicat fiind o companie casuta-postala sau o persoana fizica sau o intreprindere care nu are nici o relatie de afaceri cu clientul.
- Plati efectuate cu cekuri emise de terte parti sau cu cekuri care au multiple semnaturi.
- Cereri de imprumut facute de noi clienti, prin intermediarii de profesie (avocati, consultanti financiari, companii de intermediere).
- Promisiunea unor depozite de sume mari de valuta in numerar in vederea acordarii unui tratament favorabil solicitarilor de imprumut.
- Trageri din linii de credit in valuta utilizate prin conversii in ROL, pentru plati curente in lant, de aceeasi valoare, catre diverse societati comerciale, ultima dintre acestea efectuand plati externe in avans, prin conversie din ROL in valuta.
- Rambursarea creditului acordat unei societati de o alta societate (cu atat mai mult daca este o societate offshore).

Spalarea banilor prin intermediul tranzactiilor legate de investitii

- Achizitionarea de valori mobiliare care sa fie pastrate in siguranta de catre banci, atunci cand acest lucru nu este in concordanta cu activitatea clientului.
- Solicitari din partea clientilor de a beneficia de administrarea investitiilor (fie in valuta, fie in hartii de valoare) atunci cand sursa fondurilor este neclara sau nu este in concordanta cu activitatea economica a clientului.
- Cumpararea (tranzactionarea) sau vinderea de titluri de valoare pentru numerar sau in scopul procurarii de alte titluri de valoare cand tranzactia nu este efectuata prin intermediul contului curent al clientului.
- Vanzarea neobisnuita a unor titluri de valoare mare in schimbul numerarului, care ulterior este retras.
- Achizitionarea de valori mobiliare prin banca, atunci cand aceasta achizitie nu este in conformitate cu activitatea obisnuita a clientului.
- Utilizarea numerarului pentru achizitionarea/vanzarea de valori mobiliare in locul decontarilor fara numerar (viramente), mai ales cand se vehiculeaza sume importante.
- Solicitarea unui client pentru emiterea de catre banca a unui certificat de garantie pentru titluri a caror autenticitate nu poate fi verificata.
 - Pastrarea mai multor conturi sau investitii fara o aparenta ratiune de afaceri .

Circumstante neobisnuite/Caracteristici privind documentatia de credit si garantii

- Folosirea scrisorilor de credit si a altor metode de finantare a comertului international daca aceste metode nu sunt in concordanta cu activitatea curenta a clientului.
- Solicitantul sau beneficiarul (tragatorul) indicati sunt companii casuta-postala necunoscute;
- Numele beneficiarului garantiei nu este mentionat.

- Scrisori de credit, documentatie de credit sau garantii privind furnizarea de bunuri (in special, materii prime) catre tari care in mod obisnuit nu au astfel de solicitari sau din tari care anterior nu au efectuat exporturi pentru astfel de produse.
- Indicatia faptului ca garantia este divizibila, incluzand adesea un addendum: transferabil si divizibil fara plata unui onorariu la transfer.
- Indicatia de inexistenta a formatului ICC.
- Utilizarea termenului de "Prime Bank Guarantee" sau "PBG".
- Clientul furnizeaza o documentatie neobisnuita si incompleta, sau foloseste nume asemanatoare cu cele ale unor binecunoscute institutii legitime, si/sau utilizeaza un limbaj ambiguu sau termeni pseudo-experti, expresii si conditii, cum ar fi:
 - "maturity plus one day" "la maturitate plus o zi";
 - "maturity 10 years plus one day" "la o maturitate de 10 ani plus o zi";
 - "fixed interest rate and market level/or better" "rata dobanzii fixe si nivelul pietei/sau mai bine";
 - "good, clean, clear and free funds" "bune, curate si fonduri libere";
 - "closing off funding" "stoparea finantarii";
 - "prime bank notes" "note bancare de prim rang";
 - "prime world bank guarantee" "garantii bancare de prim rang";
 - "top hundred bank promissory notes" ;
 - "confirmation with fall-back responsibility" "confirmarea cu toata responsabilitatea asumata";
 - "no circumvention", "no disclosure" "nici o dezvaluire";
 - "professional privacy and client confidentiality" "secretul profesional si confidentialitatea clientului;
 - "full legal corporate authority" ;

5.2 – Tehnici de a ascunde adevaratul beneficiar

Formele simple de spalare a banilor combina toate cele trei faze intr-o singura operatiune, ca si atunci cand infractorii cumpara bilete castigatoare la curse. In acest fel este emisa o chitanta legala iar originea fondurilor este ascunsa dintr-o singura miscare. Pentru a manevra fluxuri continue de bani infractorii au nevoie inasa de astfel de posibilitati permanente cum ar fi servicii individuale cu plata in numerar unde banii cu provenienta legala si ilegală se amesteca, iar suma totala este raportata ca fiind castig legal.

Spalarea internationala de bani implica scoaterea banilor in afara tarii de origine fie prin contrabanda fie prin afaceri aparente care par a avea ratiuni legitime pentru expatrierea banilor. Odata ajunsi in afara tarii, banii pot fi filtrati prin centre financiare cu legislatie stricta in domeniul pastrarii secretului, facandu-i astfel de neurmarit. In cele din urma, banii trebuie din nou pusi la dispozitia infractorilor. Pentru a obtine acest lucru, exista mai multe tehnici. Acestea variaza de la retrageri de pe carduri de credit sigure emise de catre banci din paradisuri financiare pana la crearea de castiguri de capital false sau crearea de societati aparente care efectueaza un comert de succes cu lumea dinafara. Ultimele doua tipuri de tranzactii sunt facute sa apara ca rezultatul unui bun simt al afacerilor, dar de fapt, sunt

tranzactii prin care spalatorul se are ca partener de afaceri pe sine insusi si prin care societatea sa straina inregistreaza pierderi iar compania sau persoana din interior culege profiturile.

Spalarea banilor poate parea o problema tehnica si indepartata dar este enorma in proportiile sale iar infractiunile concurente sunt deseori violente si sangeroase. Succesul spalarii banilor face ca munca celor responsabili cu implementarea legii sa devina extrem de dificila si este deci o amenintare directa asupra domniei legii. Este de asemenea o mare problema ca volum. O estimare a fostului director general al FMI, Michel Camdessus, era ca spalarea banilor reprezenta doi pana la cinci la suta din GDP in 1998, ceea ce inseamna intre \$800 de milioane si \$2 trilioane pe an.

Cu toate ca spalarea banilor si evaziunea fiscala au multe tehnici in comun si pot forma un tandem, scopurile lor sunt diferite. In general evaziunea fiscala atrage dupa sine transformarea unui venit legal castigat intr-unul ilegal prin ascunderea originilor sale (transformandu-l intr-un tip de venit neimpozitabil sau mai putin impozitabil) sau ascunderea lui cu totul, in vreme ce spalarea banilor este procesul invers. Are in vedere venituri ilegale carora le da o aparenta legala. Pe cand evazionistii fiscali raporteaza castiguri legale mai mici platind deci mai putin impozit decat ar trebui, spalatorii de bani de multe ori raporteaza mai mult decat castigurile pe care le obtin prin afacerile lor legale, devenind subiectii unei impozitari mai mari decat ar fi trebuit in mod normal sa fie. Evitarea platii unor impozite, spre deosebire de evaziunea fiscala, este legala, dar din pricina implicatiilor sale poate fi considerata ca periculoasa de catre OECD (vezi mai jos).

Conform OECD, practicile care lovesc in sistemul fiscal tulbura comertul si investitiile, erodeaza bazele fiscale nationale si slabesc legitimitatea si structura sistemului fiscal national. S-a estimat ca doar tarile in curs de dezvoltare pierd \$50 bilioane datorita evaziunii fiscale prin intermediul paradisurilor financiare.

O banca sau o alta institutie financiara au un comportament mascat atunci cand cauta sa evite supravegherea nationala si internationala, standardele comportamentale sau reglementare a riscului. Motivul unui astfel de comportament este dorinta de a-si asuma tocmai acel grad de risc pe care aceste standarde incearca sa il interzica sau sa obtina libertatea de actiune pentru a demara activitati ilicite si a comite abuzuri pe piata. Centre financiare slab regulate cresc potentialul reglementarilor arbitrare. Actorii-escroci ai pietei cauta centre financiare cu practici regulatorii slabe, dorinta neglijabila de cooperare si lipsa de transparenta.

Instrumente tipice prin care aceste tehnici sunt frecvent implementate (cum ar fi intermediari, companii vehicul, destinatii offshore ori societati cu titluri nominale sau la purtator) sunt prezentate in capitolul 7.

5.3 – Tehnici legate de sectorul asigurarilor

Sursa:

Proiect PHARE RO99-IB/JH-02 – Manual de instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

GAFI – Rapoarte anuale privind tipologii de spalare a banilor

Este cunoscut un numar de metode de spalare a banilor specific sectorului asigurarilor. Spre exemplu, in etapa de plasament a ciclului de spalare industria a fost folosita prin cumpararea deschisa a produselor de asigurare cu bani proveniti din activitati infractionale. In

acest caz, spalatorii de bani au exploatat faptul ca produsele de asigurare sunt adeseori vandute de catre brokeri, agenti care nu sunt in mod direct sub controlul ori supravegherea companiei care lanseaza produsul. Astfel, spalatorul poate cauta un broker de asigurari care nu este la curent sau nu se conformeaza cu procedurile necesare, sau care pur si simplu nu recunoaste ori nu raporteaza informatia in legatura cu un posibil caz de spalare a banilor.

Exista un numar de potentiale avertismente in legatura cu posibilitatea spalarii banilor, inclusiv acela ca detinatorul politei poate fi mai interesat de termenii de anulare decat de beneficiile politei. Folosirea numerarului sau/si plata unei prime singulare si mari – de fapt, folosirea unor mari cantitati de numerar pentru orice plata – ar trebui considerata suspecta si ca o posibila incercare de a plasa in sistemul financiar fonduri provenite din infractiuni prin intermediul produselor de asigurare.

Receptionarea primelor de asigurare prin intermediari financiari care nu urmeaza reguli sau urmeaza reguli slabe ori din centre offshore poate fi de asemenea semnul folosirii produselor de asigurare in scopul spalarii banilor. Exista un risc inerent atat in operarea cat si in receptionarea platilor din partea intermediarilor care nu urmeaza reguli, pentru ca acestia adeseori nu se asigura ca o atentie corespunzatoare a fost data provenientei fondurilor care sunt plasate in politele lor. S-a observat de catre un numar de experti ca firmele de asigurare conduc in multe jurisdictii proceduri „due diligence” pentru a opera cu acest risc special.

O alta metoda folosita pentru spalarea prin intermediul politelor de asigurare – in special a celor folosite ca instrumente de investitii – este ca spalatorul sa plateasca o data sau de mai multe ori cateva prime mai mari decat cele normal datorate si sa ceara apoi ca orice rambursare sa fie platita unei terte persoane. Spalatorul continua in acest fel sa retina polita ca pe un produs de investitii, in timp ce spala fonduri prin intermediul contributiilor aditionale la polita sau a rambursarilor.

Schimbari frecvente ale beneficiarilor, folosirea politei ca pe un bun la purtator sau ca auxiliar parte a unei scheme mai largi de spalare a banilor impreuna cu lichidarea inainte de termen a politelor tip investitii, in special atunci cand acest comportament excede logica economica, au fost observate ca potentiale probleme de spalare a banilor de catre cateva tari membre.

Cativa dintre indicatorii potentiali de spalare a banilor mentionati aici sunt relativ usor de identificat pentru asiguratorul sau intermediarul responsabil. In anumite cazuri inasa, pot exista si ratiuni legitime pentru aparitia acestor indicatori. Totusi, intr-un numar de exemple oferite de catre experti in care a aparut spalarea banilor, cativa indicatori au fost prezenti. Trebuie observat ca multi dintre acesti indicatori par a fi in legatura cu produse de asigurare de viata tip investitii. Dupa cum s-a mentionat anterior, aceste situatii implica folosirea produselor de asigurare ca un instrument de economisire sau investitii in care intra bani murdari, urmata apoi de rascumpararea unei parti sau a intregului fond sub forma unei rambursari legitime.

Alte produse specifice asigurarilor pot fi in mod similar vulnerabile spalarii banilor atunci cand este vorba de folosirea aproape exclusiva a intermediarilor (din nou brokeri sau agenti care nu sunt afiliati companiei care a emis produsul de asigurare). Riscul poate fi mai mare atunci cand lipsesc aproape complet cerintele pentru combaterea spalarii banilor sau alte reglementari relevante in acest sector.

5.4 – Formele preferate de investitii in faza spalarii

Inainte de adoptarea legislatiei pentru combaterea spalarii banilor, criminalitatea organizata si-a stabilit proprietatile legale, investind in proprietati imobiliare sau in industrii

caracterizate de prezenta firmelor mici, a unei tehnologii slabe si in general in pietele cu un anumit grad de protectie. O data cu introducerea pedepsei de confiscare a proprietatilor obtinute prin infractiuni, preferintele infractorilor s-au intors de la imobiliare, mai vizibile decat alte tipuri de bunuri. Infiltrarea infractorilor din alte sectoare a crescut. Nu avem dovezi clare (desi au existat mai multe zvonuri) de infiltrare a infractorilor din sectoare cu intreprinderi medii – largi, inalta tehnologie si pietele competitive. Totusi, in obtinerea prin infractiuni a proprietatilor au fost adeseori implicati profesionisti – de buna calitate si recunoscuti.

Dupa adoptarea legislatiei pentru combaterea spalarii banilor, inclinatia infractorilor de a investi in bunuri financiare pare sa fi crescut. In egala masura pare sa fi crescut si piata pentru intermedierea serviciilor profesionistilor. Dar care este directia catre care evolueaza investitiile financiare ale infractorilor este inca un lucru nesigur.

Dovezile pe care le avem nu exclud posibilitatea ca investitiile crimei organizate sa fie indreptate de catre partenerii sai profesionisti catre companii legale de o importanta sigura. Dar asta ne face sa ne gandim ca este dificil de identificat infiltrarea infractorilor atunci cand intreprinzatorul legal este suficient de puternic sa evite preluarea de catre infractori a controlului asupra firmei sale. In acest caz infractorii – care nu cunosc care este gradul de incredere in lumea dinafara – ar trebui sa accepte ceea ce cu siguranta nu le convine, si anume sa acrediteze proprietatile lor legale unor oameni pe care nu ii pot controla.

Experienta demonstreaza ca formele preferate de investitii efectuate in timpul fazei de spalare includ:

- Produse financiare²:
 - Numerar si cecuri bancare
 - Obligatiuni si actiuni
 - Garantii bancare
 - Garantii bancare primare/emise de banci de rang II
 - Acreditiv stand-by
 - Bilete la ordin emise de banci de rang II
- Bunuri de lux
 - Aur si pietre pretioase
 - Antichitati
 - Opere de arta
- Materii prime
 - Materiale de constructii
 - Produse agricole

Adesea, producatorii acestor bunuri sunt interesati in “vanzarea lor la negru” in scop de evaziune fiscala. Prin cumpararea acestora cu numerar si fara vreo evidenta inregistrata a tranzactiei, infractorii le pot declara ca fiind “propriile lor produse”, obtinand in acest fel spalarea banilor murdari.

² Pentru o explicatie mai detaliata a acestor tehnici consultati Ghidul de Tranzactii Suspecte, editat de Oficiul National de Prevenire si Combatere a Spalarii Banilor.

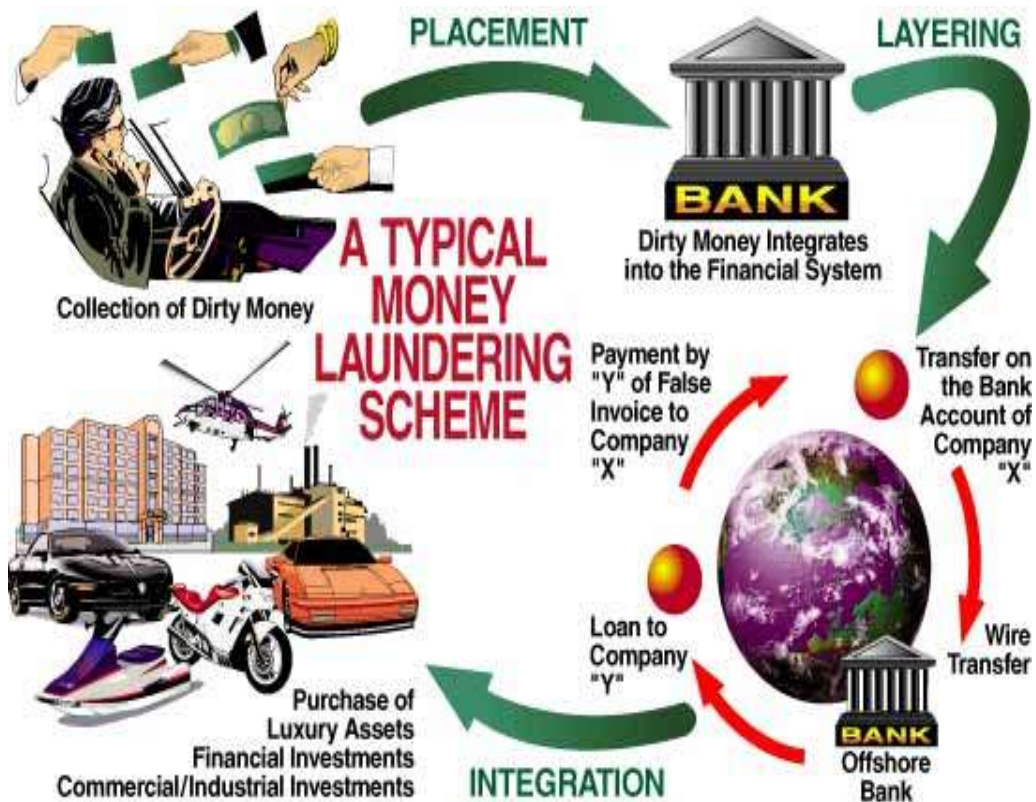
5.5. Indicii de anomalie pentru societatile de servicii investitii financiare

- Tranzactiile cu sume ce nu par a fi conforme cu profilul clientului sau cu capacitatile cunoscute de a obtine venituri sau cu obiectul sau de activitate.
- Conturi in care se depun sume mari in numerar sau cumparari frecvente de instrumente financiare platite cu sume mari in numerar sau cu sume divizate in mod nejustificat sub limita raportarii.
- Comercializarea de instrumente financiare, cand tranzactiile nu sunt directionate in/din contul curent al clientului:
 - instrumente financiare prezentate la incasare/rascumparare contra numerar sau cumpararea de instrumente financiare fara ca banii sa fi tranzitat contul curent al clientului;
 - vanzarea totala sau partiala a instrumentelor financiare detinute cu transferul sumelor incasate catre o institutie financiara, alta decat cea specificata in contract, sau transferul sumelor in favoarea unor persoane, altele decat cele in numele carora au fost emise respectivele instrumente, sau in favoarea unor persoane care au fost consemnate ca solidare cu proprietarul doar in ultimele luni de executare a contractului de investitii.
- Utilizarea anormala a conturilor prin care se tranzactioneaza valori mobiliare:
 - Achizitionarea si vanzarea unei valori mobiliare fara vreun scop clar, in circumstante car par a fi neobisnuite si nu par a avea vreo legatura cu investitia sau cu diversificarea gradului de risc.
 - Tranzactii care nu se desfasoara in practica normala pe piata pe care respectiva persoana actioneaza (de exemplu, marimea pietei, frecventa tranzactiilor, pretul de inchidere al pietei, vanzarea inainte de scadenta produsului financiar, chiar daca aceasta vanzare anticipata presupune pierderi pentru vanzator), in special, atunci cand sumele in numerar au fost deja transferate si/sau cecurile repective sunt pe numele unor terte parti.
 - Comercializarea instrumentelor financiare nedistribuite intr-o gama larga publicului care se repeta la intervale scurte de timp si/sau implica sume mari, in special daca partenerii sunt situati in state din afara Uniunii Europene sau a OECD.
 - Utilizarea contului doar in vederea desfasurarii unui numar limitat de tranzactii (urmat de obicei de un transfer substantial de fonduri in alt cont).
 - Conturi neoperative/inactive care deodata devin active implicand tranzactii cu sume mari in numerar.
 - Transferuri de fonduri spre institutiile financiare/bancare altele decat cele de unde au fost directionate initial fondurile (in special, daca sunt localizate in diferite tari).
 - Implicarea in achizitionarea si vanzarea de valori mobiliare de aceeasi valoare ("spalare prin tranzactionare") creand iluzia unui comert. O astfel de spalare comerciala nu rezulta din pozitia de buna credinta pe piata a vanzatorului si cumparatorului si poate furniza o acoperire pentru spalatorul de bani. Spalarea prin intermediul conturilor multiple poate fi utilizata la transferul fondurilor intre conturi generatoare de pierderi si profituri compensatoare in diferite conturi (a se vedea exemplul).
 - Transferuri de fonduri si valori mobiliare intre conturi ce nu par a fi controlate in comun.
- Inregistrarea comuna de persoane in contracte care implica instrumente financiare si/sau schimbarea identitatii persoanelor care au drept de a dispune de conturi fara vreun motiv aparent :
 - Solicitarea de divizare a investitiei in cateva tranzactii de acelasi tip inregistrate in comun pe numele mai multor persoane fara a justifica divizarea riscului sau diversificarea portofoliului;
 - Deschiderea unor conturi comune sau contracte privind instrumente financiare de catre aceeasi persoana impreuna cu alte persoane;

- Schimbarile frecvente ale persoanelor mentionate in contractele care au ca obiect instrumentele financiare sau schimbarea acestora atunci cand instrumentele financiare sunt vandute.
- Tranzactii implicand Jurisdictii Straine:
 - Un client prezentat de catre sucursala unei banci straine sau un alt client, atunci cand si clientul si cel care l-a prezentat domiciliaza in tari cunoscute pentru trafic de droguri.
 - Un numar mare de tranzactii cu valori mobiliare care traverseaza mai multe jurisdictii.
- Tranzactii implicand Parti Neidentificate :
 - Un client (persoana fizica) care isi dovedeste identitatea cu dificultate si care este refractar in furnizarea detaliilor privind tranzactiile pe care le efectueaza.
 - Un client (persoana juridica) unde exista dificultati si intarzieri in obtinerea extraselor de cont sau ale altor documente relevante privind identitatea societatii, conturile bancare, structura actionariatului etc.
 - Orice tranzactie in care partenerii sunt necunoscuti.
 - Incasari efectuate cu cecuri emise de terte parti sau cu cecuri care au semnaturi multiple.
- Clientul este preocupat in mod neobisnuit fata de modul de respectare a obligatiilor de raportare de catre intermediarul financiar si fata de politica de combatere a spalarii banilor adoptata;
- In momentul in care clientul deschide un cont, acesta refuza sa dezvaluie informatia referitoare la activitatea comerciala desfasurata;
- Clientul este interesat sa plateasca comisioane mai mari intermediarului financiar in schimbul pastrarii ca secrete a unor informatii;
- Un client deschide mai multe conturi (fara vreo justificare aparenta) in numele membrilor familiei sale sau in numele altor persoane;
- Clientul nu poate furniza informatii relevante cu privire la sursa fondurilor sale;
- Clientul nu detine suficiente informatii cu privire la natura activitatii desfasurate de catre acesta;
- In momentul in care clientul deschide un cont, el arata, in mod intentionat, o lipsa de interes fata de riscurile angajate, comisioanele aplicate si alte costuri;
- Clientul deschide un cont de depozit, pe care il crediteaza cu intentia de a cumpara instrumente financiare pe termen lung. Dupa o scurta perioada de timp, clientul solicita lichidarea depozitului si transfera fondurile intr-un alt cont al carui titular este acesta;
- Clientul are relatii de afaceri cu mai multe banci straine sau interne;
- Tranzactiile clientului sunt extrem de complexe, dar profilul acestuia indica faptul ca respectivul client nu are cunostinte in domeniul valorilor mobiliare;
- Clientul detine conturi intr-o tara identificata ca fiind necooperanta, conform listei emise de GAFI;
- Clientul efectueaza tranzactii cu numerar, care par a fi structurate pentru a se evita limita de raportare de 10.000 EURO (de exemplu, tranzactia implicand suma de 9.900 EURO);
- "Tranzactia cross intre/cu companiile offshore sau conturi ale unor persoane provenind din centre offshore;
- Confirmare de tranzactie sau un alt document trimis de catre o societate de servicii de investitii financiare catre aceeasi adresa/persoana pentru conturi aparent diferite.
- Informatia furnizata de catre client pentru a identifica sursa legitima a fondurilor este falsa, eronata sau substantial incorecta
- Clientul (sau o persoana asociata in mod public cu clientul) are un istoric indoielnic, sau este prezentat in mijloacele de comunicare in masa ca avand legatura cu posibile incalcari ale prevederilor legii penale

- Clientul pare sa actioneze ca agent in numele unui ordonator a carui identitate nu este cunoscuta, si declina sau este reticent, fara a avea motive intemeiate, sa furnizeze informatii, sau este evaziv in ceea ce priveste acea persoana sau entitate
- Clientul este implicat in tranzactii care nu au aparent nici o logica sau nu urmeaza o strategie evidenta de investitii, sau nu sunt in concordanta cu strategia de afaceri declarata a clientului
- Clientul combina “activele de afaceri” cu activele personale
- Clientul cere ca tranzactia sa fie procesata astfel incat sa evite cerintele de documentare obisnuite

5.6 – Circuitul Spalarii Banilor

5.7 – Tehnici de spalare a banilor

		CONTRABANDA CU NUMERAR	
		TRANSFORMAREA INSTRUMENTELOR/VALORILOR MONETARE	
		COMPLICITATEA BANCII	
	PLASARE		“STRUCTURAREA FONDURILOR”
			INTRODUCEREA FONDULOR ILEGALE IN FONDURI LEGALE
			SISTEME DE TRANSMITERE A BANILOR
			INTERNET
			CAZINOURI

5.8 – Tehnici de spalare a banilor

STRATIFICARE

**SOCIETATI CU TITLURI NOMINALE
SI LA PURTATOR**

**VANZAREA ACTIUNILOR CUMPARATE
CU NUMERAR**

MULTIPLE TRANSFRURI ELECTRONICE

COMPANII SCOICA OFFSHORE

5.9 – Tehnici de spalare a banilor

INTEGRARE

**SCHEME DE IMPRUMUT
RETURNAT LOAN-BACK**

ACHIZITII DE BUNURI IMOBILE

TRANZACTII COMERCIALE FANTOMA

DOCUMENTE FALSE DE IMPORT/EXPORT

AFACERI LEGITIME

CARTI DE CREDIT

6. PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA INSTRUMENTELOR UTILIZATE IN SPALAREA BANILOR

6.1 DESTINATIILE OFFSHORE

Sursa:

Proiectul Phare RO99-IB/JH-02 – Manualul de Instruire privind Combaterea Spalarii Banilor – 2002

Conferinta Internationala din Bucuresti, “Combaterea spalarii banilor si finantarii terorismului: integrarea sistemelor nationale intr-un cadru global consistent” – Bucuresti, 14-15 Iunie 2004

In momentul in care banii sunt transformati intr-o forma care poate fi transferata sau cu care se poate face contrabanda, cel mai adesea acestia iau calea unui centru offshore. Exista anumite avantaje practice. In primul rand, deseori, in termeni practici, fondurile sunt plasate astfel incat sa nu poata fi atinse de autoritatile din jurisdicia unde activitatea prin care s-a obtinut profitul a avut loc. Chiar daca legislatia este aplicabila si pe raza extra-teritoriala, sunt putine legi in acest sens. Prin implicarea unei alte jurisdicii, barierele reale si financiare apar in calea organelor de investigatie in obtinerea si protejarea probei, care sa poata fi admisa in fata justitiei. Anumite jurisdicii asteapta sa-si ofere facilitatile bancare sau de alt mod, pe baza secretului pe care il pot asigura. Din pacate, exista tari care sunt pregatite ca sa faciliteze primirea banilor, indiferent de sursa acestora. O data ce banii au ajuns in centrul offshore, acestia pot intra fie direct, sau mai probabil, indirect in sistemul bancar conventional. Evident, cu cat acest proces este mai discret, cu atat este mai bine pentru spalatorul de bani. Aici, atractia jurisdicțiilor care ofera secretul sau un nivel al coruptiei este suficienta pentru a asigura o necooperare eficienta cu agentii straine.

Paradisurile offshore sunt tari si teritorii, adesea insule sau grup de insule, care furnizeaza libertatea unei game largi de impozite, a controalelor asupra schimbului valutar si ofera, aproape fara exceptie, un secret bancar impenetrabil si drepturi legale companiilor.

- Initial, sunt folosite predominant pentru evaziune fiscala;
- Secret bancar impenetrabil; orice cooperare intre autoritatile locale (sau banci) si institutii (autoritati de aplicare a legii si autoritati fiscale) este greu de realizat;
- Efectuarea tranzactiilor in general in strainatate; tinerea unei contabilitati formale in centrul offshore;
- In completare la secretul bancar, absenta aproape completa a taxelor locale si a controalelor asupra schimbului valutar;
- Numarul de consultanti profesioniști in crestere pentru acordarea de servicii de asistenta in infiintarea companiilor offshore;
- Nu exista nici o activitate in tara de resedinta;
- Nu exista nici o persoana cu puteri de decizie (administrator, actionari) in tara de resedinta;

- Nu exista nici o obligatie de plata a taxelor;
- Nu exista nici o dovada a capitalului social;
- Nu exista nici un acord de dubla impunere;
- Nu exista obligatia de a tine registre contabile;
- Infrastructura excelenta;
- Infiintare a companiilor in timp scurt, discret, si fara costuri mari;
- Excelente servicii la fata locului;
- Cerere ridicata de entitati offshore de catre infractori sau organizatii criminale.

Exista, in special, cateva aspecte critice:

Persoane care detin puterea de decizie: - este dificil sa se afle identitatea adevaratului beneficiar.

De obicei, proprietarii companiilor nu au resedinta obisnuita in tarile unde si-au infiintat companiile. Aceste persoane sunt reprezentate prin imputerniciti. Se poate intampla ca acestia sa ajunga la un moment dat sa nu mai cunoasca cine detine puterea de decizie in compania respectiva (in cazul transferului de actiuni ale companiei). In astfel de cazuri, ordinele sunt date prin mijloace codificate convenite.

Registre contabile

Nu exista nici o obligatie de tinere a registrelor contabile – acest lucru inseamna faptul ca tranzactiile singulare din cadrul unei afaceri nu pot fi reconstituite din punctul de vedere al cercetarii penale.

Secretul bancar

Un secret bancar strict trebuie sa fie privit in stransa legatura cu centrul offshore si adesea acesta nu poate fi incalcat sau permite titularilor de conturi sa transfere banii sau sa dezvolte contra-strategii inainte ca respectivele conturi sa fie dezvaluite.

Companiile offshore ar trebui sa nu fie acceptate drept clienti, daca:

- Agentii care infiinteaza compania actioneaza ca directori; beneficiarul real, in mod evident, prefera anonimatul;
- Compania offshore este sau pretinde sa fie o companie holding; adeseori, structurile holding sunt infiintate in singurul scop de a induce in eroare autoritatile de aplicare a legii;
- Solicitantul este o companie de administrare offshore; avantajul este ca titularul actiunilor ascunde faptul ca detine compania si previne astfel ca acele actiuni sa fie blocate de catre creditorii. Foarte des intalnit intre spalatorii de bani;
- Agentii autorizati solicita deschiderea conturilor in locul directorilor executivi ai companiei;
- Compania este o banca offshore; astfel de banci scoica sunt frecvent implicate in spalarea banilor si in cazurile de inselaciune.

Lista GAFI a tarilor si teritoriilor necooperante

Din punctul de vedere al luptei impotriva spalarii banilor, GAFI a identificat o lista a tarilor considerate drept necooperante, datorita:

- Caracteristicilor de reglementare (existenta unor tipuri de societati care ofera anonimatul partenerilor si directorilor);
 - Sistemul bancar si financiar (anonimatul conturilor si depozitelor);
 - Un secret bancar inaccesibil;
 - Sistem de control (deficient sau chiar absent);
 - Disponibilitate in schimbul de informatii (de obicei, absent).
- Cook Islands
 - Indonezia
 - Myanmar
 - Nauru
 - Nigeria
 - Niue
 - Filipine

Din punctul de vedere al spalarii banilor, tranzactiile bancare sau financiare care implica aceste tari pot fi considerate de risc inalt.

6.1.1 – Paradisurile fiscale – O privire de ansamblu

“Paradisurile fiscale” inseamna tari, care colecteaza impozite mici si accepta implantari fictive ale grupurilor care utilizeaza aceste jurisdictii ca simple cutii postale. Astfel, un grup care utilizeaza paradisurile fiscale pot face ca preturile mari de transfer sa poata fi platite pentru sucursala localizata intr-o tara cu sistem de impunere normal, realizand profituri mari in paradisurile fiscale si profituri scazute in sistemul de impunere normal.

Interesul mare pentru acest subiect reprezentat de jurisdictiile paradis fiscal, conectat cu diseminarea pe scara larga a acestui fenomen si datorita numelor exotice a tarilor paradisuri fiscale, nu trebuie sa ne faca sa uitam ca refuzul de plata a obligatiei fiscale nu este un subiect nou (este un fenomen negativ, la fel de vechi ca insasi existenta taxelor) si sumele de bani cu care eludeaza taxele, si care circula fara griji, in conformitate cu reglementarile fiscale permissive ale acestor tari, ating valori enorme.

Beneficiul adus de paradisurile fiscale nu vine doar din absentia taxei sau existenta unei taxe scazute, avantajele ne-fiscale oferite de catre aceste jurisdictii avand aceeasi semnificatie.

Astfel, paradisurile fiscale reprezinta una dintre cele mai comune si utilizate proceduri pentru fraudarea si evaziunea fiscala la nivel international.

Anumiti autori considera ca paradisurile fiscale sunt locuri unde bani “sunt spalati, devenind mai albi decat albul”.

Din alte opinii, termenul de paradis fiscal este “adesea, inducere in eroare, si incorecta”; pentru descrierea unei astfel de tari, din acest punct de vedere, ar trebui sa fie utilizat termenul de “jurisdictie a secretului financiar”.

Aproape toate tarile impun un anumit nivel de protectie pentru informatia comerciala si bancara, dar majoritatea lor nu vor proteja informatia in cazul in care anumite investigatii vor fi realizate de catre organe judiciare dintr-o tara straina. O jurisdictie a secretului financiar si bancar va refuza, aproape intotdeauna, sa incalce legislatia privind secretul bancar, chiar si in cazul in care ar fi vorba de o grava incalcare a legislatiei unei tari.

Principalele caracteristici ale paradisurilor fiscale:

- Taxe scazute. In multe cazuri, doar cateva categorii de venituri sunt supuse impozitarii, avand o cotaie scazuta comparativ cu cea din tarile de origine a celor care apeleaza la paradisuri fiscale; in anumite tari, nu exista nici un impozit pe venit.
- Secretul. Majoritatea tarilor considerate paradisuri fiscale asigura protectia informatiei comerciale si bancare.
- Activitatea bancara joaca din ce in ce un rol mai important in economia unui paradis fiscal fata de o economia unei tari care nu se afla in aceasta categorie. In general, activitatea cetatenilor straini nu este strict reglementata, impozitarea fiind in principal una simbolica, iar controlul fiind aproape inexistent.
- Publicitatea promotionala. Majoritatea tarilor paradisuri fiscale isi fac singure publicitate, inclusiv prin conferinte internationale mediatizate, demonstrand avantajele fiscale oferite si atrangand in acest fel investitorii straini.

Exemplu: Insulele Bahamas au inceput o campanie puternica pentru a deveni un centru de elita pentru activitatile bancare, de asigurari si navale.

In aceasta privinta, impozitul este un element de cost pentru operatiunile taxabile, si este evident faptul ca, contribuabilii il includ printre factorii care le determina strategia.

Aceasta atitudine poate fi, in final, perfect legala, atat timp cat este adevarat faptul ca intr-o "domnie a legii", contribuabilul trebuie sa estimeze cadrul legal (ne referim la cel *fiscal*) in care isi desfasoara activitatea; nu i se poate reprosa sistemului *a priori*, alegerea contribuabilului ii serveste cel mai bine interesele, cat legile sunt permissive il acopera.

Cautarea modalitatii unei impozitarii cat mai scazute, deoarece aceasta poate aduce prejudicii intereselor unui stat, gasirea limitei in teorie fata de abuzul legii, este un proces facilitat de existenta paradisurilor fiscale: contribuabilul este, intr-adevar, tentat sa obtina profituri din avantajele oferite de multe tari sau teritorii care, in functie de caz, se doresc sau sunt considerate astfel si le micsoreaza, dar nu evita obligatiile fiscale, intr-un caz sau altul, pentru a adopta metode si mijloace care nu pot fi atacate de stat.

Avantajele de care se beneficiaza in paradisurile fiscale sunt nu doar legate de o impozitare scazuta, care le caracterizeaza, dar si de facilitatile non-fiscale pe care le pot obtine.

Aceste avantaje sunt intarite de reseaua de comunicatii – prin transportul aerian si maritim si sistemele de comunicatii telefonice, fax, e-mail – si care elimina distanta si timpul, considerate elemente ale sectorului financiar-bancar.

Paradisurile fiscale sunt, cel mai adesea, mici state care se bucura de stabilitate politica si economica care favorizeaza dezvoltarea activitatii financiare (Panama, Andorra, Liechtenstein, Insulele Virgine Britanice, Insulele Cayman, Cipru etc.).

Elvetia este adesea considerata un paradis fiscal, intr-o viziune gresita: contul bancar secret, devenit sinonim cu "contul bancar de tip elvetian", are o alta semnificatie fata de cazurile anterior mentionate. Elvetia este locul cel mai sigur de pastrare a banilor.

Modalitatile de acces in paradisurile fiscale sunt variate, in functie de obiectivele contribuabilului. Exista totusi doua categorii:

- **Transferurile**, obiectivul este minimalizarea valorii fiscale in tarile cu presiuni fiscale;
- **Delocalizarea** valorii taxei poate fi tradusa ca o suprimare a valorii taxei in tarile de origine, un avantaj pentru paradisurile fiscale.

Transferurile

Transferurile au obiectivul de a minimaliza valoarea taxei in tarile cu presiuni fiscale ridicate. Acestea sunt realizate cu ocazia schimbului economic sau financiar intre doi contribuabili; unul este localizat intr-un teritoriu cu o suprimare mare a valorii taxei. Datorita acestui lucru, transferurile se refera la taxa impusa companiei (impozitul pe profit), datornicii fiind marile companii multinationale.

Procedura utilizata pentru producerea efectului cautat este diversificata: fie se minimizeaza impozitul, fie se maximizeaza obligatia deductibila a impozitului respectiv.

- Transferul realizat prin procedura minimalizarii impozitului poate fi obtinut prin actionarea asupra valorii platii facute in beneficiul contribuabilului.
- Transferul realizat prin procedura maximizarii, ca rezultat al aplicarii procedurilor simetrice ale caror efecte sunt comparabile. Transferul va fi rezultatul cresterii abuzive a platii, cu conditia sa fie deductibil la calcularea impozitului pe venit.

Delocalizarea

Fata de transferuri, delocalizarea poate fi tradusa ca o suprimare a valorii taxei in tarile de origine in avantajul paradisurilor fiscale. Acest efect poate fi obtinut prin mai multe modalitati, care implica existenta un sprijin implantat in tara de refugiu.

Statele nu pot ramane insensibile la evaziunea generata de existenta paradisurilor fiscale. Lupta impotriva transferurilor si delocalizarii intra in sfera legilor speciale.

Paradisurile fiscale reprezinta o parte semnificativa a criminalitatii organizate, fiind utilizata pentru spalarea banilor obtinuti din activitati ilegale: traficul de droguri, traficul cu arme, contrabanda etc.

6.2. SOCIETATILE COMERCIALE

Sursa:

OECD – In spatele societatilor utilizate in scop ilegal - 2001

Proiect PHARE RO99-IB/JH-02 – Manualul de Instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

Societatile comerciale sunt persoane juridice prin intermediul carora este realizata o gama variata de activitati comerciale, iar bunurile sunt detinute. Acestea se afla la baza majoritatii activitatilor comerciale si antreprenoriale in economiile de piata. Societatile comerciale au devenit o parte integrala si indispensabila a sferei globale financiare si au contribuit in mod important la prosperitatea si globalizarea realizate secolul trecut. Astazi, fluxurile de capital privat rapide, ideile, tehnologia, si bunurile si serviciile implica societatile comerciale, practic, la orice nivel.

In ciuda rolului important si legal pe care societatile comerciale il joaca in sistemul economic global, aceste entitati pot fi, in anumite conditii, utilizate in scopuri ilicite, inclusiv pentru spalarea banilor, mita/coruptie, implicare inadecvata in contractari, practici fiscale ilegale, si alte forme de comportament ilegal. Utilizarea societatilor comerciale drept conduite de implicare in activitati ilegale este o metoda potentiala deoarece aceste entitati pot permite

infractorilor sa isi ascunda intentiile in spatele valului unei entitati legale separate. Un raport recent al Comisiei Europene a concis ca abilitatea entitatilor legale de a ascunde in mod eficient identitatea adevaratului beneficiar stimuleaza folosirea lor in activitatile ilegale. Chiar si in juridictiile cu legislatie privind secretul bancar, infractorii care comit activitati ilegale prefera sa depuna castigurile astfel obtinute intr-un cont deschis pe numele unei societati comerciale deoarece protectiile secretului bancar pot fi eliminate in anumite situatii.

Orice jurisdicție care furnizeaza mecanismele ce permit persoanelor fizice sa-si ascunda cu succes identitatea in spatele unei societati comerciale in timp ce exista contrangeri excesive ale capacitatii autoritatilor de a obtine si imparti informatia cu privire la beneficiarul real si de control in reglementarea/supravegherea si scopuri de aplicare a legii, creste vulnerabilitatea de utilizare a societatilor comerciale in mod ilegal. De exemplu, anumite jurisdicții permit societatilor comerciale inregistrate si infiintate in jurisdicția lor sa angajeze instrumente care pot fi folosite pentru a ascunde identitatea beneficiarului real si controlul, cum ar fi detinatorul actiunilor, actionarii si directorii nominali, fara a utiliza mecanisme eficiente care ar permite autoritatilor sa identifice adevaratii proprietari si pe cei care controleaza societatea atunci cand sunt suspectati de o activitate ilegala sau sa-si indeplineasca responsabilitatile lor de reglementare si supraveghere. Unele dintre aceste jurisdicții protejeaza anonimatul prin activarea legilor privind secretul profesional strict ce interzic registrelor comertului, institutiilor financiare, avocatilor, contabililor si altor categorii, sub amenintarea sanctiunilor civile si penale, sa dezvaluie orice informatie cu privire la adevaratul beneficiar si sunt controlate de autoritatile de reglementare/supraveghere si de autoritatile de aplicare a legii.

Capacitatea de a obtine si furniza informatia cu privire la beneficiarul real si la control

Pentru a combate si preveni in mod eficient utilizarea societatilor comerciale in scopuri ilegale, este esential ca autoritatile sa aiba capacitatea de a obtine, la timp, informatia privind beneficiarul real si controlul asupra societatilor comerciale. In acest raport, termenul de "*beneficiar real*" se refera la ultimul beneficiar real sau interes al unei persoane fizice. In anumite situatii, nedescoperirea beneficiarului real poate implica goluri intre diferiti intermediari - persoane juridice sau fizice pana in momentul cand adevaratul proprietar, care este o persoana fizica, este gasit. Cu referire la corporatii, proprietatea este detinuta de catre actionari sau membrii. In parteneriat, interesele sunt detinute de catre parteneri generali sau cu raspundere limitata. In cazul societatilor de administrare sau a fundatiilor, beneficiarul real este reprezentat de mai multi beneficiari, care poate include si pe cel care a infiintat compania sau fondatorul. In acest raport, termenul "*control*" reprezinta controlul efectiv al unei persoane fizice sau al unui grup de persoane asupra societatii comerciale. Astfel, cu referire la tipurile de societati comerciale examinate in cuprinsul acestui raport, problema relevanta va fi cine exercita controlul efectiv (altul decat controlul legal) asupra societatii comerciale. In multe cazuri de folosire cu rea credinta a societatilor comerciale, beneficiarul real sau persoana care a infiintat societatea/fondatorul controleaza societatea comerciala in ciuda aparentelor externe care sugereaza controlul efectuat de catre o terta parte. De exemplu, directorii unei societati pot fi mai degraba "nominali" care trec de la indatoririle de director la cele de beneficiarul real, si accepta instructiunile din partea acestuia. Cu referire la societatile de administrare, fondatorul poate continua sa exercite controlul efectiv asupra administratorului prin utilizarea unui "protector" ce administreaza si a unei scrisori de intentii.

Jurisdicțiile angajeaza o varietate de mecanisme in vederea obtinerii informatiei cu privire la beneficiarul real si controlul efectuat. Majoritatea jurisdicțiilor se bazeaza pe puterea de convingere, ordine judecatoresti si alte masuri care ating persoana juridica in vederea identificarii beneficiarului real atunci cand este suspectata o activitate ilegala. Intr-un numar mic de jurisdicții,

autoritatile solicita furnizarea extinsa de informatii cu privire la beneficiarul real si controlul efectuat de catre autoritatile aflate in sfera infiintarii de societati, iar unele impun o obligatie de actualizare a acestor informatii atunci cand acest lucru se intampla. Un numar crescut de jurisdictii au aceasta abordare, solicitand intermediarilor implicati in infiintarea si administrarea societatilor comerciale ("prestatori de servicii comerciale") pentru a obtine, verifica si pastra inregistrările cu privire la beneficiarul real si controlul efectuat si pentru a acorda autoritatilor accesul la astfel de inregistrari in scopul investigarii activitatilor ilicite, indeplinirii atributiilor de reglementare/supraveghere si difuzarii unei informatii catre autoritatile nationale si internationale.

Capacitatea autoritatilor de obtine informatii cu privire la beneficiarul real si controlul efectuat trebuie sa fie insotita de capacitatea corespondenta de a difuza informatia altor autoritati nationale si internationale, respectandu-se principiile legale fundamentale ale fiecarei jurisdictii. Competenta de a difuza informatia catre autoritatile nationale, cum ar fi, reglementatori de valori mobiliare, agentiile de aplicare a legii, reglementatori bancari si autoritati fiscale, este importanta deoarece anumite autoritati dintr-o jurisdictie pot detine sau au acces la informatii privind beneficiarul real si controlul efectuat care sunt solicitate de catre alte autoritati nationale in scop de reglementare/supraveghere sau de aplicare a legii. In plus, este de dorit ca autoritatile sa ia in considerare mijloacele care fac posibila acordarea accesului la informatii privind adevaratul beneficiar si controlul catre agenti cu autoritatea delegata de catre guvern sau autoritate judiciara (cum ar fi, executori), iar institutiile financiare sa caute astfel de informatie in vederea conformarii cu cerintele de identificare a clientului si de cunoastere a acestuia ("identitatea clientului") stipulate de legile de combatere a spalarii banilor. Disponibilitatea mecanismelor pentru a furniza informatia la nivel intern faciliteaza, de asemenea, utilizarea eficienta a resurselor prin asigurarea ca nu sunt depuse eforturi duplicitare in obtinerea informatiei privind beneficiarul real si controlul asupra companiei.

Datorita faptului ca anonimul este adesea intarit prin utilizarea societatilor comerciale incluse in jurisdictii straine, este un element important, la fel ca si autoritatile sa detina capacitatea de a difuza la nivel international informatiile privind beneficiarul real si controlul asupra companiei. Recunoscand faptul ca exista mai multe impedimente intr-un schimb de informatii suficient si efectiv intre jurisdictii, infractorii folosesc adesea grupuri de societati comerciale, fiecare infiintata intr-o jurisdictie strict secreta diferita, pentru a combate orice efort al autoritatilor de a-l identifica pe beneficiarul real.

Au fost identificati cativa factori care afecteaza transparenta structurilor comerciale. Exista cateva cazuri in care ar putea fi dificila certificarea identitatii reale a ultimului beneficiar real in cadrul unor persoane juridice.

In unele jurisdictii (Olanda, Marea Britanie si multe centre offshore), companiilor li se permite sa actioneze ca directori, in locul persoanelor fizice, deoarece managementul efectuat de o persoana juridica face posibila evitarea eventualelor costuri legate de schimbarea directorilor ori de cate ori personalul este transferat. In plus, aceasta solutie ar putea garanta acoperirea indemnizatiei profesionale data de politele de asigurare. In final, directorii-persoane juridice pot reduce conflictele de interese care pot apare in cazuri de existenta a unui grup de companii. Cu toate acestea, directorii – persoane juridice pot fi mai usor de utilizat cu rea credinta, deoarece sistemul legal nu poate dovedi, la timp si eficient, raspunderea penala a directorului – persoana juridica fata de cazul persoanelor fizice, pentru activitati ilegale comise de persoane juridice. De fapt, directorii-persoane juridice, asemenea directorilor nominali, pot fi folositi pentru ascunderea identitatii beneficiarului real si pentru reducerea nivelului si calitatii informatiei despre director raportata Oficiului Registrului Comertului.

Mai mult, o societate corporativa susceptibila, in special, sa fie utilizata cu rea-credinta, este compania internationala, caracterizata prin nedezvaluirea beneficiarului real, anoni-

matul actionarilor, prin folosirea titlurilor la purtator, directori – persoane juridice si nici un control de audit asupra conturilor.

Referitor la aceste probleme, *Raportul OECD privind mijloacele de utilizare a societatilor in scopuri ilicite* a identificat unele masuri pentru imbunatatirea transparentei persoanelor juridice:

- Furnizare de informatii: companiile trebuie sa furnizeze autoritatilor informatii privind beneficiarul si structura societatii in momentul infiintarii sau al inregistrarii;
- „Optiunea intermediara”: o astfel de informatie poate fi obtinuta, verificata si pastrata in inregistrările acelor intermediari financiari implicati in infiintarea si managementul societăților, cum ar fi agentii de infiintare a companiilor, trusturi, avocati, notari, administratori, companii ce au detinatori de titluri nominale, directori ce pot fi furnizori de servicii pentru societate;
- Mecanismul de investigatie: proprietatea si controlul informatiei este solicitata de catre autoritati doar atunci cand se suspecteaza vreo activitate ilegala sau cand se realizeaza functiile de reglementare/de supraveghere.

In aceste cazuri, exista doua riscuri de spalare a banilor: a) produsele financiare pot fi achizitionate fara identificarea cumparatorului; b) societatile pot fi detinute si controlate de catre persoane care nu pot fi identificate.

6.3. COMPANII SCOICA

Sursa:

FINCEN – Raport de activitate asupra SAR. Tendinte & Aspecte – Punctul 7- August 2004.

Project Phare RO99-IB/JH-02 – Manualul de Instruire privind combaterea spalarii banilor– 2002

Conferinta Internationala – Bucuresti, “Combaterea spalarii banilor si finantarii terorismului: integrarea sistemelor nationale intr-un cadrul global consistent” – Bucuresti, 14-15 Iunie 2004

GAFI – Rapoarte anuale privind tipologii de spalare a banilor

Companiile scoica sunt descrise drept companii care nu au active independente sau operatiuni proprii, si care sunt utilizate de catre proprietarii acestora pentru a-si desfasura afacerile sau pentru a mentine controlul asupra altei companii. O companie scoica este inregistrata sau autorizata in statul sau tara in care este inmatriculata sau infiintata, nu este tranzactionata pe piata de capital si nu opereaza de sine statator. Deoarece companiile scoica nu sunt ilegale sau inadecvate, spalatorii de bani, evazionistii si finantatorii terorismului utilizeaza companiile scoica ca mijloace de ascundere a provenientei ilicite a banilor acestora. Aceste companii sunt usor de infiintat si pot fi conectate cu alte companii scoica din lume. Daca o companie scoica este infiintata intr-o jurisdicție cu legislatie stricta privind secretul bancar, este aproape imposibil sa se identifice proprietarii sau directorii societatii, si, de aceea, este imposibil sa se urmareasca fondurile ilicite care sunt returnate catre beneficiarul real. Acesta este insasi efectul dorit de spalatorii

de bani, finantistii terorismului, evazionistii fiscali si este motivul pentru care operatiunile companiilor scoica reprezinta metode eficiente pentru intreruperea urmei documentelor care sunt cautate de autoritatile de aplicare a legii (investigatori).

Companiile scoica, in mod tipic, exista doar pe hartie. Documentele de infiintare ale companiei pot cuprinde un cont bancar valid si ceva mai mult decat numele sau adresa avocatului sau a agentului care se ocupa cu infiintarea companiei, imputernicit si poate cativa dintre actionari.

In momentul in care infractorii cauta sa utilizeze companiile scoica pentru ascunderea proprietatii sau unei activitati ilicite, acestia vor furniza nume fictive sau nominale pe documentele de infiintare a companiei. Conturile joaca roluri importante in miscarile de bani murdari, deoarece pot fi utilizate pentru a primi incasari, iar din punctul de vedere al transferului catre conturile altor companii scoica, se da o aparenta legala afacerilor sau persoanelor fizice. Documentele de inmatriculare dau o aparenta de legalitate companiei scoica, permitand folosirea conturilor bancare pentru a primi depuneri de numerar structurate, destinate evitarii cerintelor de raportare a tranzactiilor cu numerar.

O tehnica folosita cu succes de infractori si teroristi este infiintarea de companii scoica pentru a le putea vinde actiunile „investitorilor externi”. Acesti „investitori externi” sunt intermediari folositi de spalatorii de bani.

Achizitionarea de actiuni se va face cu documentatia necesara, se va furniza o metoda prin care banii spalati pot reintra in posesia celor care au stat la baza actiunii. Este important sa se cunoasca faptul ca utilizarea unor astfel de companii poate fi pusa in contextul operatiunilor de spalare a banilor. Au existat cazuri de operatiuni care au dus la erori datorita fraudelor mari sau a modului de pregatire. Desi modul de actiune este similar in special in primele faze, scopul si implicarile de operare sunt foarte diferite.

Procedurile de infiintare a unei companii variaza in functie de jurisdictie. Agentii care infiinteaza compania sunt preluati pe postul de consultantii pentru gasirea unor locatii foarte bune, in vederea infiintarii persoanei juridice, tinandu-se cont de necesitatile persoanei fizice, care trebuie sa se potriveasca cu jurisdictia respectiva. Agentul poate selecta o anumita jurisdictie deoarece aceasta ofera avantajele unei infiintari rapide, a costurilor mici de inmatriculare sau clauze minime; sau poate alege alta jurisdictie deoarece aceasta ofera companii „pe tava”.

Sau ar putea alege o locatie datorita faptului ca aceasta nu solicita informatii despre proprietarul companiei in evidentele publice, sau interzice dezvaluirea oricarei informatii. Agentul face pregatiri pentru nominalizarea directorilor si altor functionari si inregistreaza compania intr-o locatie optima. Agentii de infiintare pot oferi, de asemenea, si alte servicii, precum receptionarea si transmiterea prin e-mail si fax, centrala telefonica, servicii administrative, deschidere si administrare de conturi bancare sau servicii de prezentare a companiei anumitor institutii financiare.

O companie sau persoana juridica este considerata infiintata in momentul inregistrarii ei la oficiul registrului comertului. Procesul variaza de la o jurisdictie la alta, dar include, in mod tipic, desemnarea directorului si a altor functionari, selectarea sediului, obtinerea dreptului de emitere a actiunilor pentru companie si completarea formularelor necesare de inmatriculare la registru. Deoarece acest proces poate fi complicat si poate dura, persoanele fizice care doresc crearea unei astfel de entitati utilizeaza din ce in ce mai mult serviciile specialistilor in domeniu – un agent de infiintare a companiilor care realizeaza sarcini administrative in infiintarea companiei in numele persoanelor fizice.

Agentul poate face parte dintr-o companie legal sau fiscala sau poate presta serviciile independent.

Nu exista inca o definitie oficiala pentru „agentul de infiintare de companii”. Pe baza informatiilor furnizate de experti si discutiile purtate in timpul exercitiului de tipologii, un agent de infiintare de companii poate fi orice agentie care acorda asistenta in crearea unei persoane juridice – denumite „companii scoica” – ce pot fi ulterior utilizate pentru diferite scopuri comerciale.

Anumite tipuri de activitati cauta serviciile unui agent de infiintare de companii, cum ar fi: companiile de comert import/export, companii de investitii, companii holding, consultanta, companii de transport, companii de furnizare de servicii Internet si persoane fizice care cauta sa optimizeze aspectele fiscale sau sa-si protejeze bunurile.

6.4 SOCIETATI CU TITLURI NOMINALE SI LA PURTATOR

Sursa:

Proiect Phare RO99-IB/JH-02 – Manual de Instruire privind combaterea spalarii banilor– 2002

GAFI – Rapoarte anuale privind tipologii de spalare a banilor

CertIFICATELE de actionar sunt documente care dovedesc dreptul de proprietate asupra companiei. In majoritatea tarilor, detinatorul de actiuni este inregistrat si orice transfer de actiuni catre o alta persoana trebuie sa fie inregistrat intr-un registru oficial. Totusi, unele jurisdicții ofera posibilitatea detinerii sau transferului actiunilor intr-o forma „la purtator”.

Aceste actiuni la purtator confera drepturi de proprietate asupra companiei mai mult decat detinerea actuala a actiunilor. In cazul acestor actiuni „la purtator” nu exista nici o inregistrare cu privire la actionar si cel care se afla in posesia fizica a certificatului de actionar este proprietarul. De aceea, este probabil ca adevaratul proprietar al companiei sa nu apara in nici o evidenta a companiilor sau guvernamentala. Atunci cand identitatea actionarilor nu este inregistrata la emiterea si transferarea unei actiuni, dreptul de proprietate este anonim. Astfel de companii reprezinta mijloace excelente pentru primirea, detinerea si transferul averii in mod anonim.

Mergand mai departe, se arata faptul ca actiunile la purtator, in anumite jurisdicții, reprezinta, in special, un instrument util in crearea schemelor internationale de spalare a banilor. Cercul la purtator inca reprezinta un important instrument negociabil utilizat in anumite regiuni ale globului si poate fi, alaturi de alte instrumente la purtator, o alta metoda de spalare a veniturilor obtinute din infractiuni.

Actiuni la purtator

Actiunile intr-o forma la purtator se refera la titluri si certificate de actionar la purtator sau “actiuni la purtator”.

La fel ca si actiunile inregistrate, si aceste instrumente sunt emise de catre o entitate specifica in vederea cresterii capitalului social. Diferenta dintre actiunile inregistrate si cele la purtator, printre altele, se refera la metoda transferului. In cazul actiunilor inregistrate, instrumentul este emis catre o persoana fizica, si “proprietarul” este inregistrat intr-un registru tinut de catre entitatea emitenta. In cazul actiunilor la purtator, instrumentul este emis, totusi proprietarul nu este inregistrat intr-un registru.

In momentul in care actiunile inregistrate sunt transferate catre un nou proprietar, acesta trebuie sa fie inregistrat pentru ca transferul de actiuni sa fie validat.

În cazul în care acțiunile la purtător sunt transferate, deoarece nu există nici un registru al proprietarilor, transferul are loc prin înmânarea fizică a titlului sau certificatului de acționar.

Certificatul de acționar, într-o formă înregistrată sau la purtător, reprezintă deținerea de acțiuni sau dreptul de proprietate asupra unei anumite companii. Numărul acțiunilor deținute de către o persoană determină gradul de control pe care o persoană fizică îl poate avea asupra persoanei juridice care a emis acțiunile. În cazul acțiunilor înregistrate, determinarea proprietății este relativ direcționată, în timp ce evidența asupra proprietății este păstrată într-un registru de acțiuni al entității emitente.

Determinarea proprietății acțiunilor la purtător, contrar, nu este o problemă simplă, în timp ce aceasta depinde de cine posedă sau deține controlul în mod fizic asupra certificatelor de acționar. Obstacolele în determinarea cu ușurință a proprietarului acțiunilor la purtător (și, implicit, ultimul proprietar al companiei care a emis instrumentele) reprezintă un factor exploatat de către spălătorii de bani pentru ascunderea sau deghizarea adevăratei proprietăți a entităților utilizate în schemele de spălare a banilor.

Un număr de state membre GAFI au evidențiat utilizarea cu rea credință a acțiunilor la purtător și nu mai permit societăților comerciale să opereze cu astfel de instrumente pe teritoriile lor. Cu toate acestea, câțiva membrii GAFI mai permit emiterea de acțiuni la purtător și le mențin funcționalitatea legală în facilitarea achiziționării și vânzării unor astfel de valori prin registrul de tranzacționare. Aceste acțiuni pot fi, de asemenea, utilizate, conform unor surse, pentru ascunderea proprietății în scopul optimizării fiscale. În unele țări, transparența scopurilor de aplicare a legii poate fi posibilă prin certificarea altor mecanisme și controale. De exemplu, un membru GAFI a indicat faptul că proprietatea asupra companiei poate fi determinată prin înregistrările păstrate în registrele companiei.

Anumite jurisdicții pot avea, de asemenea, reglementări care obligă declararea proprietății unei companii, în momentul în care se atinge un procentaj de deținere a acțiunilor asupra companiei, iar altele obligă ca acțiunile la purtător să fie depuse în custodie sau în cutii de valori la instituțiile financiare, acolo unde reglementările de combatere a spălării banilor privind identificarea clientului se aplică în mod normal.

Alte instrumente la purtător

În contextul operațiunilor de spălare a banilor, pot fi folosite cu rea credință și alte tipuri de instrumente financiare într-o formă la purtător sau negociabile. Acțiunile la purtător pot fi utilizate pentru ascunderea proprietății asupra societăților comerciale. Se suspectează faptul că instrumentele de plată la purtător pot fi utilizate pentru ascunderea sau deghizarea beneficiarului real al fondurilor și pentru transferul lor cu ușurință fără a lăsa urme, ce ar putea fi găsite de investigatori. Instrumentele negociabile sau la purtător includ anumite tipuri de cecuri.

Cecul la purtător

Cecurile la purtător sunt ordine de plată necondiționale (instrumente negociabile) care, atunci când sunt prezentate unei instituții financiare, trebuie să fie plătite detinatorului aceluși instrument, în mai mare măsură decât beneficiarului specificat al unui ordin de plată.

Cecurile la purtător se utilizează într-un număr de țări. Instituția financiară, în mod obișnuit, nu este obligată să verifice identitatea persoanei care se prezintă cu cecul la purtător, în conformitate cu prevederile convențiilor internaționale, dacă tranzacția nu depășește un anumit prag. Un cec obișnuit devine instrument la purtător și plătibil persoanei care îl prezintă numai în momentul când beneficiarul original l-a semnat.

6.5 LIBERI PROFESIONISTI

Sursa:

UIC - "Prezentare privind combaterea spalarii banilor" – Cercetare 1999

GAFI – Rapoarte anuale privind tipologii de spalare a banilor

Liberii profesioniști și spalarea banilor

Experiența a arătat adesea că profesioniștii care oferă servicii financiare și agenții sunt, în mod semnificativ, implicați în fenomene conexe infracțiunilor comerciale sau în legătura cu crimă organizată și economia legală. Acest lucru a dat naștere la presiuni crescute pentru extinderea obligațiilor spre acești profesioniști, obligațiile stabilite prin legislația de combatere a spalării banilor fiind impuse mai multor categorii „tradiționale”.

Datorită faptului că înima spalării banilor este reprezentată de ascunderea originii fondurilor, este ușor să presupunem că liberii profesioniști financiari, și brokerii, care stabilesc tehnici ce pot reduce costurile de reglementare pentru operatorii legali, dețin competențe care se pot dovedi utile pentru infractori, în vederea transformării profiturilor ilegale în bunuri legale. Pe de altă parte, un agent ce acordă asistență și poate aduce profituri mai mari unei activități legale sau unei familii prospere, chiar și cu costul comiterii unei infracțiuni, ar putea să nu aibă impedimente în obținerea fondurilor de la infractori.

Tranzacționarea pe piața la limita dintre economia legală și cea subterană poate fi considerată ca o ramură a unui sector al afacerilor de valori mobiliare extins și care nu se distinge în avans față de alte tipuri, decât după descoperirea comiterii infracțiunii. Activitatea de brokeraj a evoluat, s-a specializat și multiplicat: în special, brokerajul financiar și-a asumat un rol central, astfel încât să justifice politicile specifice și răspunsurile instituționale pe măsură.

Interpunerea, într-adevăr, furnizează o serie de avantaje.

De obicei, există două tipologii. În primul rând, interpunerea poate fi necesară pentru motive legate de adevărata natură a activității în care are loc intermedierea și de sectorul activității respective. În al doilea rând, nevoia de intermediere poate reieși din caracteristicile specifice ale relației de afaceri dintre cele două părți principale contractante.

Mijlocitorul și dealerii-rotativi sunt un răspuns la problemele care apar din oportunitismul altor persoane. Agentul și brokerul marchează o lume în care gestionarea de afaceri este normală. Mijlocitorul și dealerii-rotativi, contrar, sunt produsul unei lumi care nu include nici o administrare de afaceri.

Într-un sistem unde relația de administrare nu are nimic personal (administrarea fiind un tip de „bun public”), acolo veți găsi, în principal, agenți și brokeri. Într-o combinație unde administrarea este posibilă doar prin relații interpersonale selective, unde legăturile interpersonale și conexiunile sunt fundamentale, agenții și brokerii vor exista împreună cu dealerii-rotativi.

Diferența dintre legislațiile țărilor, în principal, legate de presiunea fiscală, a crescut complexitatea acestor activități. În mod simetric, au crescut oportunitățile pentru că dealerii-rotativi să intre în sistem, de fiecare dată când par să se comită nereguli – dacă nu chiar infracțiuni.

Doua motive in plus consolideaza rolul mijlocitorului si al dealerilor-rotativi in cadrul afacerilor de brokeraj. In primul rand, posibilitatea de a obtine un avantaj din mai multe sisteme legale profitabile sau modalitati de aplicare a legii mai permisive – situate adesea la limita dintre legal si ilegal. In al doilea rand, cresterea interferarii dintre economia legala si cea subterana.

Avantajele acestei pozitii

Dintre profesionisti, am evidentiat faptul ca acestia au un grad ridicat de expertiza in sectorul legal, economic si fiscal, precum si experienta in negocierea tranzactiilor. Mai mult, aceste persoane poseda conexiuni si relatii care sa garanteze accesul la retea „justa” in orice situatie.

Acest „set de identitate” se potriveste perfect profesionistilor legali si fiscali, datorita canalelor si procedurilor prin care isi desfasoara activitatea, le permite mentinerea unei stranse legaturi cu persoane, altele decat clientii lor, cum ar fi, liber profesionistii implicati in activitati similare, precum si membrii companiilor private si ai institutiilor publice.

Este usor de presupus faptul ca cele mai multe avantaje se obtin din serviciul de arbitraj, care solicita o cunoastere specifica a sistemului legal national si intermediar. Avantajele de a deveni un intermediar de afaceri se constituie intr-un amestec de informatie si capacitati in domeniul legal-fiscal, astfel incat este mai usor sa se exploateze nu numai oportunitatile de arbitraj nationale, dar si cele internationale.

Consideratii complet diferite se aplica activitatilor de brokeraj desfasurate in domeniul serviciilor „de relationare”, acolo unde intermediarul se asteapta sa obtina contacte cu cei mai adecvati parteneri pentru rezolvarea problemelor.

Intr-un asemenea sector, jucatorii exploateaza o retea extinsa de conexiuni fie pe plan profesional, fie personal.

Mai mult, anumite elemente din protectia publica acordata acestor profesii pot fi usor transformate in reglementari privind regimul de secretizare si intimitate, datorita faptului ca este dificil sa se faca distinctia dintre o profesie si alta.

Se intelege usor faptul ca aceste caracteristici pot deveni cruciale pentru alegerea unei persoane anume mai presus de toate atunci cand interventia intermediarului este justificata de vointa de a ascunde adevarata identitate a managerului.

Deoarece institutiile financiare implementeaza masurile de combatere a spalarii banilor, riscul detectarii devine mai mare pentru aceia care cauta sa utilizeze sistemul bancar pentru spalarea veniturilor ilegale.

Mai mult, spalatorii de bani cauta consilierea profesionistilor specializati pentru a-i ajuta sa le faciliteze operatiunile financiare.

Avocatii, notarii, contabilii si alte profesii similare realizeaza un numar semnificativ de atributii in ajutorarea clientilor lor, organizand si administrandu-le afacerile financiare. Inainte de toate, ei acorda consultanta persoanelor fizice si juridice in domenii precum investitii, infiintari de companii, administrare si alte aranjamente legale, la fel ca si optimizarea situatiei fiscale. In plus, consultantii legali pregatesc si, daca este necesar, strang documentatia necesara pentru infiintarea de societati comerciale si alte aranjamente legale. In final, anumiți profesionisti pot fi direct implicati in desfasurarea de tipuri specifice de tranzactii financiare, de exemplu, pastrarea fondurilor sau plata pretului de achizitionare sau vanzare de bunuri imobiliare.

Toate aceste atribute perfect legitime pot fi utilizate si de grupurile de crima organizata si de infractori, din pur motive economice; totusi, este mai importanta dorinta de a profita de expertiza unor asemenea profesionisti in crearea de scheme ce ajuta la spalarea veniturilor obtinute din infractiuni.

Aceasta expertiza include atat consultanta cu privire la cele mai bune societati comerciale sau locatii offshore pentru a le utiliza in asemenea scheme si pentru infiintarea de companii sau de societati de administrare care sa creeze cadrul necesar. Profesionistii pot fi, de asemenea, folositi pentru a oferi aparenta de legalitate operatiunilor prin furnizarea serviciilor de intermediere in afacerile cu institutiile financiare.

6.6. SISTEMELE ALTERNATIVE DE TRANSMITERE DE BANI

Sursa:

Evaluarea Marii Britanii asupra pericolului reprezentat de infractiunile grave si crima organizata 2003

Proiect Phare RO99-IB/JH-02 – Manualul de Instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

GAFI – Rapoarte anuale privind tipologii de spalare a banilor

Sistemele alternative de transmitere rapida a banilor (SAT) permit ca banii sa circule in jurul lumii fara a utiliza sistemul bancar conventional. SAT poate fi utilizat in scopuri legale si ilegale si poate exista in forme diverse ce includ sistemul Hawala (versiunea indiana), Hundi (utilizat de comunitatile pakistaneze), Poey Quan (favorizat de catre Thais) si Fie Ch'un (adoptat de catre comunitatile chineze). De obicei, sunt pastrate evidente ale tuturor tranzactiilor, dar acestea pot fi facute in dialect, prescurtate sau printr-un limbaj nefamiliar investitorilor si poate fi dificil de interpretat.

Din motive evidente, SAT este un sistem atractiv si folosit pe scara larga de catre criminalitatea organizata si infractorii periculosi. SAT este utilizat nu numai pentru a spala veniturile obtinute din infractiuni, dar si pentru a evita taxele fiscale si obligatiile vamale. Exista si o ingrijorare la nivel international asupra faptului ca SAT poate fi folosit in finantarea terorismului. Se estimeaza faptul ca exista in Europa mii de bancheri SAT, majoritatea in comunitatile asiatice, unde clientii lor sunt persoane fizice obisnuite si nu infractori.

Desi este o afacere discreta, bancherii din economia subterana sunt probabil cunoscuti in cadrul comunitatii si respectati pentru serviciile pe care le ofera in transmiterea banilor care au fost castigati in strainatate catre familiile din afara, adesea la o rata de schimb mai buna si cu un comision mai scazut decat cel aplicat de banci sau de sistemele oficiale de transmitere rapida de bani.

Transferurile de bani sunt, de obicei, folosite de catre persoane care nu pastreaza o relatie traditionala cu banca, si care au nevoie de a transfera banii in tara lor de origine. Aceste transferuri pot fi folosite si de catre spalatorii de bani. Prin intermediul unei retele internationale de agentii localizate peste tot in lume, o persoana poate transfera electronic

banii rapid (de obicei, in cca. 10 minute), cu incredere, convenabil si la preturi atractive unor alte persoane aflate in una din cele peste 150 de tari.

Organismele regionale au indicat in mod constant rolul foarte important pe care SAT pare sa il joace in sprijinirea spalarii banilor. Includerea SAT in exercitiul de tipologii a reprezentat o incercare de a furniza o imagine de ansamblu asupra problemei.

Desi, nu exista o definitie convenita exhaustiva pentru SAT, exista anumite acorduri cu privire la caracteristicile comune ale unor astfel de sisteme.

De exemplu, in general, aceste sisteme s-au dezvoltat bazandu-se pe factori specifici, etnici, culturali sau istorici si, in unele cazuri, reprezinta o metoda traditionala pentru circulatia banilor, care preceda extinderea sistemelor bancare din Vest din secolele 19 si 20. Un factor cheie al acestor sisteme – si unul comun cu sistemul bancar oficial sau „corespondent” – este faptul ca valoarea este transferata dintr-o locatie in alta, adesea fara miscarea fizica a banilor. SAT opereaza, cel mai frecvent, in afara sistemelor nationale de reglementare financiara.

Totusi exista sisteme care includ elemente ale economiei legale sau chiar ale serviciilor financiare reglementate, complicand astfel detectarea lor de catre autoritatile de aplicare a legii.

Elementul consistent din fiecare SAT este acela ca toate sistemele se bazeaza pe anumite proceduri ca „valoarea neta” sau „registru de transfer” pentru transmiterea de valori.

Expertii considera faptul ca extinderea acestor sisteme catre regiuni noi se datoreaza imigrarii si, intr-adevar, asemenea sisteme servesc adesea ca servicii financiare de prim rang in cadrul comunitatilor de imigranti. Aceste sisteme sunt securizate si mai putin costisitoare decat bancile traditionale si servesc ca mijloace de ocolire a politicilor restrictive de schimb valutar. De asemenea, acestea ofera un anumit nivel de anonim utilizatorului.

Aceasta ultima caracteristica a servit altora in initierea folosirii SAT, inclusiv a afacerilor legale, ca elemente de constituire a infractiunilor.

6.6.1 Caracteristici generale

Cum poate o persoana sa ridice banii transferati? Persoanele pot ridica banii transferati de la orice agentie. Clientul trebuie sa completeze un formular de tip “Primirea banilor” cu urmatoarele informatii: numele, adresa, numarul de telefon, suma asteptata, precum si numele expeditorului, numarul de telefon, orasul si statul de unde a fost transmis formularul. Este solicitata, de asemenea, identificarea persoanei pentru a se valida informatiile furnizate.

Care este modalitatea de plata a banilor transferati catre destinatari? In majoritatea cazurilor, banii transferati sunt platibili in numerar. Anumite sume transferate vor fi platite prin cec sau printr-o combinatie cec si numerar. Tranzactiile din afara SUA sunt, in general, platite in moneda locala. Totusi, in unele tari, tranzactiile sunt intotdeauna platite in dolari SUA. Destinatariului i se poate solicita identificarea cu ajutorul actului de identitate. Pot fi aplicate si alte restrictii.

Cum functioneaza sistemul prin utilizarea numerarului? Totusi, clientul poate trimite banii doar prin vizitarea Agentilor de Transmitere a Banilor³ si prin completarea formularului de “Expediere a Banilor” cu urmatoarele informatii: numele, adresa, numarul de telefon, numele destinatarului, localitatea de unde se ridica banii si suma in dolari. Suma transferata si comisionul transferului se platesc in numerar.

³ De exemplu, *Western Union*, este una dintre cele mai raspandite retele de transmitere de bani.

6.6.2. Hawala/Hundi

Interesul in sistemele bancare subterane, in special, cele operative in Subcontinent si in Orientul Mijlociu, a explodat dupa evenimentele din 11 Septembrie. In vreme ce dovezile sunt, in parte, variate, este clar ca Al-Qaeda si retelele asociate acesteia au utilizat diferite forme ale sistemului bancar subteran pentru a circula si depozita resursele sale. Ceea ce este de un interes aparte este modalitatea prin care operatiunile strans asociate cu Bin Laden, au permis interferarea acestor sisteme traditionale si informale in sistemul global conventional financiar, extins prin utilizarea companiilor nominale si a celor interpusse care sunt inregistrate in anumite jurisdictii „offshore”. Este clar, de asemenea, faptul ca fundatiile caritabile au fost utilizate nu doar in scopul colectarii de fonduri de la sustinatori, dar si pentru a facilita integrarea acestori fonduri. Poate ca unul dintre aspectele cele mai deranjante ale acestor descoperiri a fost aparenta si persuasiva ignorare de catre agentile de aplicare a legii si serviciile secrete fata de natura, extinderea si operatiunile efectuate de aceste retele subterane. Serviciile de informatii importante au admis faptul ca acest aspect reprezinta aproape in intregime o zona neexplorata.

Chiar mai deranjanta a fost recunoasterea faptului ca aceste retele nu pot fi patrunse la un nivel care sa furnizeze informatiile necesare, cel putin pentru luarea unei actiuni.

Sistemul Hawala a luat nastere in Sudul Asiei, dar acesta s-a extins in jurul lumii urmand modelul imigrarii din acea regiune (catre Europa, Orientul Mijlociu, Estul si Sudul Africii, America de Nord si de Sud, si alte regiuni din Asia). Hawala este o metoda traditionala de transfer al fondurilor in Sudul Asiei, iar utilizarea acesteia este cunoscuta inca de la introducerea practicilor bancare in Vest de acum cateva sute de ani.

Totusi, in ciuda predominarii sale, operatiunile Hawala se desfasoara ilegal intr-un numar de locatii. De exemplu, in India, estimarile se refera la faptul ca un procent de peste 50% din economie utilizeaza sistemul Hawala pentru circulatia fondurilor, chiar daca acesta este interzis prin lege. Hawala ramane o metoda importanta pentru un numar mare de afaceri de toate marimile si pentru persoanele fizice pentru a repatria fondurile si a cumpara aur. In multe cazuri, Hawala este strans legat de circulatia fondurilor obtinute din trafic de droguri, precum si de transferuri asociate cu contrabanda (in special, de aur), traficul de fiinte umane, terorism, coruptie si incalcari vamale si fiscale.

Este favorabil, deoarece, de obicei, costa mai putin decat folosirea sistemului bancar, opereaza 24 din 24 de ore, fiecare zi din an, este pe deplin de incredere si solicita documentatie minima.

Acest sistem este utilizat in aproape tot Orientul Mijlociu de multa vreme si se bazeaza pe incredere, precum si pe asigurarea anonimatului, deoarece toate operatiunile nu se realizeaza pe hartie. Utilizatorii unui astfel de sistem transmit banii peste granite fara a-i transfera in mod fizic. In fapt, principala caracteristica a Hawala este “compensarea”, deoarece persoanele implicate sunt asigurate ca in contul respectiv se vor depune bani (sau in alte cazuri, se transmit bunuri) ce vor fi returnati printr-o tranzactie reversibila viitoare.

Cu acest sistem, banii in numerar sunt depozitati printr-un agent “Hawala” (care este adesea proprietarul unui magazin sau al unei mici afaceri), care la randul sau aranjeaza ca o suma egala sa fie colectata la un dealer Hawala din alta tara. Persoana care primeste in final banii foloseste o dovada scrisa sau o parola pentru a demonstra ca este persoana indreptatita sa primeasca banii. Nu exista o circulatie in mod fizic a capitalului intre dealerii Hawala in nici o tranzactie, si nu exista, de obicei, inregistrari scrise privind tranzactia.

În sistemul Hawala, fondurile sunt transferate între persoane fizice „hawaladari” care colectează fondurile la sfârșitul fiecărei operațiuni și alți hawaladari care, pe de altă parte, distribuie fondurile. Sistemul este construit pe o relație de încredere care nu este întotdeauna legată de rudenie sau alte conexiuni. Persoanele fizice operează, de obicei, independent unul față de altul, mai bine decât ca parte a unei organizații mai mari.

În general, aceștia sunt comercianți sau mici întreprinzători care desfășoară activități Hawala o dată cu activitățile comerciale obișnuite.

Ca exemplu, fondurile care trebuie transferate din Marea Britanie spre India vor fi furnizate unui hawaladar din Marea Britanie în lire sterline sau sub o altă formă. Acest hawaladar contactează apoi un alt hawaladar la destinație prin telefon sau fax și solicită ca o sumă echivalentă (minus un procent mic din comision) să fie plătită în rupii sau aur persoanei desemnate de către clientul din Marea Britanie. Procesul poate, de asemenea, transfera fondurile în direcția opusă. În cazurile în care conturile au devenit nesoldate de către hawaladari în timp, conturile au fost stabilite prin transferuri de bani reciproce, manipularea facturii comerciale, contrabanda cu aur și pietre prețioase, sistemul bancar convențional sau prin circulația fizică a fondurilor.

Hawala este considerat de către cei implicați, un sistem cu mijloace eficiente de mișcare a fondurilor. Aurul joacă adesea un rol important în tranzacțiile Hawala. Operațiunile sunt dificil de urmărit datorită lipsei evidențelor, iar în cazul în care acestea există, ele sunt condicite. Conexiunea etnică și încrederea puternică acordată pot face, de asemenea, dificilă inserțiunea în sistem.

6.6.3. Sistemele chineze/din Asia de Est

Rețelele de transmitere rapidă de bani cunoscute drept sistemul chinez sau Est Asiatic a început din Estul Îndepărtat și, la fel ca și Hawala, s-a împrăștiat în jurul lumii urmând fluxurile de imigranți. Sistemul este unul tradițional, ca și Hawala, apărut o dată cu introducerea practicilor bancare din Vest. Inițial, acesta a avut la bază „chitante” sau simboluri – astfel încât a fost numit „Chit system” – astăzi, totuși, majoritatea transmitătorilor de bani nu mai folosesc chitante. Sistemul alternativ de transmitere de bani chinez sau Est Asiatic este utilizat, atât în scopul transferului de bani legal (în principal pentru afaceri și repatrierea veniturii obținut de emigrant), cât și ilegal (în special, folosit de crima organizată și traficanții de droguri).

Entitățile sau agențiile care oferă servicii de transfer rapid de bani sunt organizate în diverse forme. Adesea, agentul este situat într-un magazin sau oficiu și furnizează servicii de transfer rapid, fie de sine statator, fie în combinație cu o varietate de alte servicii, cum ar fi schimbul valutar și facilități la fax internațional. Multe societăți comerciale și pensiuni pot, de asemenea, opera ca agenți de transfer rapid de bani împreună cu activitatea lor de bază. Deoarece desfășurarea unei afaceri de transfer rapid de bani solicită ceva mai mult decât un aparat de fax, aceste agenții sunt adesea localizate la reședințe și sunt desfășurate de către un membru al familiei ca serviciu part-time.

Un client care dorește să transmită banii în afara Hong Kong-ului, de exemplu, trebuie întâi să găsească o agenție de transmitere rapidă a banilor pentru destinația externă. În mod normal, agenția va opera în paralel cu compania sora sau cu alte companii din străinătate. Apoi va specializa un om în furnizarea de servicii de transfer rapid de bani către țară sau țările în care sunt localizate companiile sora. Pentru a transmite banii, clientul depune suma în

contul bancar din Hong Kong detinut de catre agentul de transfer rapid de bani si va furniza detaliile cu privire la persoana din strainatate sau contul bancar in care banii trebuie trimisi. Agentul de transfer rapid de bani contacteaza ulterior compania sora la destinatie si o instruieste sa plateasca banii persoanei sau in contul numit de client. Daca banii sunt transmisi in Hong Kong, este utilizat acelasi proces in sens opus.

Clientii folosesc in mod legal agentiile deoarece, serviciile acestora sunt rapide si nu costa. Agentiile de transfer rapid de bani, in mod obisnuit, taxeaza un comision mai mic decat cel practicat de banci pentru transferuri de fonduri la nivel international. Aceste agentii in general nu mentin inregistrari ale tranzactiilor, nu solicita identificarea clientului, nu desfasoara controale asupra clientilor lor si nu fac raportari de tranzactii suspecte catre autoritati. Astfel de servicii sunt foarte atractive fata de dorinta persoanelor fizice de a ascunde sursa sau destinatia transferurilor lor. Persoanele care utilizeaza agentiile de transfer rapid de bani pot fi infractori internationali, traficanti de droguri cunoscuti si acele persoane care doresc sa evite reglementarile fiscale si valutare.

Agentiile de transfer rapid de bani realizeaza profitul prin incasarea comisionului de la clienti mai mult decat costurile implicate in realizarea transferului. Costurile sunt pastrate la un nivel minim atunci cand intr-o anumita perioada suma totala de bani transmisa de catre agentie este aproximativ similara cu cea transferata catre agentie. In cazurile in care exista un dezechilibru semnificativ intre cele doua servicii de transfer rapid similare, diferenta este stabilita prin transferarea banilor la un cost mic practicat de serviciile de transfer international sau de curieri. Agentiile de transfer rapid isi castiga bani pe limite de profit nedefinite; de aceea, volumul banilor tranzactionati trebuie sa fie la un nivel ridicat similar cu cel valorii afacerii.

6.6.4. Alte sisteme

Pe langa cele trei sisteme majore de transfer rapid de bani pe care s-a pus accentul in timpul exercitiului de tipologii, un numar de membrii GAFI au mentionat cazuri sau exemple de sisteme similare neinrudite care pot fi utilizate pe o scara mai mica in tarile lor. De exemplu, Franta a mentionat ca pare sa existe o retea de transfer rapid de bani intre aceasta tara si Africa de Nord. De asemenea, Spania a raportat detectarea unei astfel de activitati intre Spania si enclavele spaniole Melilla din Maroc. Italia a citat un exemplu in care reprezentantele unei banci dintr-o tara din Asia de Sud-Est au furnizat servicii de transfer rapid de bani pentru imigrantii din Italia catre acea tara. Populatia imigranta din Turcia si Fosta Republica Yugoslavia folosesc, in mod obisnuit, serviciile de transfer pentru a transmite banii din Germania, iar Olanda a descris un sistem de furnizare a acestor servicii pentru a transmite fonduri pentru populatia imigranta din Surinam. Desi, nici unul dintre aceste sisteme nu este inclus in scheme mai largi, toate impart aceleasi caracteristici: lipsa evidentelor, a identificarii clientului sau a reglementarilor de control, si posibilitatea de a fi utilizate cu rea credinta de catre infractori.

6.7.CAZINOURI (SI ALTE ACTIVITATI DE JOCURI DE NOROC)

Sursa:

GAFI – Rapoarte anuale privind Tipologii de Spalare a Banilor

Proiect Phare RO99-IB/JH-02 – Manual de Instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

Un cazino este un club comercial de jocuri care furnizeaza mese de joc altele decat bingo, dar care, de asemenea, poate furniza alte tipuri de jocuri, de exemplu, jocuri mecanice (un joc la masina norocului, care solicita monezi sau jetoane pentru a fi activat).

Cazinourile sunt vulnerabile de a fi manipulate de catre spalatorii de bani datorita vitezei si naturii intensive a jocurilor cu numerar si datorita faptului ca intr-un numar mare de tari cazinourile furnizeaza clientilor lor o gama de servicii financiare. Acestea sunt disponibile la cazinouri si similare, in multe cazuri cu cele furnizate, in general, de banci si alte institutii de custodie si pot include conturi de debit sau credit, facilitati pentru transmiterea sau primirea, de fonduri direct de la alte institutii, precum si incasarea in numerar a cecurilor si servicii de schimb valutar.

Cazinourile din Romania inca nu aplica servicii formale financiare, dar nu le putem exclude pentru ca acestea ar putea fi interesate in serviciile respective intr-o scurta perioada de timp.

Experienta oficialilor autoritatilor de aplicare a legii si de reglementare sugereaza faptul ca mediul jocurilor de noroc atrage adesea elemente criminale implicate intr-o varietate de activitati ilegale, inclusiv fraudă, traficul de droguri si spalarea banilor. Volumul mare de valuta adus si jucat de catre clientii legali, jucand pot crea o buna acoperire pentru spalatorii de bani care sunt in posesia unor sume mari in valuta. Cazinourile sunt de asemenea atractive pentru crima organizata daca infractorii sunt capabili sa preia controlul cazinoului, furnizandu-le astfel atat oportunitatea de a spala veniturile ilegale, cat si de a se implica in alte tipuri de criminalitate. GAFI a observat, in mod consistent, utilizarea cazinourilor in schemele de spalare a banilor in Rapoartele Anuale de Tipologii, in timp ce acele tari care solicita cazinourilor sa raporteze tranzactiile suspecte au primit un numar de rapoarte semnificative.

Schemele de spalare a banilor care au fost descoperite includ cazuri in care cazinourile au fost utilizate de persoane fizice in comiterea de infractiuni, incluzand structurarea si spalarea banilor, multi dintre acestia fiind implicati in grupurile de crima organizata. De asemenea, spalatorii de bani sunt recunoscuti ca utilizeaza agenti pentru a deghiza cine este adevaratul proprietar al fondurilor, dornici sa piarda din bani in timp ce joaca, un cost necesar pentru derularea afacerilor. Alte tehnici includ:

- Cumparare de jetoane sau simboluri cu numerar, se pariaza la nivel minim si apoi se solicita replata printr-un cec tras din contul cazinoului.
- Folosirea unui lant de cazinouri cu sediile in diferite tari si solicitarea acordarii unei sume detinute de casino drept credit pentru jucator pentru disponibilizarea sumei intr-o alta jurisdictie si apoi retragerea acesteia cu un tip de cec in acea jurisdictie.
- Solicitarea ca cecurile castigatorului sa fie emise pe numele unei terte persoane sau sa fie nenominale.

Studii recente cu privire la jocul de noroc pe Internet sugereaza ca in timp ce aceasta forma de joc de noroc poate avea dimensiuni relativ mici, este in crestere rapida. Jocul pe Internet se refera la pariuri si la jocuri de noroc. Pariul pe internet este o forma de pariare si plasare a acestuia. Jocul de noroc are loc offline, iar rezultatul este controlabil in mod independent, de exemplu, sistemul on-line nu poate genera rezultatul, el este utilizat doar pentru comunicarea informatiei. Internetul este adesea o alternativa catre alte metode de intrare in sediul de joc, prin, posta sau telefonic. Jocul pe Internet se desfasoara on-line si are loc via Internet si se bazeaza, probabil, pe generarea unui numar conjunctural. Jocurile pot apare ca jocuri stil cazino-virtual, jocuri de slot machine sau loterii interactive.

Problema vulnerabilitatii jocului de noroc pe Internet, care este strans legata de o problema mai larga – cea a riscurilor care apar in cadrul serviciilor financiare electronice, a fost adusa recent in atentie de catre GAFI. Raportul de Tipologii din 2001 stipuleaza: “Jocul de noroc pe Internet poate fi un serviciu web de baza care serveste la acoperirea schemelor de spalare a banilor prin reseaua de net. Exista evidente, ca in anumite jurisdictii GAFI, infractorii utilizeaza industria jocului de noroc pe internet, pentru a comite infractiuni si a spala veniturile ilegale”.

Detectarea Tranzactiilor Suspecte efectuate prin cazinouri

In majoritatea cazinourilor, oficialii monitorizeaza activitatea de joc de noroc, de obicei pentru a se asigura ca exista o conduita de joc adecvata, mai mult decat sa ia masuri de combatere a spalarii banilor. Totusi, acesti oficiali, impreuna cu angajatii care desfasoara tranzactiile cu un client sunt intr-o pozitie unica de a recunoaste tranzactiile si activitatile care par sa nu aiba un scop legal, nu sunt obisnuite cu specificul jucatorului, nu sunt in concordanta cu sistemul de tranzactii efectuate. Daca tranzactiile si activitatile pot avea loc in orice cazino, acestea, de obicei, se desfasoara intr-un separeu in cazino, la o anumita masa de jos sau la slot machine.

Nu este necesar ca valuta sa fie implicata in tranzactie pentru ca aceasta sa fie considerata suspecta. Uneori, tranzactiile vor fi in instrumente monetare, altele sub forma de transferuri prin swift sau cu carti de credit, iar plasamentul initial al veniturilor ilegale se poate efectua la institutia financiara sau la o serie de astfel de institutii. La un moment dat, clientii si/sau agentii sunt dornici sa piarda o suma nominala in jetoane prin mici pariuri sau compensarea cu pariuri mai mari si apoi jetoanele sunt schimbate cu valuta, un cec sau se efectueaza un transfer prin swift. Activitatile suspecte implica adesea structurarea fondurilor pentru a evita inregistrarea sau limitele de raportare, folosindu-se agenti care desfasoara multiple tranzactii pentru o persoana fizica anonima, ce tranzactioneaza valori mari de fonduri prin activitati neinsemnate sau neavand legatura cu jocul de noroc (de exemplu, „picatura falsa”), furnizeaza documente false sau informatii despre identitatea, si stratifica tranzactiile pentru a ascunde sursa de provenienta a fondurilor.

Natura suspecta a tranzactiei poate fi detectata prima data de catre un angajat ce desfasoara tranzactia, un supraveghetor ce observa efectuarea tranzactiei sau departamentul de supraveghere ce monitorizeaza tranzactia. In anumite cazuri, pot exista fapte si circumstante impreuna cu cunoasterea clientului de catre cazino, care furnizeaza o motivatie rezonabila pentru tranzactie, indepartand-o din sfera suspiciunii.

Pot exista o serie de motive pentru care o tranzactie, cumulata cu fapte si circumstante, este suspecta. In plus, natura suspiciunii asupra tranzactiei este cumulata in efectul sau. Cu cat se intampla de mai multe ori o tranzactie sau o combinatie de acest tip la un cazino, este cu

atat mai probabil ca acel client desfasoara tranzactiile comitand sau incercand sa comita infractiuni financiare. Scrutinul necesar pentru identificarea tranzactiei suspecte subliniaza importanta cunoasterii clientilor de catre un cazino.

Un cazino trebuie sa ia o decizie de informare in cazul in care tranzactia este suspecta. Multe cazinouri detin deja informatii despre clientii lor din datele de rutina obtinute din volumul depozitelor, incasarea cecului in numerar si conturile de joc ale clientului. Pentru aceste conturi, in general, se solicita informatii de identificare de baza cu privire la detinatorul contului se si interogheaza in ce tip de activitati de joc doreste clientul sa fie implicat. De exemplu, facturile de debit si credit indica depozitele efectuate de client si prelungirile de credit acordate de cazino. Soldul contului jucatorului indica activitatea de joc de noroc si este menita in primul rand sa premieze cu catiguri suplimentare la volumul existent in conturile jucatorului si sa serveasca drept instrument de marketing pentru identificarea clientilor frecventi si sa incurajeze continuu clientela. In anumite cazuri, cazinourile folosesc birouri de credit pentru a verifica informatiile despre clienti. Toate aceste surse de informatii pot ajuta un cazino sa inteleaga mai bine activitatea clientului si sa evalueze tranzactiile specifice care nu au vreo justificare sau care nu pot fi motivate altfel decat in cadrul metodelor obisnuite desfasurate de client in activitati legale.

Masuri in vigoare

La nivel national, un numar de membri GAFI au solicitat ca diverse tipuri de afaceri cu jocuri de noroc sa se conformeze la obligatiile de combatere a spalarii banilor, cazinourile in general sa fie strict reglementate si supravegheate, si sa se supuna cerintelor de combatere a spalarii banilor. In Australia si Noua Zeelanda, cazinourile, casele de joc de noroc si de pariuri care deschid conturi pentru clientii lor sunt obligati sa obtina identificarea clientului inainte de a se opera pe conturi precum si in cazul tuturor tranzactiilor cu sume mari in numerar si a oricarei tranzactii suspecte (In Noua Zeelanda, cazinourile si casele de joc de noroc sunt entitati similare cu agentie de pariuri – entitate controlata si in subordinea guvernului). Exista de asemenea, cerinta de raportare a tranzactiilor suspecte si de implementare a altor masuri de combatere a spalarii banilor. Cerinte similare se aplica in cazinourile si cluburile cu membrii din SUA. In Hong Kong, anumite masuri impuse au fost adoptate. Identificarea clientului si raportarea tranzactiilor suspecte sunt obligatii care se aplica loteriilor din Brazilia, Islanda si Turcia, si cazinourilor, caselor de pariu pentru curse hipice, loterii si agentii de pariuri din Finlanda unde valoarea pariului depaseste 3.000 Euro. Portugalia are o legislatie care solicita agentiiilor de pariuri si de loterie sa identifice detinatorii de cupoane castigatoare si sa pastreze evidenta informatiilor pe o perioada de 10 ani.

Directivile Uniunii Europene extind in prezent categoriile de raportare catre cazinouri, care sunt obligate sa identifice clientul pe baza de document de identificare, in momentul in care jetoanele pentru joc valoreaza peste 1000 Euro la cumparare sau la vanzare. Pentru cazinourile supuse supravegheerii statului, aceasta cerinta este obligatorie chiar daca clientii acestora sunt inregistrati si identificati la intrarea in cazino. Acolo unde exista suspiciuni de spalare a banilor, cazinoul trebuie sa identifice clientul indiferent de suma implicata, si este, de asemenea, obligat sa transmita raportul de tranzactii suspecte catre autoritatea competenta. Cazinourile sunt obligate sa implementeze masuri interne de control si sa instruiasca propriul personal cu privire la aspecte legate de spalarea banilor.

In majoritatea jurisdictiilor, cazinourile si alte entitati de jocuri de noroc sunt supuse acordarii de licente si inregistrarii, reglementarii si supravegheerii, datorita vulnerabilitatii lor la diverse forme de activitate infractionala inclusiv spalarea banilor, pariuri ilegale, curse sau stabiliri

de jocuri etc. Totusi, guvernele statelor au reglementat aceste afaceri pentru motive cum ar fi, necesitatea de a se asigura ca jucatorii sa primeasca un tratament corect in momentul cand acestia joaca, si sa protejeze persoanele care sunt in general vulnerabile. In anumite jurisdictii, cazinourile sunt indirect detinute de catre guvern, in timp ce alte proprietati private sunt permise de obicei pe baza de cerinte stricte de obtinere a licentei. In cazul existentei unei companii private, regimul strict de reglementare se doreste sa protejeze clientii si sa asigure faptul ca un cazino nu va cadea in mainile infractorilor sau asociatilor lor. In plus, exista de obicei controale stricte cu privire la proprietarii si operatorii unui cazino. In unele jurisdictii, cazinourile si anumite entitati ce desfasoara jocuri de noroc au adoptat testari pentru top management, programe de screening pentru personal si diverse programe de aplicare a legii si de instruire.

6.8 UTILIZAREA INTERNETULUI

Sursa:

Project Phare RO99-IB/JH-02 – Manualul de instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

GAFI – Rapoarte anuale privind tipologii de spalare a banilor

Finansinspektionen - Rapoarte

Aspecte generale

Pe parcursul ultimilor ani, un numar de institutii financiare a oferit facilitati on-line banking ce sunt in continua crestere. O multime de banci si institutii financiare ofera serviciile on-line. O gama de servicii disponibile par, de asemenea, sa creasca – o data cu acceptarea si utilizarea sistemelor de plata de catre public. Totusi, aceste tendinte variaza de la o jurisdictie la alta.

Situatia de mai jos prezinta doar o privire de ansamblu asupra serviciilor oferite in mod curent catre consumatori prin Internet.

Banci

Urmatoarele servicii Internet sunt oferite de catre banci catre clienti:

Conturi: clientul poate verifica balanta diverselor conturi detinute la banci, anumite banci ofera, de asemenea, posibilitatea de a deschide conturi prin Internet.

Servicii de plata: Clientii pot efectua transferuri intre conturi si pot achita facturi.

Facturi electronice si de girant electronic sunt destinatii pentru doua tipuri diferite de inmanari de facturi.

Comert electronic: Anumite banci mari au inceput sa dezvolte site-uri de comert electronic prin asigurarea de legaturi cu clienti privati si companii. In astfel de cazuri, bancile ofera companiilor si clientilor privati posibilitatea de a stabili contacte si de a comanda produse companiilor – clienti ai bancii.

Imprumuturi: Clientii pot incarca formulare de pe paginile de web ale bancilor. Anumite banci ofera, de asemenea, posibilitatea de a solicita acordarea de imprumuturi prin

Internet. Totusi, acordul nu este considerat incheiat pana in momentul in care clientul semneaza personal instrumentul de debit.

Tranzactionarea de actiuni: Clientilor li s-a oferit posibilitatea de a vinde si cumpara unitati emise de fonduri mutuale. Anumite banci ofera, de asemenea, posibilitatea de a incheia acorduri prin Internet cu privire la conturi de custodie a fondurilor si furnizeaza informatii referitoare la pretul actiunilor. Clientii pot cumpara si vinde actiuni prin Internet. Anumite banci ofera, de asemenea, posibilitatea de a incheia acorduri prin Internet, referitoare la conturile de custodie a actiunilor.

Informatii: Clientii au acces la informatii extinse. In plus fata de informatii referitoare la produsele si serviciile bancare, cateva banci furnizeaza si informatii cu privire la pretul actiunilor, tendinte si altele.

Consiliere: Termenul de consiliere este ambiguu. Ca ghidare, totusi, legea care interzice oferirea de consultanta profesionala in anumite cazuri defineste serviciile de consultanta ca operatiuni "in care expertii profesionisti ofera consiliere sau alt fel de consultanta pentru alte persoane in probleme legale sau financiare". In urma completarii unui chestionar, anumite banci declara ca furnizeaza consiliere, desi limitele acesteia variaza. Cateva banci au precizat ca furnizeaza consultanta privata generala in probleme financiare, in timp ce alte banci, in mod exclusiv, se focalizeaza pe oferirea de consultanta de piata si analize comerciale pe piata de capital.

In sectorul bancar, contactele clientilor traditionali prin reprezentante si servicii postale continua sa fie o dominanta. Capacitatea retelei de filiale fiind totusi limitata, posibilitatea de a acorda servicii mai multor clienti simultan este considerabil mai mare prin telefon sau Internet. Banci individuale mai mici folosesc deja Internetul ca un canal dominant de comunicare cu clientii.

Societatile de valori mobiliare

Operatiunile prin Internet ale societatilor de valori mobiliare sunt, desigur, focalizate pe comerțul cu valori mobiliare. O serie de alte servicii cum ar fi imprumutul, servicii de plata si diverse tipuri de informatii sunt corelate cu acesta.

Comertul de valori mobiliare: Prin societatile de valori mobiliare pe Internet, clientii pot tranzactiona actiuni sau alte valori, cum ar fi garantii si convertibilitati. Companiile pot, de asemenea, oferi clientilor lor posibilitatea de vinde si cumpara unitati de fonduri mutuale.

Consiliere: Doar una dintre societatile care au raspuns la chestionar a declarat ca furnizeaza servicii de consultanta prin rețeaua de net.

Informatii despre pretul actiunilor: Informatia despre pretul actiunilor este frecvent actualizata atunci cand apare pe ecran.

Analize: Companiile, de obicei, furnizeaza propriile analize si precum si pe cele ale altor companii. Trebuie subliniat faptul ca anumite banci si societati de valori mobiliare furnizeaza servicii de telefonie mobila prin protocolul de aplicatii wireless (WAP) si SMS. Desi, aceste servicii sunt disponibile, furnizorii de sprijin tehnic necesar pentru telefoanele mobile nu au furnizat produsele la scara larga.

Trebuie sa mentionam ca, in multe tari clasificate drept necooperante (cum ar fi Nauru), este posibila obtinerea unei licente pentru infiintarea unei banci care sa opereze prin rețele telematice. Prin deschiderea conturilor bancii corespondente la banci din tari unde nu

exista reglementari adecvate, se permite transferul fondurilor catre alte destinatii (o astfel de tehnica a fost des utilizata de criminalitatea economica din Rusia).

De aceea, riscul spalarii banilor este foarte mare datorita faptului ca Internetul ofera accesul usor si aproape universal, elimina contactul fata-in-fata si este extrem de rapid si eficient in eliminarea frontierelor.

Exista trei caracteristici ale Internetului care impreuna tind sa agraveze anumite riscuri “conventionale” de spalare a banilor:

- Accesul usor prin Internet,
- Contactul dintre client si institutie este unul depersonalizat, si
- Rapiditatea tranzactiilor electronice.

Desi, acesti factori se pot considera ca o contributie pozitiva la nivelul de eficienta si reducerea costurilor serviciilor financiare, ele fac dificila, de asemenea, identificarea clientului si monitorizarea obisnuita a conturilor si tranzactiilor de catre institutiile financiare.

Un risc posibil exista la fiecare prim contact dintre un client nou si institutia financiara. Aceasta din urma trebuie sa infranga anumite dificultati, care sunt aceleasi, indiferente de tipul de cont. Trebuie sa se verifice identitatea persoanei fizice, care, de exemplu, prezinta o documentatie falsa sau falsificata. Trebuie sa se stabileasca identificarea adecvata a persoanei juridice a carei determinare poate fi facuta pe baza existentei legale sau a naturii afaceri. Trebuie, de asemenea, sa se verifice semnatura imputernicitului pentru orice tip de cont care este deschis, in cazul in care nu este clar daca clientul actioneaza in nume propriu. In cazul bancii pe Internet, dificultatile pentru institutia financiara sunt crescute daca procedurile permit deschiderea unui cont fara contactul fata-in-fata sau fara o legatura cu un cont traditional deja deschis.

O data ce identificarea initiala a clientului a fost realizata, de obicei se presupune de catre institutia financiara ca acel client identificat este cel care continua sa efectueaza tranzactia in cont. Aceasta presupunere este probabil una acceptabila pentru conturile bancare traditionale. Totusi, daca un cont este accesat prin Internet, nu exista nici o interventie umana care sa poata ajuta la detectarea activitatii suspecte sau neobisnuite, cum ar fi, de exemplu, ce persoane fizice altele decat detinatorul de cont desfasoara tranzactiile in cont. Informatia privind accesul la cont din alte zone geografice – un alt posibil indicator al unei activitati neobisnuite – nu ar putea fi detectabila.

Mai mult, administratorii de cont raspund de prea multe conturi si, de aceea, sunt mai putini capabili sa monitorizeze activitatile fiecarui detinator de cont – chiar daca exista software de monitorizare.

Membrii GAFI au identificat posibile metode de spalare a banilor prin intermediul Internetului.

Schema poate implica spalatorul care infiinteaza o companie prestatoare de servicii platibile prin intermediul Internetului.

Spalatorul apoi foloseste, sau de fapt pretinde ca foloseste, serviciile pe Internet, plata acestora facandu-se din conturile cartilor lui de credit care au legatura cu un cont pe care il detine intr-o banca offshore.

Firma sa apoi factureaza companiei carte de credit, inaintand plata pentru serviciile oferite.

În acest exemplu, compania carte de credit, furnizorul serviciilor pe Internet, serviciul de facturare pe Internet și chiar banca – nu ar putea avea vreun motiv de suspiciune cu privire la respectiva activitate, deoarece fiecare observa doar parti din întreaga operațiune.

Astfel de scheme ar putea fi greu de detectat, poate doar prin utilizarea mijloacelor tradiționale de raportare a tranzacțiilor suspecte.

Aspecte juridictionale

Determinarea jurisdicției pentru acordarea de licențe și supravegherea serviciilor financiare oferite prin Internet rămâne o problemă de soluționat de către GAFI. Agențiile de reglementare financiară ar putea să nu fie capabile să se asigure că serviciile financiare disponibile pe Internet în jurisdicția lor națională (dar comunicată prin servere situate în afara jurisdicției) urmează proceduri adecvate de combatere a spălării banilor. Din punctul de vedere investigativ, problemele juridictionale apar în determinarea dacă a avut loc o tranzacție on-line, în vederea cunoașterii care autoritatea investigativă are competența să caute probe asupra tranzacției cu conexiuni de activități de spălare a banilor.

Toate informațiile transmise prin Internet trec printr-o serie de servere. Fiecare conexiune de la un anumit server ar trebui să lase urme (de exemplu, o înregistrare a numărului IP, data și timpul conexiunii) pe acele servere cu care acesta comunică. Această informație nu este disponibilă, totuși, dacă serverele primare, în fiecare fază, au creat “log-files” (înregistrări). Dacă aceste înregistrări există în fiecare fază și utilizatorul transmite informația de la o adresă fixă IP, este relativ ușor să se găsească urma adresei persoanei inițiale. În cazurile în care utilizatorul folosește accesul dial-up, identitatea lui/ei poate fi descoperită prin înregistrări ale ISP-ului.

Totuși, dacă înregistrările nu sunt efectuate în fiecare fază, sau de către utilizatorul prin dial-up (sau cu abonament), informația va fi considerată o informație protejată, și ar putea fi mai dificil să se determine ultimele legături între activitatea infracțională și o anumită persoană fizică.

Jocul de noroc prin Internet

Se pare că jocul de noroc pe Internet poate fi un serviciu ideal de web pentru a servi ca acoperire pentru schemele de spălare de bani prin rețeaua de net. Există dovezi că infractorii utilizează industria de joc de noroc pe Internet pentru a comite infracțiuni și a spăla veniturile obținute din acestea. În ciuda încercărilor de a trece peste aceste posibile probleme ale jocului de noroc pe Internet prin reglementarea acestora, solicitarea de licențe pentru a opera, sau a obține drept de oferire de astfel de servicii, un număr de probleme rămân în plus de soluționat față de incapacitatea urmăririi legăturilor pe Internet sus-menționate. De exemplu, tranzacțiile realizate, în primul rând, prin intermediul cartilor de credit și site-urile de jocuri de noroc pe Internet situate în centre offshore fac mai dificilă, dacă nu imposibilă atât localizarea cât și urmărirea penală de către autorități. Mai mult, tranzacțiile cu jocuri de noroc, înregistrările care ar putea fi necesare ca probe, sunt realizate de către un site de joc de noroc și un software; acest lucru s-a putea adăuga la dificultatea de colectare și prezentare a unor astfel de probe.

7. SPALAREA BANILOR SI FINANTAREA TERORISMULUI

Sursa:

Project Phare RO99-IB/JH-02 – Manual de Instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

Documente GAFI: Blocarea activelor terorismului: Practici Internationale – 3.10.2003; Combaterea abuzului utilizarii sistemelor de transmitere rapida de bani: Practici Internationale – 20.06.2003; Combaterea abuzului utilizarii organizatiilor non-profit: Practici Internationale – 11.10.2002

7.1 FENOMENUL FINANTARII TERORISMULUI

Obiectivul principal al terorismului, in conformitate cu definitia sa, este “de intimidare a populatiei sau de a obliga un guvern sau o organizatie internationala sa faca sau sa se abtina de efectua vreo actiune”. Contrar, castigul financiar este, in general, obiectivul altor tipuri de infractiuni. In timp ce diferenta de scopuri finale intre fiecare din aceste activitati poate ajunge la o anumita limita, organizatiile teroriste solicita in plus sprijin financiar pentru a-si atinge scopurile. O grupare terorista de succes, asemeni unei organizatii criminale, este necesar sa fie capabila sa construiasca si sa mentina o infrastruktura financiara eficienta. Expertii admit in general ca finantarea terorismului are doua surse principale. Prima sursa este sprijinul financiar acordat de catre state sau organizatii cu o infrastruktura suficient de mare sa colecteze si sa faca disponibile fondurile catre organizatia terorista. Asa numitele state-sponsori ai terorismului au ajuns in declin in ultimii ani, si conform expertilor, au fost in mod treptat inlocuite cu alt tip de sustinere. O persoana fizica cu suficiente resurse financiare poate de asemenea furniza fonduri substantiale gruparilor teroriste. Osama bin Laden, de exemplu, se crede ca ar fi contribuit cu sume semnificative din averea sa la infiintarea si sprijinirea retelei teroriste Al-Qaeda. A doua sursa majora de fonduri pentru organizatiile teroriste este reprezentata de castigul indirect din activitati care genereaza venituri. Ca si in cazul organizatiilor criminale, venitul unei grupari teroriste poate fi obtinut din infractiuni sau alte activitati ilegale.

Dupa atacurile teroriste din New York, s-a instituit necesitatea de a se combina eforturile si experienta in razboiul contra finantarii terorismului. Aceasta permite observarea mai clara a mozaicului creat prin finantarea terorismului si circulatia fondurilor teroriste suspecte. Gruparile teroriste difera de alte organizatii criminale in functie de scopul urmarit in spatele crimei. In fapt, spre deosebire de grupurile de crima organizata care vizeaza, in primul rand, obtinerea de venituri, gruparile teroriste, de obicei, „nu au scopuri financiare”, dar raspandesc o ideologie sau, mult mai simplu, creeaza o atmosfera de intimidare.

Cu toate acestea, datorita necesitatii de netagaduit de a se „transfera” sursele de finantare, experienta castigata de catre Unitatile de Informatii Financiare in combaterea spalarii banilor, demonstreaza a fi cel mai eficient instrument de detectare si blocare a fondurilor destinate terorismului.

7.2 RELATIA DINTRE SPALAREA BANILOR SI FINANTAREA TERORISMULUI

Finantarea terorismului este diferita fata de clasica spalare a banilor. In cazul spalarii banilor, veniturile activitatii ilicite sunt spalate sau stratificate in mijloace care le fac sa para legale, iar scopul final este, de obicei, castigarea unor cantitati mai mari de bani. Prin finantarea terorismului, sursa de fonduri sau de finantare este adesea "legitima", iar scopul final nu este in mod obligatoriu atragerea de mai multe fonduri.

Apelurile catre comunitate de a solicita si colecta fonduri in acest scop sunt metode foarte eficiente pentru strangerea de fonduri ce sustin terorismul. Adesea o astfel de colectare de fonduri este desfasurata in numele organizatiilor cu statut caritabil sau organizatie de binefacere, se poate adresa, in special, comunitatii. Anumiti membri ai comunitatii sunt convinsi ca dau bani pentru o cauza buna. In multe cazuri, caritatea, scop in care se dau donatii, este, aparenta legala pentru care comunitatea da fonduri.

Dintr-o perspectiva tehnica, metodele utilizate de catre teroristi si asociatii acestora de a genera fonduri din surse ilegale difera putin fata de cele utilizate de catre organizatiile criminale traditionale. Desi, ar parea logic faptul ca fondurile din surse legale nu necesita spalarea, exista totusi o necesitate a gruparilor teroriste de a ascunde sau deghiza legaturile dintre grupare si sursele de fonduri legitime. Astfel, gruparile teroriste trebuie, in mod similar, sa gaseasca cai de a spala aceste fonduri pentru a putea fi ulterior folosite fara a atrage atentia autoritatilor. In examinarea activitatii financiare avand legatura cu terorismul, expertii GAFI au concis faptul ca teroristii si organizatiile lor de sprijin utilizeaza, in general, aceleasi metode ca si grupurile criminale pentru spalarea fondurilor. Anumite metode detectate cu privire la gruparile teroriste se refera la: contrabanda cu numerar (atat prin curieri dar si prin incarcerari cu numerar), depuneri sau retrageri structurate din conturi bancare, cumparari de diverse tipuri de intrumente monetare (cecuri de calatorie, cecuri bancare, ordine de plata), utilizarea de carduri de debit sau credit si transferuri prin swift.

Diferenta dintre veniturile legale si ilegale ridica o problema juridica importanta in ceea ce priveste aplicarea masurilor de combatere a spalarii banilor la finantarea terorismului. Spalarea banilor, in general, a fost definita ca un proces in care fondurile obtinute prin intermediul sau generate de activitatea infractionala sunt transferate sau deghizate in vederea ascunderii legaturii dintre infractiunea comisa si fondurile obtinute. Pe de alta parte, scopul final al terorismului nu este obtinerea de profit din strangerea de fonduri.

Atunci cand teroristii sau organizatiile teroriste obtin sprijinul financiar din surse legale (donatii, vanzari de publicatii etc), exista anumiti factori care fac detectarea si urmarirea acestor fonduri mai dificila. De exemplu, organizatiile caritabile sau non-profit si alte entitati legale au fost citate ca jucand un rol important in finantarea gruparilor teroriste. Sursa aparent legala a acestei finantari poate insemna faptul ca exista putini, daca nu chiar nici unul, indicatori care ar putea face ca o tranzactie financiara individuala sau o serie de tranzatii sa nu fie corelate cu activitatile teroriste.

Alte aspecte importante legate de finantarea terorismului care fac detectarea mai dificila se refera la marimea si natura tranzactiei implicate. Cativa experti GAFI au mentionat faptul ca finantarea, necesara pentru declansarea atacurilor teroriste, nu este facuta cu sume mari de bani, iar tranzactiile asociate nu sunt, de obicei, complexe. De exemplu, o examinare a conexiunilor financiare ale atacurilor aeriene din 11 septembrie a condus la faptul ca majoritatea tranzactiilor individuale au inclus sume mici de bani sub limita de raportare a

tranzactiilor cu numerar, si operatiunile au vizat numai transferurile prin swift. Persoanele fizice care au aparut ca beneficiari au fost studenti straini, care primeau bani de la parinti sau sub forma de granturi pentru studii, astfel incat tranzactiile nu au fost identificate ca necesitand o verificare suplimentara de catre institutiile financiare implicate.

Cu toate acestea, exista similitudini in modul in care crima organizata internationala si organizatiile teroriste transfera banii sau cum incearca sa-si ascunda provenienta fondurilor. Grupurile teroriste internationale au nevoie de bani pentru a atrage, a sprijini si a-i pastra pe cei din lumea intreaga care adera la aceste grupuri, precum si pentru a-si asigura loialitatea altor grupuri care au scopuri comune. Astfel, exista o necesitate de a crea scheme pentru atragerea, colectarea si distribuirea banilor fortelor operative pregatite pentru atacuri teroriste. In acest mod se poate explica „necesitatea de circulatie a banilor” care fac fondurile teroriste vulnerabile la depistarea si investigatia financiara, metode esentiale pentru combaterea finantarii terorismului.

7.3 PRINCIPALELE SURSE DE FINANTARE A TERORISMULUI

In general, expertii cred ca finantarea terorismului are doua surse principale. Prima sursa este sprijinul financiar acordat de catre state sau organizatii cu o infrastructura suficient de mare sa colecteze si sa faca disponibile fondurile catre organizatia terorista. Asa numitele state-sponsori ai terorismului au ajuns in declin in ultimii ani, si conform expertilor, au fost in mod treptat inlocuite cu alt tip de sustinere. O persoana fizica cu suficiente resurse financiare poate de asemenea furniza fonduri substantiale grupurilor teroriste. Osama bin Laden, de exemplu, se crede ca ar fi contribuit cu sume semnificative din averea sa la infiintarea si sprijinirea retelei teroriste Al-Qaeda.

A doua sursa majora de fonduri pentru organizatiile teroriste este reprezentata de castigul indirect din activitati care genereaza venituri. Ca si in cazul organizatiilor criminale, venitul unei grupuri teroriste poate fi obtinut din infractiuni sau alte activitati ilegale.

Pentru a avea o privire de ansamblu asupra principalelor surse de finantare si asupra mijloacelor utilizate in circulatia capitalurilor pe care organizatiile teroriste le utilizeaza in sprijinirea retelelor sale, putem sublinia faptul ca persoanele investigate pentru comiterea unor activitati teroriste au efectuat operatiuni de transmitere a banilor prin sistemele alternative raspandite in toata lumea. Adesea fondurile au fost transferate in strainatate prin intermediul acelor retele alternative de transfer al banilor fiind colectate de catre cetatenii straini de nationalitati specifice, rezidenti in cateva tari implicate in lupta impotriva terorismului. Pentru astfel de entitati, operarea prin intermediul sistemului bancar a dus la dezvoltarea activitatii lor pe plan international.

In alte cazuri, persoanele fizice au efectuat plati in numerar in diferite tari, implicand sume mari de bani si care au fost directionate spre acelasi cont. Fondurile colectate erau apoi transferate in Asia sau in SUA. Astfel, putem spune ca numele platitorilor coincide partial cu numele incluse in una din listele ce sunt mentionate mai jos.

Dar cel mai comun instrument, folosit, in special, de organizatia Al-Qaeda, in vederea sprijinirii gruparii sale teroriste, este reprezentat de “sistemul informal de circulatie a banilor”, asa numitul sistem "Hawala", care a fost anterior mentionat.

7.4 NOILE RECOMANDARI GAFI PRIVIND FINANTAREA TERORISMULUI

GAFI a sustinut o sesiune speciala la Washington in data de 29 Octombrie 2001 si a decis sa-si extinda mandatul la lupta impotriva finantarii terorismului. Grupul a adoptat 8 Recomandari in vederea stoparii organizatiilor teroriste in obtinerea si transferul fondurilor pentru activitatile lor criminale. Asemenea recomandari reprezinta noile standarde internationale de lupta impotriva terorismului. Acordul asupra Recomandarilor Speciale obliga membri GAFI la:

- Luarea imediata de pasi pentru ratificarea si implementarea instrumentelor ONU.
- Incriminarea finantarii terorismului, a actelor si organizatiilor teroriste.
- Blocarea si confiscarea activelor teroriste.
- Raportarea tranzactiilor suspecte avand legatura cu terorismul.
- Furnizarea de asistenta extinsa posibila autoritatilor de aplicare a legii si de reglementare din alte tari pentru investigarea finantarii terorismului.
- Impunerea cerintelor de combatere a spalarii banilor catre sistemele de transmitere rapida a banilor.
- Intarirea masurilor de identificare a clientului la transferurile prin swift interne si internationale.
- Asigurarea ca entitatile, in special, organizatiile non-profit, nu pot fi utilizate in scopul finantarii terorismului.

Nu in cele din urma, GAFI a extins invitatia lumii intregi sa ia parte la acest proces in aceleasi conditii cu membrii GAFI, subliniind importanta cooperarii „globale” in acest domeniu.

O recomandare suplimentara, “Recomandarea Speciala IX”, privind transportul de numerar prin curieri, a fost adoptata pe data de 22 Octombrie 2004.

7.5. PRACTICI ADOPTATE DE GAFI

GAFI a indicat un set de “practici” referitoare la blocarea activelor teroriste, combaterea abuzului utilizarii sistemelor de transmitere rapida de bani si al organizatiilor non-profit.

7.5.1. Blocarea activelor teroriste

1) Stabilirea de regimuri eficiente si infiintarea autoritatilor competente si a celor judecatoresti

Conform GAFI, jurisdictiile trebuie sa creeze autoritatea legala si procedurile necesare, si sa desemneze autoritati contabile, autoritati competente si autoritati judecatoresti responsabile cu:

- a) Blocarea fondurilor sau a altor valori apartinand persoanelor desemnate;
- b) Luarea unei astfel de actiuni de blocare;

c) Furnizarea accesului la fondurile sau alte valori blocate, in anumite circumstante. Jurisdictiile trebuie sa actioneze folosind cele mai bune practici in stabilirea unui regim cuprinzator si efectiv de blocare a fondurilor ce finanteaza terorismul.

(i) Dezvoltarea unui proces de nominalizare, prin care se autorizeaza o autoritate competenta sau o autoritate judecatoreasca pentru blocarea fondurilor sau a altor valori, bazandu-se pe indicii temeinice, sau o motivatie, de suspiciune sau de credinta ca astfel de fonduri sau valori au legatura cu terorismul. In acest scop, jurisdictiile pot adopta proceduri de executie, administrative si judiciare, daca:

a) O autoritate competenta sau judecatoreasca este imediat disponibila sa determine daca exista indicii temeinice, sau o motivatie, de suspiciune sau credinta ca o persoana fizica sau juridica este un terorist, organizatie terorista sau persoana fizica sau juridica asociata;

b) Fondurile sau alte valori avand legatura cu terorismul sunt blocate imediat dupa determinarea existentei indiciilor temeinice sau a motivatiei de suspiciune sau crez; si

c) Blocarea se efectueaza fara anuntarea anticipate a partilor ale caror fonduri sau alte valori sunt blocate. Aceste proceduri pot fi complementare cu legislatia de sechestrare in domeniul civil si/sau penal si cea referitoare la confiscare, sau alte proceduri judiciare existente;

(ii) Stabilirea unor proceduri efective pentru a facilita comunicarea, cooperarea si colaborarea intre agentiile guvernamentale si entitatile implicate, daca este necesar, pe parcursul procesului de nominalizare pentru a:

a) dezvolta toate informatiile disponibile pentru identificarea cu certitudine a persoanelor nominalizate (de exemplu, data nasterii, adresa, cetatenia sau numarul de pasaport pentru persoane fizice; sediile, data si jurisdicia infiintarii, parteneri sau asociati pentru persoane juridice etc), si

b) lua in considerare si coordona, daca este necesar, orice nominalizare cu privire la alte optiuni si actiuni la care se adreseaza teroristii, organizatiile teroriste si persoanele fizice si juridice asociate;

(iii) Dezvoltarea unui proces pentru institutiile financiare de comunicare a informatiilor referitoare la blocarea fondurilor sau a altor valori (nume, conturi, sume) catre autoritatile competente sau judecatoresti. Identificarea, evaluarea impactului, si modificarea pe cat posibil, prevederilor secretului bancar existente sau a reglementarilor de protectie a informatiilor, care pot interzice transmiterea de informatii catre autoritati cu privire la blocarea fondurilor sau a altor valori avand legatura cu terorismul;

(iv) Identificarea si preluarea problemelor de catre serviciile de informatii, autoritatile de aplicare a legii, sectorul privat si sistemele legale care apar din transmiterea de informatii sensibile cu privire la blocarea fondurilor sau altor valori avand legatura cu terorismul;

(v) Dezvoltarea unui proces de listare facut public pentru a lua in considerare orice noi argumente sau evidente care pot duce la negarea blocarii fondurilor sau a altor valori si dezvoltarea procedurilor pentru revizuirea, in consecinta, a unei actiuni de blocare dupa prezentarea unei asemenea informatii;

(vi) Dezvoltarea procedurilor care sa asigure faptul ca exista prevederi legale care interzic transmiterea publica a informatiilor sensibile;

(vii) Dezvoltarea procedurilor si desemnarea autoritatilor competente sau judecatoresti responsabile cu furnizarea accesului la fondurile sau valorile blocate, in conformitate

cu S/RES/1452(2002), in scopul de a reduce, daca este necesar, si a a face fezabile, consecintele neintentionate ale actiunii de blocare; si

(viii) *Adoptarea de legi de mentinere inofensiva sau de compensare publica din punctul de vedere al raspunderii penale al institutiilor financiare implicate, personalul acestora, oficialii guvernamentali si alte persoane care actioneaza de buna credinta in conformitate cu legislatia in vigoare pentru a implementa cerintele regimului de blocare a finantarii terorismului.*

2) Facilitarea comunicarii si cooperarii cu guvernele straine si institutiile internationale

Din punct de vedere legal si constitutional, conform GAFI, jurisdicțiile trebuie sa adopte urmatoarele practice pentru imbunatatirea cooperarii internationale si eficientizarea campaniilor internationale impotriva finantarii terorismului prin schimbul de informatii privind blocarea fondurilor si a altor valori avand legatura cu terorismul:

(i) *Dezvoltarea unui sistem pentru notificari mutuale in avans, in timp, si rapide privind nominalizarile in curs, prin intermediul canalelor diplomatice si a altor canale advcate, acolo unde problemele de securitate si principiile legale aplicabile permit, catre acele jurisdicții invitate sa se alature pentru nominalizari si/sau acolo unde fondurile sau alte valori aparținand unor persoane nominalizate pot fi localizate, astfel incat fondurile si alte valori sa poate fi blocate in mod simultant de jurisdicțiile implicate, cu obiectivul de impiedicare a teroristilor, organizatiilor teroriste sau persoanelor fizice/juridice de a le ascunde sau transfera. In acest sens, trebuie sa se ia in considerare stabilirea unei liste a datelor de contact relevante, pentru a se asigura ca actiunea de blocare este luata rapid;*

(ii) *Dezvoltarea unui sistem de consultare utila si adecvata cu alte jurisdicții in scopul strangerii, verificarii si corectarii informatiei identificate cu privire la persoanele nominalizate, precum si, acolo unde este posibil si unde aspectele de intelligence si legislatia permit, schimbul si dezvoltarea de informatii intre partile implicate, cu privire la posibili teroristi si activitati de finantare a terorismului. In adoptarea de consultari, jurisdicțiile trebuie sa ia in considerare faptul ca:*

- a) O blocare de fonduri mai eficienta are la baza identificarea informatiei concrete si complete;
- b) Greutatile create de identificarea unei informatii nesubstantiala si incompleta;
- c) Aspectele de securitate sa fie asociate cu mecanismul de declansare a identificarii informatiei si coroborarii acesteia; si
- d) Gradul de pericol sau de urgenta asociate cu persoanele posibil a fi nominalizate. Acolo unde este necesar, o asemenea informatie trebuie sa fie transmisa si dezvoltata inainte ca nominalizarea sa fie facuta;

(iii) *Pregatirea unui set de informatii pentru fiecare posibila nominalizare care sa includa cat mai multe informatii disponibile si adecvate pentru identificarea corecta a persoanei nominalizate si stabilirea bazei pentru posibila nominalizare, in orice notificare sau comunicare cu privire la nominalizare;*

(iv) *Dezvoltarea unui proces de comunicare rapida si globala catre alte jurisdicții a noilor persoane nominalizate, insotita de setul de informatii;*

(v) *Schimbul de informatii, pe baza mutuala si confidentiala, pana la cel mai ridicat nivel posibil, intre jurisdicții cu privire la valoarea fondurilor si a altor active blocate, in urma unui ordin de blocare a contului prin care se finanteaza terorismul.*

3) Facilitarea comunicatiilor cu sectorul privat

Datorita faptului ca fondurile ce au legatura cu terorismului sau alte active sunt tinute in sectorul privat, GAFI recomanda jurisdictiilor sa dezvolte in mod eficient si efectiv mijloacele de comunicare a informatiilor ce au legatura cu finantarea terorismului cu sectorul public, in special cu institutiile financiare. Jurisdictiile pot adopta urmatoarele practici pentru dezvoltarea si intarirea comunicarii cu sectorul privat privind blocarea fondurilor sau a activelor ce au legatura cu terorismul, disponibilitatea informatiilor aditionale privind existenta nominalizarilor si altor ghiduri sau instructiuni de combatere a finantarii terorismului:

- (i) *Integrarea, organizarea, publicarea si actualizarea fara nici o intarziere a listei persoanelor desemnate, de ex.: atat in ordine alfabetica, cat si in functie de data desemnarii pentru a ajuta institutiile financiare in blocarea fondurilor ce au legatura cu finantarea terorismului sau a altor active, si creand listele intr-o maniera cat mai prietenoasa posibil. Crearea de diferite intrari pentru diferite legaturi sau diferite pronuntii ale numelor; tehnologia poate asigura o lista consolidata cu un format electronic cu o indicare clara a schimbarilor si anexelor;*
- (ii) *Dezvoltarea unei indrumari clare a sectorului privat, in particular a institutiilor financiare, in ceea ce priveste obligatia lor de a bloca fondurile sau activele ce au legatura cu finantarea terorismului;*
- (iii) *Identificarea tuturor institutiilor financiare pentru folosirea in notificarea si reglementarile legale de blocare a actiunilor ce au legatura cu finantarea terorismului, utilizand, unde este cazul, inregistrari existente sau informatii dobandite;*
- (iv) *Crearea autoritatilor de reglementare si a procedurilor, unde sunt aplicate, si identificarea corecta a unui punct de contact in vederea asistarii institutiilor financiare in blocarea fondurilor sau activelor ce au legatura cu terorismul si adresarea la consecintele neintentionate rezultate din actiunile de blocare (cum ar fi gestionarea sau dispunerea de fonduri perisabile sau pierdute sau a altor active si autorizarea accesului la fonduri sau la alte active in conformitate cu S/RES/1452(2002)); si*
- (v) *Elaborarea unei indrumari clare catre sectorul privat pentru respectarea oricaror tranzactii permise in administrarea fondurilor blocate sau a altor active (de ex.: comisioane bancare, onorarii, plata dobanzilor, creditarea conturilor blocate etc).*

4) Asigurarea conformitatii adecvate, a controlului si raportarea in sectorul privat

Jurisdictiile pot lucra cu sectorul privat in dezvoltarea urmatoarelor practici pentru a:

- a) *facilita cooperarea si conformarea de catre sectorul privat pentru identificarea fondurilor blocate sau a altor active a persoanelor desemnate si*
- b) *preveni persoanele desemnate in realizarea tranzactiilor financiare sau a altor tranzactii pe teritoriile lor sau prin intermediul institutiilor financiare:*
 - (vi) *cooperarea cu sectorul privat in general si cu institutiile financiare in particular, in special cu cele care implementeaza programe independente de prevenire a potentialelor activitati de finantare a terorismului sau celor care vin cu informatii incriminatorii, in investigarea posibilelor activitati financiare efectuate de catre o persoana desemnata;*
 - (vii) *asigurarea ca institutiile financiare dezvolta si mentin controale adecvate interne (inclusiv proceduri de conformare si programe de instruire adecvate)*

- pentru identificarea conturilor existente, tranzactiilor, fondurilor sau a altor active ale persoanelor desemnate;*
- (viii) asigurarea ca institutiile financiare blocheaza imediat orice fonduri identificate sau alte active detinute sau controlate de catre persoanele desemnate;*
 - (ix) asigurarea ca institutiile financiare implementeaza proceduri adecvate pentru prevenirea ca persoanele desemnate sa conduca tranzactii cu sau prin intermediul lor;*
 - (x) dezvoltarea unui sistem de monitorizare eficient de catre o autoritate competenta sau judecatoreasca cu suficienta experienta de supraveghere folosita de catre institutiile financiare;*
 - (xi) identificarea conformitatii si imbunatatirea regulilor necesare de identificare a clientilor folosite de catre institutiile financiare*
 - (xii) adoptarea de masuri rezonabile pentru a considera beneficiarii reali, semnatarii si imputernicitii ce au legaturi cu conturile sau tranzactiile detinute de institutiile financiare cand cauta activitati efectuate de persoanele desemnate, inclusiv orice legaturi de afaceri in desfasurare.*

5) Asigurarea prin intermediul investigatiilor a urmaririi, coordonarii impreuna cu autoritatile de aplicare a legii si de informatii, si asigurarea unui feedback adecvat cu sectorul privat.

Informatiile financiare apartinand persoanelor desemnate sunt extrem de valoroase pentru autoritatile de aplicare a legii si pentru autoritati care investigheaza retelele de finantare a terorismului. Autoritatile de aplicare a legii si cele de acuzare, ar trebui, sa aiba acces la astfel de informatii. Jurisdictiile pot adopta urmatoarele practici pentru a se asigura ca informatiile disponibile din sectorul privat in blocarea fondurilor sau activelor ce au legatura cu terorismul sunt complet exploatate:

- (i) dezvoltarea procedurilor pentru asigurarea ca autoritatile de investigatii si de aplicare a legii primesc, impart si actioneaza la obtinerea de informatiilor in blocarea fondurilor sau a activelor ce au legatura cu terorismul din sectorul privat, printre care si schimbul de informatii international;*
- (ii) dezvoltarea procedurilor pentru a se asigura ca extinderea posibila si adecvata a autoritatilor de aplicare a legii asigura un feedback cu institutiile financiare, indicand modul in care sunt folosite informatiile financiare pentru a asista actiunile de aplicare a legii.*

7.5.2. Combaterea abuzului sistemelor de transmitere alternativa

Alaturi de folosirea de catre clientii legitimi, infractorii spala bunurile obtinute din infractiuni prin intermediul serviciilor de transmitere de bani sau valori (MVT). In principal serviciile nereglementate MVT permit fondurilor sa fie transmise in mod anonim, astfel incat spalatorii de bani sau finantorii terorismului pot transmite in mod liber fondurile fara a trebui sa se identifice. In unele cazuri, inregistrarile detinute sunt putine (sau deloc). In unele cazuri, inregistrarile pot fi tinute, dar nu sunt accesibile autoritatilor. Lipsa inregistrarilor adecvate poate face extrem de dificila, daca nu imposibila urmarirea fondurilor, dupa ce tranzactia a fost incheiata.

Analizele privind investigatiile si activitatile autoritatilor de aplicare a legii din diferite jurisdictii indica cateva moduri in care serviciile MVT informale au fost folosite de catre teroristi si spalatorii de bani si fac cateva sugestii in care ar trebui sa se ia in considerare masuri de prevenire.

(i) *Acordarea licentei/inregistrarea*

Un element cheie al Recomandarii VI este ca jurisdicțiile ar trebui să ceară acordarea de licențe sau înregistrarea persoanelor (fizice sau juridice) care asigură servicii de MVT neoficiale. GAFI definește termenii în notele sale interpretative la Recomandarea VI Specială. Un element cheie al înregistrării cât și al acordării licenței este cerința ca organismele de reglementare principale să fie conștiente de existența acestor afaceri. Diferența între cele două este că acordarea de licență implică faptul că organismele de reglementare au inspectat și au sancționat operatorul particular care a condus o astfel de afacere, în timp ce înregistrarea înseamnă că operatorul a intrat în lista de operatori reglementați.

a. Cerințe de înregistrare sau de acordare a licenței

Ca un minim, jurisdicțiile ar trebui să se asigure că serviciile MVT trebuie să se înregistreze la o autoritate competentă desemnată, cum ar fi, Unitatea de Informații Financiare (FIU) sau organismele de reglementare al acestui sector. Înregistrarea serviciilor MVT este probabil să aibă un cost relativ abordabil comparând cu resursele semnificative necesare pentru acordarea licenței.

Obligația de obținere a licenței sau o înregistrare se aplică agenților. Ca un minim, afacerile principale trebuie să continue o listă curentă a agenților care trebuie să fie disponibilă autorității competente desemnate. Un agent reprezintă o persoană care asigură servicii MVT sub îndrumarea sau prin contractarea cu un serviciu înregistrat sau cu licență în mod legal (de ex., licențe, francize, concesionari).

b. Aplicări pentru licență

În determinarea dacă o aplicare pentru licență poate fi acceptată de către autoritatea de reglementare, este clar că există un număr de formulare de aplicare precum și cerințe pentru operatori.

Autoritățile ar trebui să efectueze cercetări solide privind operatorii, proprietarii, directorii și acționarii serviciilor MVT. Când consideră oportun pentru potențialul operator, autoritățile ar trebui să verifice cazierul judiciar al principalelor persoane care detin controlul asupra operațiunilor serviciului MVT, precum și consultarea bazelor de date ale autorităților de aplicare a legii, inclusiv a raportării suspiciunilor. Ar trebui să se acorde atenție definiției tipului de înregistrări infracționale care ar face aplicarea neligibilă pentru a opera ca serviciu licențiat MVT.

c. Sediul social al afacerii

Serviciilor ar trebui să le fie cerute să transmită detalii ale adreselor de unde ei operează și să notifice autoritățile despre orice schimbare a datelor de identificare ale companiilor. Unde este posibil, aceste informații pot fi disponibile atât publicului, astfel încât să se poată verifica dacă serviciul MVT are în mod corect licența sau este înregistrat înainte de folosirea serviciilor acestuia, și disponibil autorităților de investigare/reglementare în timpul activității lor. Acest lucru are valoare pentru instituțiile financiare cu care serviciile MVT mențin conturile, astfel încât să poată identifica operatorii ilegali și să raporteze la FIU sau autorității competente.

d. Conturi

În procesarea numerarului și încheierea unei tranzacții, serviciile MVT folosesc conturi bancare. Unii operatori desfasoară un număr de afaceri, cu care serviciul MVT este unul și folosirea de conturi bancare pentru conducerea sau îndeplinirea transmiterii de fonduri în numele clienților lor, astfel încât mascând adevărata origine a fondurilor și conturilor. Serviciile de valori și de bani ar trebui să păstreze numele și adresa instituției de depozit cu care operatorul păstrează

un cont de tranzactie in scopul serviciilor de afaceri al MVT. Aceste conturi trebuie sa poata fi identificate si ar trebui sa fie tinute in numele entitatii cu licenta/inregistrate astfel incat conturile si registrul sau lista entitatilor licentiate sa fie usor identificata.

Institutiile financiare traditionale ar trebui sa fie incurajate sa cunoasca cat mai in detaliu a modului in care serviciile MVT folosesc conturi bancare pentru a conduce operatiunile lor, in particular cand aceste conturi sunt folosite in incheierea acestui proces.

(ii) Cresterea identificarii si constientizarii

Unele servicii MVT nu sunt cunoscute agentiilor de aplicare a legii si de reglementate, facandu-le atractive pentru finantatorii actelor de terorism. Identificarea acestor servicii MVT le vor face mai putin atractive pentru infractorii sau grupurile infractionale in vederea folosirii lor pentru facilitarea si ascunderea finantarea activitatii lor.

Pentru majoritatea jurisdicțiilor, indentificarea proactiva a serviciilor informale de MVT este un element integral in stabilirea si mentinerea unui regim de inregistrare efectiva/licenta. Odata ce sistemul MVT a fost localizat, programele de conformare pot fi instituite, detaliile lor sunt inregistrate si ei asigura informatii in conformitate cu obligatiile lor. Odata ce regimul de reglementare este instaurat, munca de conformitate va include si strategii de identificare a acelor servicii MVT necunoscute inca autoritatilor de reglementare. Jurisdicțiile pot aplica mai multe strategii pentru descoperirea serviciilor MVT folosind un numar de abordari folosite in mod curent. Jurisdicțiile sunt incurajate sa foloseasca o coordonare mai indeaproape cu autoritatile relevante in scopul dezvoltarii strategiilor inter-institutionale si folosirea resurselor pentru identificarea serviciilor MVT care pot opera in mod ilegal. Mai jos este o lista a celor mai bune practici sugerate pentru identificarea serviciilor MVT si cresterea constientizarii publicului asupra acestor activitati. Pentru cea mai buna practica, admitem faptul ca aceste sugestii sa fie adaptate la fiecare jurisdicție, si ca fiecare dintre tari trebuie sa dezvolte strategii pentru sistemul lor individual.

a. Strategii de identificare

Cea mai buna practica in domeniul strategiilor de identificare include: verificarea intregii game media pentru detectarea publicitatii facuta de serviciile neoficiale de MVT si informarea operatorilor de obligatiile de inregistrare/licenta. Aceasta include ziarele locale, nationale si ale comunitatilor, radio si Internetul; acordand o atentie speciala mediei scrise din diferite comunitati; si monitorizarea activitatilor in cateva vecinatati sau domenii unde ar putea sa existe servicii neoficiale MVT.

In timpul investigatiilor, informatiile despre serviciile neoficiale MVT pot fi descoperite si in acest caz ar trebui sa fie instiintate autoritatile competente. Cele mai bune practici includ incurajarea investigatorilor de a acorda o atentie deosebita liderilor afacerilor care pot fi asociati cu serviciile MVT neoficiale; incurajand agentiile de aplicare a legii de a cauta tipare ale activitatii care pot indica implicarea serviciilor neoficiale MVT; si atunci cand este posibil, incurajarea agentiilor de aplicare a legii de a considera folosirea tehnicilor de descoperire sau a altor tehnici specifice de investigare pentru detectarea serviciilor MVT care ar putea opera in mod ilegal. Consultarea cu operatorii inregistrati/cu licenta a serviciilor MVT face posibila detectarea serviciilor MVT care sunt neinregistrate sau nu au licenta.

Este cunoscut faptul ca serviciile neoficiale de MVT sunt folosite adesea acolo unde exista un transfer de valuta international, in particular acolo unde sunt implicati curieri, acordand o atentie deosebita originii si proprietarilor de oricare de astfel de valute. Curierii pot asigura, fiind factori interni, identificarea unei posibile acuzatii a operatorilor neoficiali cu care curierii sunt asociati, in special cand incalcarile potentiale ale curierilor sunt legate de sursa operatiunilor neoficiale a serviciilor MVT.

Se acorda o atentie deosebita tranzactiilor suspecte locale sau activitatilor neobisnuite de raportare, precum si raportarii de valori mari in numerar la nivel local si international, pentru identificarea legaturilor posibile cu serviciile neoficiale MVT.

Asistarea bancilor si a altor institutii financiare in cunoasterea activitatilor/indicatorilor se face prin explicarea segustii la serviciilor neoficiale MVT si folosirea acestora pentru identificarea lor. Multe servicii neoficiale MVT detin conturi bancare si intreprind tranzactii in sectorul financiar oficial ca parte a altor operatiuni de afaceri. Se acorda bancilor autoritatea de a verifica incrucisat conturile particulare impotriva unui registru al acestor operatori si notificarea autoritatii de reglementare in mod adecvat.

b. Cresterea Campaniilor de Constientizare

Cele mai bune practici in domeniul cresterii campaniilor de constientizarea includ:

Constientizarea serviciilor neoficiale de MVT a obligatiilor lor de licenta sau inregistrare, precum si orice alta obligatie pe care ei trebui sa o indeplineasca; asigurarea ca autoritatile responsabile competente pentru supravegherea si/sau inregistrarea sau licentierea serviciilor neficiale stiu cum sa detecteze aceste servicii care nu au fost inregistrate sau nu au licenta. In final, asigurarea ca autoritatile de aplicare a legii sunt constiente de cerintele de conformare pentru serviciile MVT aditional la metodele prin care aceste servicii sunt folosite in scopuri ilegale.

Folosirea programelor educationale si de conformitate, printre care si vizite la companiile care ar putea sa opereze ca servicii neoficiale MVT pentru sfatuirea lor in vederea inregistrarii si obtinerii de licenta sau cu privire la obligatiile de raportare, ca oportunitate de a obtine informatii despre alti operatori din aceasta industrie. Se depun aceste eforturi ale agentii de reglementare si de aplicare a legii pentru a mari intelegerea lor despre operatiuni, functiile pastrarii inregistrarii si a bazelor de date privind clientii serviciilor neoficiale MVT.

Extinderea campaniilor de imbogatire a companiilor care in mod obisnuit se servesc de servicii neoficiale MVT (cum ar fi servicii de transport, servicii de curierat si companii de comert), plaseaza in ziarele comerciale, ziare sau orice alte publicatii anunturi generale privind necesitatea ca serviciile neoficiale MVT sa se inregistreze sau sa obtina licenta si sa raporteze.

Astfel, sa se asigure ca o intreaga gama de instruire, oportunitati de cunoastere si alte forme de educatie ce pot fi furnizate investigatorilor cu informatii despre serviciile MVT, obligatiile lor si modurile in care serviciile pot fi folosite de spalatorii de banii si de finantatorii actelor de terorism. Aceste informatii pot fi furnizate prin intermediul cursurilor de instruire, prezentari la seminarii si conferinte, articole in jurnalele politienesti si alte publicatii.

Editarea de diferite publicatii si ghiduri in sectorul financiar se face pentru incurajarea obtinerii licentei sau inregistrarii si raportare precum si de materiale generale pentru asigurarea ca institutiile financiare curente, subiect al cerintelor de raportare a tranzactiilor suspecte dezvolta o intelegere a serviciilor MVT. (Vezi de asemenea, sectiunea privind raportarea tranzactiilor suspecte de la pagina 16.) Se informeaza potentialii clienti despre riscurile pe care si le asuma prin utilizarea serviciilor nelegale MVT si rolul lor in finantarea terorismului si spalarii banilor.

Obligarea entitatilor sa afiseze licenta/inregistrarea lor clientilor imediat ce s-au inregistrat sau licentiat. Clientii legitimi probabil ca vor avea incredere mai mare in folosirea operatorilor inregistrati/cu licente si astfel vor cauta acesti operatori care afiseaza aceste acte.

Crearea unei liste cu persoanele inregistrate sau licentiate care sigura servicii MVT disponibila publicului.

(iii) Reglementari de combatere a spalarii banilor

Al doilea element cheie al Recomandarii Speciale nr. VI este ca jurisdicia trebuie sa se asigure ca serviciile MVT sunt subiect al Recomandarilor GAFI 4-16 si 21-25, precum si al Recomandarii Speciale nr. VIII.

Exista o informatie cheie pe care atat organismele de reglementare cat si cele de aplicare a legii au nevoie sa o acceseze daca intreprind investigatii efective de spalare a banilor si de finantare a terorismului cu implicatia serviciilor MVT. In esenta, agentiile au nevoie de informatii despre clienti, despre tranzactia insasi, orice tranzactie suspecta, localizarea serviciului de MVT si conturile folosite. Serviciul MVT trebuie sa aiba inregistrari disponibile pentru organismele de reglementare sau de aplicare a legii atunci cand acestea au nevoie.

Este considerata eficienta adresarea problemei serviciului MVT autoritatilor de reglementare care nu ar trebui sa fie restrictiva. Reglementarile trebuie sa permita celor care fac abuz de acest sistem sa fie gasiti si opriti, dar nu ar trebui sa interzica ceva care ar avea ca efect ca sa mearga sistemul "subteran", facandu-l chiar mai greu accesibil pentru descoperirea spalarii banilor si finantarii terorismului prin intermediul sistemelor alternative de transmitere a fondurilor.

(iv) Monitorizarea aplicarii legii

Autoritatile de reglementare au nevoie de monitorizarea sectorului cu o vedere de ansamblu asupra identificarii operatorilor nelegali si folosirii acestor facilitati de gruparile si organizatiile teroriste. Jurisdictiile sunt incurajate sa ia in considerare urmatoarele operatiuni:

Autoritatile competente ar trebui sa aibe dreptul de a verifica inregistrarea entitatilor care sunt supectate de a fi implicate in serviciile MVT. Ar trebui sa existe un proces eficient pentru folosirea acestei autoritati.

Accesul agentiilor de reglementare sau a autoritatilor de supraveghere de a verifica operatiunile unui serviciu MVT si de a efectua vizite inopinate la operatori pentru a le permite verificarea detaliilor de inregistrare si a inspectiei asupra inregistrarilor. Practicilor de pastrare a inregistrarilor ar trebui sa li se acorde o atentie deosebita.

Stabilirea unui proces de identificare si clasificare a operatorilor care sunt considerati ca fiind de risc inalt. In acest context, "risc inalt" inseamna acei operatori care sunt folositi pentru a desfasura activitati de spalare a banilor si de finantare a terorismului. Jurisdictiile sunt incurajate sa acorde entitatilor cu risc inalt o atentie deosebita din partea autoritatilor de supraveghere.

(v) Sanctiuni

In proiectarea legislatiei referitoare la aceasta problema, unul dintre aspectele care trebuie avute in vedere este cel referitor la sanctiunile care sunt disponibile pentru redresarea neconformitatii la lege. Daca un operator al serviciului MVT este gasit ca fiind neconform cu cerintele relevante ale legislatiei, autoritatile competente vor sactiona operatorul. In mod ideal, jurisdictiile vor stabili un sistem de a aplica sanctiuni civile, administrative sau penale, in functie de gravitatea infractiunii. De ex, in unele cazuri, un avertisment este suficient initial. Oricum, daca un serviciu MVT continua sa fie neconform, atunci acestuia i se vor aplica masuri mai severe. Ar trebui sa existe sanctiuni severe pentru serviciile MVT si pentru operatorii acestora care, in mod constient, incalca legea, de ex.: prin neinregistrare.

Pentru monitorizarea continua a unui individ ce conduce un serviciu MVT, jurisdictiile sunt incurajate sa puna sistemul in aplicare prin intermediul autoritatilor competente; acestea ar putea duce la vreo condamnare a unui operator, actionar sau director fara licenta sau inregistrare. O atentie ar trebui acordata si definirii tipului de inregistrari infractionale care vor face aplicantul neeligibil ca furnizor de servicii MVT.

7.5.3. Folosirea cu rea-credinta a organizatiilor non-profit

Folosirea gresita a organizatiilor non-profit pentru finantarea terorismului urmeaza sa fie recunoscuta ca fiind un punct crucial in lupta globala de oprire a astfel de fonduri la sursa. Problema a captat atentia Grupului de Actiune Financiara Internationala (GAFI/GAFI), G7 si Natiunilor Unite, precum si a autoritatilor nationale din mai multe regiuni. In cadrul GAFI aceasta a devenit prioritatea concentrarii muncii implementarii Recomandarii Speciale nr. VIII (Organizatiile non-profit).

Organizatiile non-profit pot imbraca o varietate de forme, in functie de jurisdicia si sistemul legal. Printre membrii GAFI, legea si practica recunosc asociatiile, fundatiile, comitetele de strangere de fonduri, organizatiile de servicii comunitare, companiile de interes public, si companiile cu raspundere limitata, institutiile publice de caritate, toate legitimate ca fiind forme ale organizatiilor non-profit, doar pentru a numi cateva.

Aceasta varietate a formelor legale, precum si adoptarea abordarilor avand ca baza riscurile la aceasta problema, militeaza in favoarea unei definitii functionale decat pentru una legala. In conformitate cu acestea GAFI a dezvoltat sugestii de practici care va ajuta cel mai bine autoritatile sa protejeze organizatiile non-profit care sa se angajeaza in cresterea sau distribuirea de fonduri in scopuri caritabile, religioase, culturale, educationale, sociale sau in scopuri fraternalne, sau pentru desfasurarea altor tipuri de "munca buna" pentru a nu fi folosite gresit sau exploatate de catre finantatorii terorismului.

In conformitate cu ghidul de principii al GAFI pentru stabilirea acestor celor mai bune practici, guvernul trebuie sa fie flexibil, eficient si proportional cu riscul abuzului.

Mecanismele care reduc neconformarea fara a crea portite pentru finantatorii actelor de terorism ar trebui avute in vedere. Organizatiile mici, care nu strang fonduri semnificative de bani din surse publice, si asociatiile locale sau organizatiile ale caror functii principale sunt de a redistribui printre membri resursele, nu vor avea in mod obligatoriu nevoie de supravegherea guvernamentala.

Jurisdicțiile pot fi diferite in telul scopurilor si activitatilor care intra in definitia termenului "caritate" dar toti trebuie sa fim de acord ca nu includ activitati care in mod direct sau indirect sprijina terorismul, inclusiv actiuni care pot servi la inducerea sau compensarea participarii la acte de terorism.

Sectorul non-profit in multe jurisdicții are reprezentare, auto-reglementare, control si organizatii de acreditare care pot juca un rol in protejarea sectorului impotriva abuzului, in contextul parteneriatului public-privat. Masurile de intarire a autoreglementarilor ar trebui sa fie incurajate ca o metoda semnificativa in reducerea riscului de folosire gresita de catre grupurile de teroristi.

Analizele preliminare ale investigatiilor, actiunile de blocare, si activitatile de aplicare a legii a diferitelor jurisdicții indica cateva moduri in care organizatiile non-profit au fost folosite in mod gresit de catre teroristi si sugereaza domenii in care masurile preventive ar trebui avute in vedere.

(i) *Transparenta financiara*

Organizatiile non-profit aduna sute de miliarde de dolari anual de la donatori si distribuie acesti bani – dupa plata costurilor lor administrative – catre beneficiari.

Transparenta este in interesul donatorilor, organizatiilor si autoritatilor. Oricum volumul de impartire a tranzactiilor intreprinse de organizatiile non-profit combinate cu dorinta de a nu interzice organizatiile legitime, in general, subliniaza importanta riscului si proportionalitatii marimii acestuia in stabilirea nivelului adecvat de reguli si supraveghere in acest domeniu.

Contabilitatea financiara

Organizatiile non-profit ar trebui sa mentina si sa poata prezenta un program bugetar intreg contabil pentru fiecare cheltuiala. Aceste bugete ar trebui sa indice identitatea primitivilor si modul in care banii sunt folositi. Bugetul administrativ trebuie sa fie protejat de la diversivne prin supravegheri similare, raportate.

Auditul independent este o metoda foarte raspandita pentru asigurarea acestor conturi de acuratete a organizatiei reflecta realitatea finantarii sale si ar trebui considerata ca fiind cea mai buna practica.

Multe dintre principalele organizatii non-profit nu permit auditori in vederea pastrarii secretului donatorilor, in timp ce autoritatile de reglementare din unele jurisdicii impun prezenta acestora. Unde in practica, astfel de audituri ar trebui intreprinse pentru a se asigura ca organizatiile nu sunt folosite de organizatiile teroriste. Ar trebui notat ca astfel de controale financiare nu reprezinta o garantie ca fondurile programate ajung la beneficiari.

a. Conturile bancare:

Este considerata ca fiind cea mai buna practica pentru organizatiile non-profit ca fondurile sa fie pastrate in conturi bancare inregistrate si sa utilizeze canale financiare oficiale sau inregistrate pentru transferul de fonduri, in special in transferul international. Astfel organizatiile non-profit care au de-a face cu sume mari de bani ar trebui sa foloseasca sisteme financiare oficiale pentru a intreprinde tranzactiile lor financiare. Adoptarea acestei celei mai bune practici va aduce conturile organizatiilor non-profit in sistemul financiar bancar oficial si sub prevederile controalelor si reglementarilor acestui sistem.

(ii) Verificari programate

Nevoia de verificare adecvata a activitatilor organizatiilor non-profit este cruciala. In unele cazuri, programele care au fost raportate la sediul nu au fost implementate ca reprezentare. Fondurile erau de fapt distribuite catre organizatii teroriste. Organizatiile non-profit ar trebui sa fie in masura de a cunoaste si de a verifica ca fondurile au fost cheltuite asa cum au fost planificate.

a. Solicitari

Solicitarile de donatii ar trebui facute in mod transparent si in mod corect informand donatorii referitor la scopul (scopurile) pentru care donatiile sunt colectate. Organizatiile non-profit ar trebui sa se asigure ca fondurile sunt folosite pentru scopuri declarate.

b. Prevedere

Pentru a ajuta la asigurarea ca fondurile ajung la beneficiarii intentionati, organizatiile non-profit ar trebui sa-si puna urmatoarele intrebari:

- Proiectele chiar au fost desfasurate?
- Beneficiarii sunt reali?
- Beneficiarii intentionati au primit fondurile care au fost trimise catre ei?
- Sunt toate fondurile, activele si premisele contabilizate?

c. Examinarile in domeniu

In unele cazuri, contabilitatea financiara si auditul pot fi insuficiente in protejarea organizatiilor non-profit impotriva abuzului. Auditul direct in domeniu al programelor poate fi, in unele cazuri, singura metoda pentru detectarea directionarii gresite a fondurilor. Examinarea domeniului operatiunilor este in mod clar superior mecanismului de descoperire a subterfugiile de toate tipurile, inclusiv diversivnea fondurilor catre teroristi. Datorita unor considerente a proportionalitatii avand la baza riscul, nu este ceruta o examinare peste granita a tuturor programelor.

Oricum, organizatiile non-profit ar trebui sa urmareasca programele precum si finantarile. Unde sunt cerute, examinarile de verificare a raportarilor ar trebui intreprinse.

d. Operatiuni straine

Cand sediul principal al unei organizatii non-profit este intr-o tara si operatiunile beneficiare au loc intr-o alta tara, autoritatile competente ale celor doua jurisdicții ar trebui sa faca schimb de informatii si sa coordoneze munca de supraveghere si investigativa, in conformitate cu avantajele lor comparative. Unde este posibil, o organizatie non-profit ar trebui sa adopte masuri adecvate pentru conturi pentru fonduri si servicii livrate in alte locatii decat in jurisdicția casa.

(iii) Administrarea

Organizatiile non-profit ar trebui sa fie capabile sa documenteze politicile lor de control administrative si manageriale asupra operatiunilor. Rolul Consiliului Directorului, sau echivalentul lui, este cheia.

S-a scris mult despre responsabilitatile Consiliului intr-o companie si in ultimii ani s-a observat o crestere a concentrării asupra rolului important al Directorilor, in sanatatea si functionarea etica a companiei. Directorii organizatiilor non-profit, sau cei care au responsabilitati echivalente pentru controlul asupra conducerii organizatiei, la fel au responsabilitatea de a actiona in conformitate cu prevederile legale si de a avea grija ca organizatia actioneaza in mod etic. Directorii sau toti cei care exerseaza un control ultim asupra organizatiilor non-profit trebuie sa stie cine actioneaza in numele companiei – in particular, partile responsabile cum ar fi directorii, plenipotentiarii, cei cu drept de semnatura si fiduciarii. Directorii ar trebui sa faca verificari prealabile oricand este posibil, pentru a se asigura ca organizatiile partenere si cele carora le furnizeaza fonduri, servicii sau asistenta materiala nu sunt manipulate de teroristi.

Directorii ar trebui sa actioneze in conformitate cu prevederile legale si responsabilitate in ideplinirea sarcinilor lor. Lipsa cunoasterii sau implicarea pasiva in afacerile organizatiei nu va absolve un director – sau cel care controleaza activitatile sau bugetul unei organizatii non-profit – de responsabilitate. Astfel directorii au responsabilitatea ca:

- Organizatia si membrii sai trebuie sa se asigure de sanatatea financiara a organizatiei si concentrarea pe mandatul sau.
- Persoanele cu care organizatia interactioneaza, cum ar fi donatori, clienti, furnizori.
- Toate nivelurile de guvernare care, in orice mod, reglementeaza organizatia.
- Aceste responsabilitati iau un nou inteles in lumina unui potential abuz a unei organizatii non-profit pentru finantarea terorismului. Daca o organizatie non-profit are un consiliu director, consiliul ar trebui:
 - Sa poata fi in masura sa verifice fiecare consiliu si membru executiv;
 - Sa se intalneasca regulat, sa tina inregistrari ale deciziilor luate la aceste intalniri si prin intermediul acestor intalniri;
 - Sa formalizeze maniera in care se alege consiliul, precum si modul in care un director poate fi demis;
 - Sa se asigure ca exista un raport independent anual asupra finantarilor si conturilor organizatiei;
 - Sa se asigure ca exista o balanta adecvata intre cheltuielile programelor directe de livrare si administrare;
 - Sa se asigure ca procedurile sunt folosite pentru prevenirea folosirii facilitatilor oferite de activele organizatiei de a sprijini activitati teroriste.

Organisme de supraveghere

Variate organisme aflate in jurisdicții diferite interacționează cu comunitățile caritabile. In general, prevenirea folosirii gresite a organizațiilor non-profit sau operațiilor de strângere de fonduri de către teroriști nu a reprezentat o concentrare istorică asupra muncii lor. Mai mult, încrederea în supraveghere, reglementări și acreditare a fost menținută datorită necesității combaterii pierderilor și fraudelor, și s-a asigurat că beneficiile guvernamentale de relaxare fiscală, unde se aplică, sunt direcționate către organizațiile respective. In timp ce această supraveghere poate fi transferată ușor în domeniul luptei împotriva finanțării terorismului, este necesară o concentrare mai extinsă.

Nu există nici o abordare singulară care să asigure transparența adecvată în cadrul organizațiilor non-profit, iar diferite jurisdicții utilizează metode variate pentru a-și atinge acest scop. In unele dintre acestea, comisiile independente caritabile au un rol de supraveghere, în altele jurisdicții ministerele sunt direct implicate. Autoritățile fiscale joacă un rol în anumite jurisdicții, dar nu se întâmplă la fel în altele jurisdicții. Alte autorități care au roluri în lupta împotriva finanțării terorismului includ agenții de implementare a legii și supraveghetori bancari. Aparte de organismele guvernamentale – sectorul privat de supraveghere și de acreditare a organizațiilor joacă un rol important în multe jurisdicții.

(iv) Responsabili de aplicare a legii și de securitate la nivel guvernamental

Organizațiile non-profit care finanțează terorismul funcționează ilegal, la fel ca orice alt finanțator ilegal; de aceea, o mare parte din lupta împotriva abuzului asupra organizațiilor non-profit va continua să reprezinte o încercare pentru responsabilii de aplicare a legii și de securitate. Organizațiile non-profit nu sunt exceptate de la prevederile legilor penale care se aplică persoanelor fizice sau juridice.

Responsabilii de aplicare a legii și de securitate trebuie să continue să joace un rol important în combaterea abuzului asupra organizațiilor non-profit de către grupurile teroriste, inclusiv prin continuarea activităților în desfășurare cu privire la acest tip de organizații.

(v) Organisme de reglementare specializate de nivel guvernamental

O scurtă privire de ansamblu asupra modelului de reglementare specializat la nivel guvernamental asupra organizațiilor non-profit demonstrează o mare varietate de practici. In Anglia și Țara Galilor, astfel de reglementări sunt emise de către o Comisie de Caritate specială. In SUA, orice organism de reglementare guvernamentală specializat se află la nivel sub-național. Membrii statelor supraveghează organizațiile non-profit printr-o varietate de organisme de reglementare, inclusiv prin intermediul ministerelor și agențiilor interguvernamentale.

In toate cazurile, trebuie să existe o extindere interagențiilor și discuții între guverne pe problema finanțării terorismului – în special, între acele agenții care se ocupă în mod tradițional cu combaterea terorismului și organismele de reglementare care nu par întotdeauna să fie conștiente de riscul de finanțare a terorismului asupra organizațiilor non-profit. In special, experții de combatere a finanțării terorismului trebuie să lucreze cu organizația non-profit pentru a ridica problema conștientizării, și trebuie să alerteze acele autorități față de caracteristicile specifice ale finanțării terorismului.

(vi) *Autoritatile de reglementare bancara, fiscala si financiara de nivel guvernamental*

In timp ce reglementatorii bancari nu sunt de obicei implicati in supravegherea organizatiilor non-profit, prezentarea de mai sus asupra importantei socialitarii de strangere a fondurilor facuta organizatiilor caritabile si transferul acestor fonduri prin intermediul canalelor oficiale sau inregistrate determina avantajul de care sistemul de reglementare bancar se bucura prin puterile sale – raportarea activitatii suspecte, reguli de cunoastere a clientului etc. – in lupta impotriva abuzului sau exploatarei organizatiilor non-profit de catre terorism.

In acele jurisdictii care furnizeaza avantaje fiscale catre organizatiile caritabile, autoritatile fiscale au un nivel inalt de interactiune cu comunitatile de caritate. Aceasta experienta este de o importanta aparte in lupta impotriva finantarii terorismului, deoarece acesta tinde ca se focalizeze asupra aspectului financiar pe care il reprezinta caritatea.

Jurisdictiile care strang informatii financiare asupra organizatiilor caritabile in scopuri de deducere fiscala trebuie sa incurajeze divulgarea unei astfel de informatii fata de organismele guvernamentale in combaterea terorismului (incluzand Unitatile de Informatii Financiare), la maximum posibil. Prin intermediul informatiei de natura fiscala care poate fi mai sensibila, autoritatile trebuie sa se asigure ca respectiva informatie de folosire cu rea credinta a organizatiilor non-profit de catre gruparile teroriste sau sustinatori este divulgata in mod adecvat.

(vii) *Organizatiile de supraveghere din sectorul privat*

In tarile si jurisdictiile unde acestea exista, organizatiile de supraveghere sau acreditate din sectorul privat sunt o sursa unica care trebuie sa reprezinte un punct de focalizare a eforturilor internationale de combatere a abuzului asupra organizatiilor non-profit de catre gruparile teroriste. Nu numai pentru faptul ca acestea detin cunostinte referitoare la supravegherea organizatiilor de strangere de fonduri, ci pentru ca ele sunt interesate in mod direct in pastrarea legalitatii si reputatiei organizatiilor non-profit. Mai mult decat orice alta categorie, ele sunt implicate in dezvoltarea si promovarea „celor mai bune practici” pentru aceste organizatii intr-o gama larga de functiuni.

Jurisdictiile trebuie sa depuna orice efort pentru a gasi si angaja astfel de organizatii de supraveghere si de acreditare in incercarea lor de a pune in aplicare cele mai bune practici de combatere a folosirii cu rea credinta a organizatiilor non-profit. Astfel de angajamente pot include un dialog asupra imbunatatirii practicilor de lucru.

Sanctiuni

Tarile ar trebui sa foloseasca legislatia si reglementarile in vigoare sau sa creeze legi sau reglementari noi care sa stabileasca in mod eficient si proportional pedepse administrative, civile sau penale pentru aceia care folosesc cu rea-credinta organizatiile de caritate in scopul finantarii terorismului.

7.6. LISTELE CU TERORISTI SUSPECTI

Incepand cu 11 septembrie, un numar de liste, anexate la Reglementarile Consiliului Uniunii Europene, care impun blocarea tuturor bunurilor persoanelor fizice si juridice avand legatura cu talibanii si alte organizatiile teroriste, au circulat in toate tarile implicate in lupta impotriva acestei infractiuni.

7.6.1. Liste publice

Complementare la listele anexate Reglementarilor Consiliului Uniunii Europene, cateva liste ai fost emise luandu-se in considerare indicatiile Comitetului de la Basel al Reglementatorilor Bancari, Biroului Trezoreriei SUA pentru Controlul Bunurilor Cetatenilor Straini (OFAC), Biroului Federal de Investigatii al SUA (FBI), si Unitatii de Informatii Financiare a SUA (FINCEN).

7.6.2. Liste care nu sunt facute publice

Intr-un numar de tari, investigatorii au implicat FIU-ul din tara respectiva in analiza financiara a catorva cazuri, in scopul certificarii daca relatiile de afaceri dintr-un sector financiar local ar putea fi legate de persoane si entitati in curs de investigatie. Trebuie sa mentionam ca judecatorii au autorizat, in majoritatea cazurilor, FIU-ul sa divulge lista persoanelor fizice si juridice implicate in proceduri judiciare. In fiecare stat, listele au circulat la institutiile financiare prin intermediul asociatiilor profesionale.

7.6.3. A treia categorie de liste

In cazul persoanelor sau entitatilor care nu se afla pe nici una dintre liste, in cateva tari acestea au fost grupate in asa-zisa categorie a persoanelor fizice si juridice „raportate cu posibile legaturi cu activitatile teroriste”. In acest context, motivele de raportare pot depinde de diverse elemente. Exemplele cele mai comune sunt urmatoarele: datele personale ale persoanelor raportate coincid partial cu numele incluse pe liste, persoana fizica sau juridica raportata apare a fi in legatura de afaceri cu persoanele incluse in liste; persoana fizica sau juridica raportata au fost legate de activitati teroriste de catre mass-media.

8. EXEMPLE DIN EXPERIENTA ROMANA SAU A ALTOR TARI

Cazul 1: Infractioni de coruptie

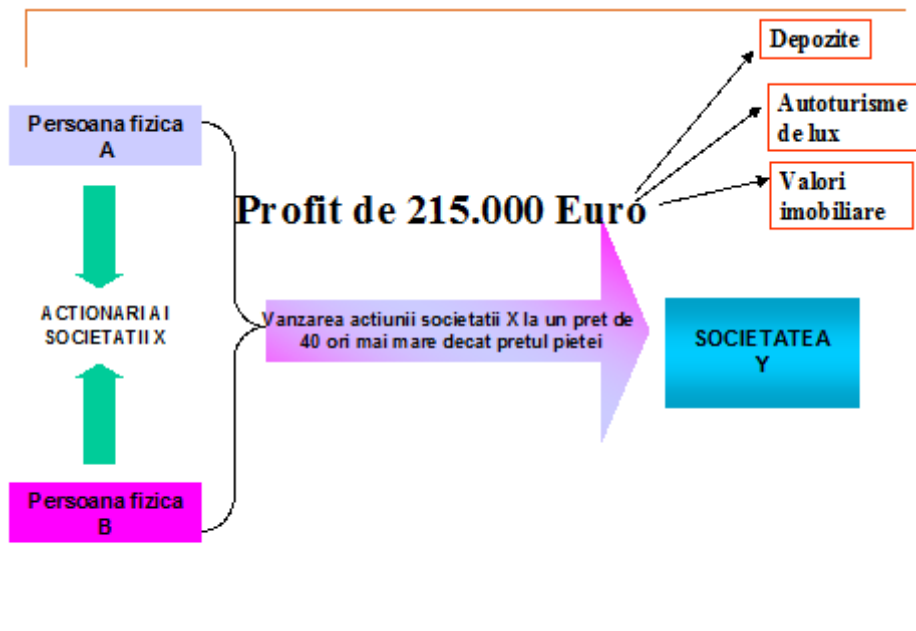
Sursa: ONPCSB

Persoanele fizice A si B vand societatii Y actiuni ale societatii X. Tranzactia a fost incheiata la un pret de 40 de ori mai mare decat cel practicat pe piata. Dupa cateva zile, cele doua persoane fizice au cumparat un numar de actiuni, dar, de data aceasta la pretul pietei, de 40 ori inferior fata de pretul tranzactiei suspecte. De aceea, cele doua persoane fizice au reusit sa-si pastreze calitatea initiala de actionari ai companiei X, inregistrand un profit total de 215.000 Euro.

Cele doua persoane fizice in acel moment lucrau ca functionari publici in cadrul unei institutii de stat.

S-a putut demonstra faptul ca profitul exceptional realizat de catre cele doua persoane mentionate (215.000 Euro) a fost rezultatul coruptiei, ca plata a serviciilor furnizate de catre cei doi functionari publici fata de reprezentantii legali ai companiei Y.

Din profitul realizat in urma tranzactiei, cele doua persoane fizice au investit o parte din bani pe piata de capital, cumparand actiunile detinute inainte de efectuarea tranzactiei, au constituit depozite bancare si restul de bani au fost investiti in proprietati imobiliare.

Cazul 2: Bancruta frauduloasa

Sursa: ONPCSB

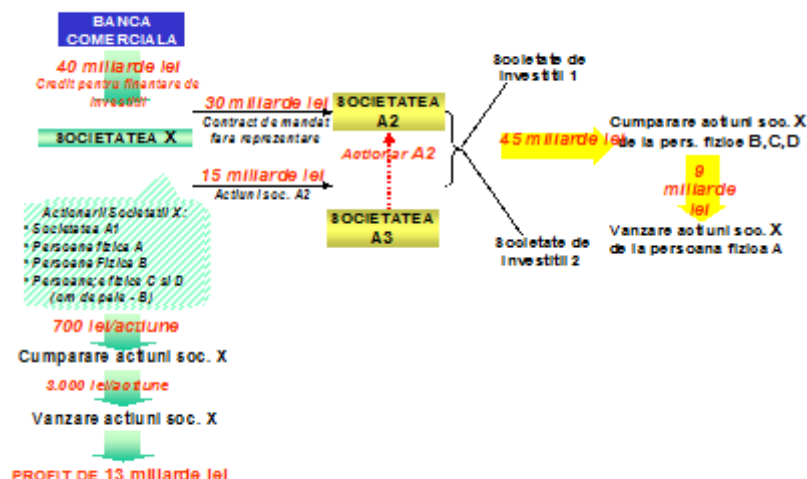
Actionarii societatii X sunt persoanele fizice A, B, C si D (omul de paie fiind persoana fizica B) si Societatea A1 (detinuta de catre persoana fizica A). Compania X a obtinut un credit de la o banca comerciala pentru finantare de investitii in valoare de 40 miliarde lei. Dupa doua zile, societatea X a incheiat un contract de mandat fara reprezentare cu societatea A2, prin care a fost impurternicita sa investeasca pe piata de capital. Actionarii societatii A2 erau persoanele fizice A, societatea X si societatea A3 (detinuta de asemenea de persoana fizica A). In baza contractului de mandat, societatea X a transferat 30 miliarde lei in conturile bancare ale societatii A2. Banii fusesera obtinuti din creditul bancar pentru finantarea investitiilor. De asemenea, o alta suma de 15 miliarde lei a fost transferata in contul bancar al societatii A3, reprezentand valoarea actiunilor detinute de societatea A3 la societatea A2.

Cele doua societati, A2 si A3, cu ajutorul a doua societati de investitii au cumparat actiunile persoanelor fizice B, C si D detinute la societatea X. Tranzactia a fost realizata prin 6 tranzactii, la un pret mult superior celui practicat pe piata. Suma totala de 45 miliarde lei a fost utilizata pentru cumpararea de actiuni detinute de catre persoanele fizice B, C si D la societatea X.

Ulterior, persoanele fizice C si D, au obtinut informatii conducand la achizitionarea actiunilor societatii X la pretul pietei de capital si la vanzarea acestora in 6 tranzactii suspecte, la un pret de 4 ori mai mare. S-a obtinut un profit de aproximativ 13 miliarde lei.

De asemenea, la o zi de la achizitionarea actiunilor companiei X, societatile A2 si A3 au vandut la pretul pietei o parte din actiunile detinute, in favoarea persoanei fizice A.

Astfel utilizand banii societatii X pe care o administrea, persoana fizica A a reusit sa cumpere actiunile celorlalti actionari principali (B, C si D), devenind actionarul majoritar al societatii X.

Cazul 3: Evaziunea fiscala si deturnarea de fonduri

Sursa: ONPCSB

O companie offshore a infiintat in Romania societatile X si W.

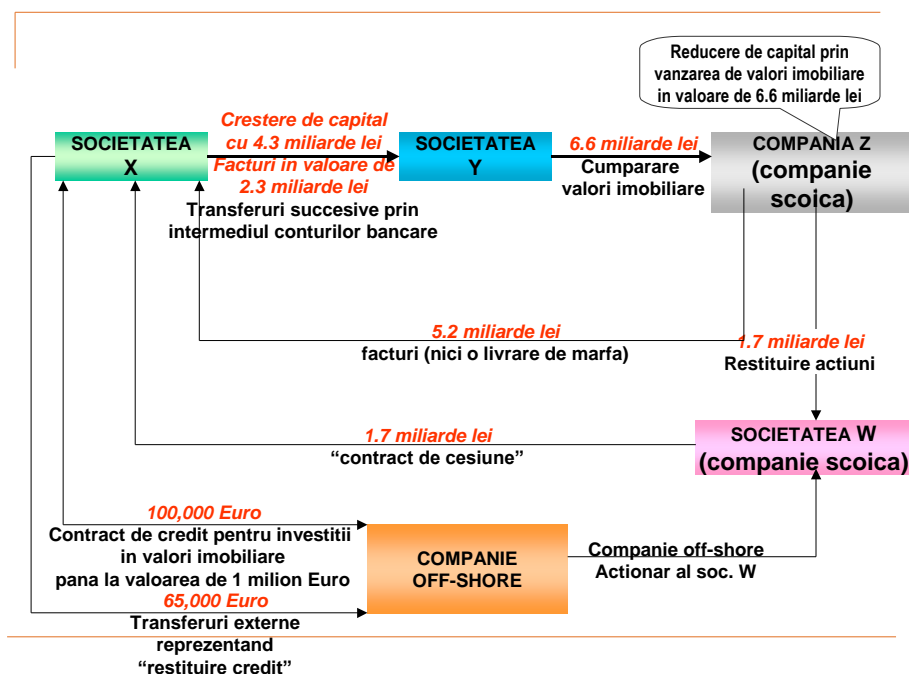
Societatea X, avand ca actionari compania offshore sus-mentionata si societatea W (al carui unic asociat este compania offshore), utilizeaza in mod succesiv transferuri din conturi bancare, creditand conturile detinute de societatea Y, o companie scoica, cu suma de 6.6 miliarde lei, din care 2.3 miliarde lei reprezinta "contravaloarea marfa", iar diferenta de 4.3 miliarde lei reprezinta "aport capital".

Societatea Y (tranzactionata pe piata de capital) a achizitionat un teren si o cladire de la societatea Z cu pretul de 6,6 miliarde lei. Societatea Z, o companie scoica, ai carei actionari sunt societatea X si W, si-a redus capitalul social cu suma de 6,6 miliarde lei, prin anularea terenului si a cladirii vandute companiei Y din registrele contabile. Din suma de 6.6 miliarde lei transferata societatii Y prin achizitionarea de teren si a cladirii, societatea Z a platit suma de 5.2 miliarde lei societatii X, reprezentand "contravaloare marfa". S-a descoperit astfel ca marfa nu a fost niciodata livrata, facturile fiind false. Suma de 1,7 miliarde lei a fost debitata din contul societatii Z in favoarea societatii W (societatea Z este actionar al societatii W, reprezentand "rambursare de actiuni". Suma de 1,7 miliarde lei a fost transferata din conturile societatii W in conturile societatii X, cu justificarea "cesiune contract".

De aceea, conturile societatii X au inregistrat creditari in valoare de 6,9 miliarde lei.

Suma initiala de 6,6 miliarde lei ce fusese debitata din conturile societatii X, a fost transferata de catre unul dintre actionarii societatii X, respectiv, compania offshore. Conturile societatii X au fost creditate cu suma de 100.000 Euro, ca parte a contractului de imprumut acordat pentru investitii in imobiliare pana la valoarea de 1 milion Euro.

Dupa efectuarea operatiunilor sus-mentionate, din conturile societatii X a fost transferata suma de 65.000 Euro in favoarea companiei offshore cu justificarea "rambursare credit".

Cazul 4: Contrabanda

Sursa: GAFI

Acest caz are la baza informatii primite din partea unui FIU din strainatate, cu privire la implicarea unei companii cu sediul in acea tara.

Un FIU din strainatate a informat ONPCSB cu privire la cateva transferuri externe in valoare totala de 5 milioane USD, ordonate de societatea din strainatate si avand ca beneficiari doi cetateni romani. Transferurile au fost justificate ca "acordare consultanta legala si contabila". Dupa efectuarea transferului, cei doi cetateni romani au debitat conturile personale prin retrageri in numerar in valoare totala de 1 milion USD.

De asemenea, s-a descoperit ca cetateanul B a vandut la trezorerie bonduri in valoare de 2 milioane USD. Societatea X a beneficiat de un transfer in valoare de 125.000 USD din partea cetateanului A si 100.000 USD din partea cetateanului B. Ambele transferuri au fost justificate drept "aporturi personale la societate". Dupa efectuarea transferurilor, conturile societatii X au fost in mod frecvent debitate prin retrageri de numerar, cu justificarea "contracte".

Toate retragerile de numerar nu au fost evidentiate in contabilitatea societatii X.

Pe baza corespondentei efectuate intre cele doua FIU-uri, s-a stabilit faptul ca suma initiala de 5 milioane USD a avut origine ilegala, provenind din contrabanda, si a fost utilizata in scopul spalarii banilor.

Cazul 5: Fonduri teroriste colectate in Tara A si transferate catre o organizatie terorista situata in Tara B

Sursa: GAFI

O organizatie terorista face uz de contactele sale externe pentru a “taxa” comunitatea expatriata de castigurile si economiile acesteia. Taxa merge pana la a se denumi “strangere de fonduri” si apoi este transferata catre reprezentanta sa, care a fost, de asemenea, aripa politica a grupului in tara vecina.

Tara vecina are o numar semnificativ de emigranti etnici in tara “tinta”, iar cu armele si materialele cumparate in tara se face contrabanda peste granita catre provincia autonoma unde organizatia terorista isi desfasoara atacurile.

Cazul 6: O organizatie terorista efectueaza transferuri prin swift pentru a-si muta banii peste granite, catre zona unde isi va desfasura urmatoarele activitati

Sursa: GAFI

O organizatie terorista situata in tara X a efectuat transferuri prin swift pentru a muta banii in Tara Y, care este posibil sa fi fost utilizata pentru plata chiriei caselor de valori, vanzare si cumparare de autoturisme, si cumparare de componente electronice cu care au fost construite dispozitive explozive. Organizatia a folosit conturile denumite „punte” si „de legatura” din tara Y ca mijloace pentru miscarea fondurilor intre tari. Conturile erau deschise in numele unor persoane cu nici o asociere aparenta cu organizatia terorista, dar care au intre ele o legatura de rudenie, care sa dea o justificare pentru transferurile dintre ei, daca este necesar.

Fondurile organizatiei teroriste, in principal, sunt depuse in numerar, in conturi bancare din care sunt efectuate transferuri. O data ce banii au fost primiti la destinatie, detinatorul fie constituie un depozit, fie ii investeste in fonduri mutuale unde raman ascunsi si disponibili pentru viitoarele necesitati ale organizatiei. Alternativ, banii sunt transferati in conturile din alte banci detinute de catre managerul financiar corespondent al organizatiei, de unde sunt distribuiti pentru a se plati cumpararea de echipament si materiale sau pentru a acoperi alte cheltuieli ad-hoc realizate de catre organizatie in activitatile ei clandestine.

Cazul 7: O polita de asigurare folosita in scopul spalarii banilor

Sursa: GAFI

Un spalator de bani a cumparat o proprietate marina si a contractat o asigurare pentru un navă fantoma care plutea pe ocean. A platit prime mari pentru aceasta polita si a achizitionat polita prin intermediari, solicitand creantele sale periodice sa fie realizate si platite la timp.

Totusi, acesta a avut grija sa se asigure ca aceste creante sa fie mai mici decat plata primelor, astfel incat asiguratorul a obtinut un profit rezonabil de pe urma contractarii acestor polite.

In acest fel, spalatorul de bani a putut primi cecuri de debit care au putut fi folosite pentru a spala fondurile. Astfel, fondurile au parut a veni din partea unei reputeabile companii de asigurare si sursa in chestiune a fondurilor este aratata de numele companiei pe cec sau pe transferul prin swift.

Cazul 8: Spalarea de bani urmand platile unei companii de asigurari

Sursa: GAFI

Politia din Tara A a descoperit un caz de trafic cu masini furate cu care infractorii au provocat accidente in Tara B pentru a putea solicita daune. Veniturile au fost spalate prin intermediul unor companii de constructii publice. O retea formata din doua echipe a operat in doua regiuni diferite din Tara A. Autoturismele de lux erau furate si li se puneau numere false inainte sa fie duse in Tara B. Pentru aceste masini era incheiat cate un contract de asigurare inainte de a intra in Tara B. Aici, autoturismele erau, in mod voit, lovite si apoi erau cumparate masini de mana a doua cu numere false folosind documentele de identitate false, pentru a putea cere daune de la companiile de asigurari din Tara A.

Aproximativ o suta de masini de lux furate au fost folosite in aceasta schema prin care se solicitau daune rezultand din simularea sau comiterea intentionata a unor accidente care erau ulterior declarate, in mod fraudulos, companiilor de asigurari. Valoarea totala a pierderilor a fost de peste 2,5 milioane USD. Tara in care accidentele au avut loc a fost astfel aleasa, deoarece legislatia nationala stipula plati prompte pentru stricaciuni.

La primirea despagubirilor, falsul reclamant a dat 50% din suma in numerar sefului bandei, care a investit acesti bani in Tara B. Investigatiile au descoperit faptul ca transferurile bancare in valoare de peste 12,500 USD pe luna au debitat contul sefului spre tara respectiva. Banii au fost investiti in cumpararea a numeroare masini pentru lucrari publice si a infiintat o companie in acest sector in Tara B. Investigatiile au descoperit de asemenea ca seful bandei detinea un depozit in care erau depozitate autoturismele de lux folosite pentru operatiunile de trafic. S-a stabilit, si ca exista o relatie de afaceri intre sef si proprietarul unei agentii de valori imobiliare, sugerand faptul ca retea a investit o parte din castiguri in acest domeniu.

Cazul 9: Spalatori de bani utilizeaza industria de asigurari pentru a-si curata banii

Sursa: GAFI

Cienti din cateva tari au folosit serviciile unui intermediar pentru a cumpara polite de asigurare. Identificarea clientului s-a facut pe baza de documente de identitate, dar aceste detalii nu au putut fi clarificate de catre institutia furnizoare de servicii, care se baza pe aplicarea normelor de control de catre intermediar.

Polita a intrat in vigoare si au inceput sa se faca plati de catre intermediar catre agentia locala. Apoi, dupa doua luni, agentia a primit o instiintare de la client in care se declara ca exista o schimbare de imprejurari, si au solicitat inchiderea contractului inclusiv cu pierderile aferente, ei solicitand o restituire a fondurilor (pe baza de cec).

In alte ocazii, polita ar fi fost lasata sa curga cativa ani inainte de inchiderea contractului, facandu-se solicitarea ca plata sa se faca catre o terta parte. Acest cec de restituire a banilor a fost ulterior emis de catre agentia financiara fara intrebari suplimentare, devreme ce plata se facuse de catre o alta reputata institutie locala.

Cazul 10: Crima organizata spala banii prin intermediul politelor de asigurare

Sursa: GAFI

Oficiali vamali din Tara X au initiat o investigatie in care a fost identificata o organizatie de trafic de droguri care utilizase sectorul de asigurari pentru a-si spala veniturile. Eforturile depuse in cadrul investigatiei de catre agentii de aplicare a legii din diferite tari au determinat faptul ca traficantii de droguri spalau fondurile prin intermediul companiei de asigurari Z situate intr-o jurisdictie offshore.

Compania de asigurari Z ofera produse de investitii similare cu fondurile mutuale. Rata rambursarii era strans legata de indicii pe piata de valori mondiale astfel incat politele de asigurare puteau fi considerate drept investitii. Detinatorii contului au platit in plus polita, transferand banii in/din fond cu costuri de penalizare pentru retragere in avans. Fondurile sunt apoi platite in transferuri prin swift sau securi de catre compania de asigurari, si pareau a fi aparent curate.

Aceasta investigatie a identificat faptul ca peste 29 milioane USD au fost spalati prin intermediul acestei scheme, din care peste 9 milioane USD au fost blocati. In plus, pe baza investigatiilor comune ale autoritatilor din Tara Y (tara sursa a drogurilor) si din Tara Z, oficialilor vamali, au fost emise cateva mandate de perchezitie si de arest in legatura cu activitatile de spalare a banilor asociate companiei de asigurari Z.

Cazul 11: Un asociat al unei persoane expusa politic (PEP) spala banii obtinuti din coruptie la scara larga

Sursa: GAFI

O inregistrare video efectuata in Tara A a demonstrat ca un consilier presidential, Dl. Z, a oferit mita unui politician aflat in opozitie. Acesta publicitate despre Dl. Z, larg raspandita in calitate de broker in spatele fostului Presedinte din Tara A, a dus la numirea unui procuror special care sa conduca numeroase alte investigatii cu privire la activitatile ilicite efectuate de Dl. Z si asociatii sai din Tara A. O investigatie initiata de catre autoritatile din Tara B a blocat sume de 48 milioane USD, avand legatura cu Dl. Z. Acesta a parasit tara si a fost capturat si extradat catre Tara A pentru comiterea infractiunilor de coruptie, trafic de droguri, imbogatire pe cai ilegale si alte acuzații.

Inainte ca Dl. Z sa fie prins, Dl. Y, asociat al Dlui. Z, a fost arestat prin mandat de arest preventiv si s-a solicitat extradarea de catre Tara A. Dl. Z si asociatii sai, inclusiv Dl. Y, au obtinut venituri ilegale din comiterea infractiunii de abuz in serviciu, datorita pozitiei oficiale a D-lui Z de consilier al fostului Presedinte din Tara A. Din schemele principale frauduloase, una s-a referit la cumpararea de echipament militar si incheierea de contracte de servicii, precum si folosirea fondurilor de pensii guvernamentale in investitii criminale. Dl. Y s-a aflat in spatele marii scheme prin care s-au scos bani atat din Trezoreria Tarii A, cat si din fondul de pensii al politiei si al armatei. Dl. Y si altii au utilizat banii din fondurile de pensii, precum si proprii bani pentru a cumpara pachetul majoritar al unei institutii bancare din Tara C, banca M, care a fost cumparata de catre o alta banca din Tara A in luna iunie 1999. Dl. Y s-a ocupat de cautare de investitii in numele bancii M si a indentificat proiecte de finantare de constructii si imobile pentru banca si fondul de pensii. De asemenea, a controlat companiile de constructii care au realizat aceste proiecte. Dl. Y a creat un model de inflatie al costului actual al proiectelor de investitii din fondurile de pensii cu un procent de 25% si a facturat in consecinta pentru banca M. Proiectele recomandate de catre Dl. Y au fost aprobate automat de

consiliul fondului de pensii al politiei, deoarece cativa membri primisera mita. Un proiect in valoare de 25 milioane USD a fost in mod fraudulos “umflat” cu suma de 8 milioane USD. In mod similar, Dl. Y a infiintat si controlat cateva companii de fatada utilizate de brokeri care sa obtina credite de la banca M in schimbul sumelor de bani primite de la imprumutatori. In momentul in care aceste credite au fost angajate, Dl. Y ar fi cumparat proiectele falimentare la preturi extrem de mici pentru revanzare si obtinere de profit.

In plus, Dl. Y si membrii consiliului bancii M au fost autorizati de catre guvernul Tarii A pentru a aranja cumpararea de avioane militare pentru natiune. In doua contracte incheiate pentru doar doua avioane, guvernul Tarii A a platit 150 milioane USD in plus datorita procentului de 30% adaugat in mod fraudulos la pretul de vanzare. Banii obtinuti ilegal au fost canalizati catre banca M. De aici, au fost transferati in numeroase conturi bancare aflate sub o varietate de nume in banci din jurisdicții straine pentru a ascunde originea fondurilor.

Dl. Y a utilizat, in mod preponderent, un grup de banci din strainatate pentru a spala o parte din veniturile ilicite ale lui si ale celorlalti. Dna. D, un bancher care este casatorita cu varul Dlui. Y, a fost un membru al consiliului director al bancii N, l-a ajutat pe Dl. Y sa ascunda mai mult de 20 milioane intr-o jurisdicție.

Dl. Y a deschis un cont bancar in Tara C, si a transferat aproximativ 15 milioane USD in acest cont pana in momentul cand a fost arestat.

Initial, deschiderea contului nu a ridicat nici o suspiciune datorita faptului ca cetateni din Tara A deschid adesea conturi bancare in Tara C, pentru protejarea bunurilor lor de inflatie. Totusi, institutiile financiare parteneri de afaceri ai bancii si detinand conturile cu valori in proprietatea sau controlul Dlui. Y, precum Dna. D si altii au observat, in mod treptat, ca se desfasura o activitate neobisnuita in aceste conturi. Conform functionarilor bancari, tranzactiile financiare efectuate de Dl. Y nu aveau nici o justificare economica, iar originea fondurilor era suspecta.

Cazul 12: Spalarea veniturilor obtinute din deturnari de fonduri

Sursa: GAFI

Conturile bancare detinute de un Ministru al petrolului (Dl. Y), dintr-un fost regim dictatorial, care a comis numeroase deturnari de fonduri, au fost creditate cu suma de 6 milioane USD intr-o perioada de cateva luni. Aceste suspiciuni au stat la baza cazului prin care s-a inceput urmarirea penala de catre autoritatile judiciare care au decis acuzarea ministrului.

Investigatia efectuata de FIU a descoperit faptul ca Dl. Y a operat pentru a-si acoperi un complice. Contul deschis recent de catre Dl. Y a fost creditat cu un cec al unui notar pentru a acoperi suma de 575.000 USD corespondenta cu vanzarea unei proprietati. Aceasta suma nu a corespuns inasa cu pretul pe piata practicat pentru acea proprietate.

Cazul 13: Transferuri prin swift utilizate ca parte din campania de colectare a fondurilor in scopuri teroriste

Sursa: GAFI

O investigatie efectuata in Tara A asupra companiei Z, o societate suspectata a fi implicata in contrabanda si distribuirea de pseudoephedrine (o sursa de venit pentru organizatii teroriste suspectate), a evidentiat ca angajatii companiei Z trimiteau foarte multe cecuri negociabile in Tara B. Probe suplimentare au evidentiat faptul ca afacerea functiona ca agent neautorizat de transmitere

rapida a banilor. In baza acestor informatii, au fost emise mandate de perchezitie pentru cele doua sedii si cele doua resedinte ale companiei Z. La analiza documentelor si inregistrarilor bancare confiscate in urma perchezitiei s-a evidentiat faptul ca suspectii au transferat prin swift bani catre o persoana suspectata avand legaturi cu o grupare terorista.

Anul urmator investigatorii au fost implicati intr-o serie de cautari coordonate. Trei subiecti au fost arestati si acuzati pentru omiterea de a inregistra afacerea, iar suma de 60.000 USD a fost blocata. In plus, a fost identificat un cont bancar continand aproximativ 130.000 USD, suma care a fost utilizata pentru a facilita transferurile ilegale prin swift cu destinatii in afara Tarii A. Subiectii se afla, in prezent, in proces.

Cazul 14: Plati structurate pentru a evita detectarea

Sursa: GAFI

Timp de peste 4 ani, Dl. A si unchiul sau au operat ca serviciu de transmitere rapida de bani cunoscut ca Societatea S si au condus afacerea ca agent al unei companii de transmitere rapida de bani mai mare care era suspectata de a fi folosita in finantarea terorismului. Mai tarziu a fost initiata o investigatie in legatura cu Societatea S in baza unui raport de tranzactie suspecta.

Investigatia a demonstrat ca timp de patru ani afacerea Dlui. A a primit peste 4 milioane USD in numerar de la persoane fizice care doreau sa transmita bani spre diverse tari. In momentul cand afacerea Dlui. A a primit banii de la clienti, acestia au fost depozitati in conturi multiple la diverse sucursale ale bancilor din Tara X. Pentru a evita cerintele de raportare in vigoare in Tara X, Dl. A si alte persoane au depus intotdeauna sume mari in numerar sub limita de 10.000 USD, cateodata efectuand depuneri multiple sub aceasta limita intr-o singura zi.

Dl. A. a fost acuzat si a pledat vinovat de conspiratie la “structurarea” tranzactiilor suspecte pentru a scapa de cerintele de raportare.

Cazul 15: Colectarea de fonduri printr-o organizatie non-profit

Sursa: GAFI

O organizatie inregistrata, implicata cu fast in bunastarea copiilor, a folosit casete video care prezinta organizatia religioasa “luptatorii liberi” in actiune in diverse tari, impreuna cu imagini grafice de atrocitati realizate impotriva membrilor aceleiasi religii. Casetele contineau un apel de a trimite donatii la un numar de casuta postala pentru a ajuta in lupta.

Aceste casete au fost aparent larg raspandite in randul stabilimentelor religioase prin intermediul religiei. Acelasi numar de casuta postala a fost asociat cu apeluri in reviste ce au publicat astfel de articole de catre extremisti binecunoscuti.

Cazul 16: O organizatie non-profit este utilizata in transferul banilor catre teroristi suspectati

Sursa: GAFI

Un FIU din Tara A a obtinut informatii actualizate de la Consiliul de Securitate ONU prin lista de persoane si entitati suspectate. Una dintre organizatiile aflate pe lista a desfasurat operatiuni in diferite modalitati sub acelasi nume intr-un numar de tari. Aceasta organizatie a

fost descrisa ca organizatie non-profit scutita de taxe in care scopul declarat a fost realizarea unor proiecte umanitare in lume. Printre multiplele sedii furnizate de lista ONU pentru unitatile acestei organizatii, cateva dintre adrese se aflau in Tara A.

FIU-ul a primit un raport de tranzactii suspecte cu privire la o organizatie non-profit avand una dintre adresele indicate pe lista ONU. Raportul a indicat conturile bancare si trei persoane fizice care aveau interese de control asupra adresei din Tara A. Una dintre persoanele fizice (DI. A) a detinut o adresa care se potrivea cu cea indicata pe lista ONU, iar ceilalti doi aveau adresele in doua tari diferite. Urmare investigatiilor efectuate de FIU, s-a descoperit ca DI. A avea legaturi cu aceste organizatii, precum si cu alte patru organizatii non-profit internationale. Rapoartele primite de catre FIU au inclus in detaliu multiple transferuri prin swift trimise din locatii de interes pentru sucursalele organizatiei caritabile si pentru DI. A.

Cazul 17: Organizatii non-profit utilizate in transferuri ilegale

Sursa: GAFI

O investigatie penala in curs asupra unei retele de fundatii (cel putin 215 organizatii non-profit) infiintata de catre membrii unei comunitati de imigranti a evidentiat ca reseaua transfera sume mari de bani in mod regulat in diferite conturi din alta tara. Rapoartele de tranzactii suspecte de la banci au fost directionate prin tranzactii cu sume de bani neobisnuite in comparatie cu scopul declarat si activitatile fundatiei. Dupa o analiza initiala, a devenit clar ca unul dintre beneficiarii tranzactiilor desfasurate de catre aceste organizatii a fost o companie inclusa pe lista de persoane desemnate de Consiliul de Securitate ONU. FIU-ul a inaintat cazul agentilor de aplicare a legii pentru continuarea investigatiilor.

Desi scopul declarat al acestor fundatii a fost caritatea, marimea si frecventa transferurilor (atat prin intermediul conturilor bancare periodice si utilizarea serviciilor de transmitere rapida de bani) a fost dificil de explicat. Timp de 3 ani, 35 de organizatii non-profit au trimis in strainatate peste 160 milioane USD. Reteaua era formata dintr-un numar important de fundatii raspandit in tara, cu o concentrare in tarile cu o prezenta mare de imigranti apartinand aceleiasi comunitati. Investigatia in curs a concluzionat ca organizatiile non-profit acopereau sistemul de transmitere rapida de bani. Desi este inca prea devreme sa se traga o concluzie clara asupra sursei si destinatiei fondurilor acestei retele, exista cel putin posibilitatea ca fondurile sa fie colectate din cadrul comunitatii de imigranti cu intentia deliberata de a sprijini actiunile teroriste.

Cazul 18: Conducerea unei organizatii non-profit utilizata in finantarea terorismului

Sursa: GAFI

O organizatie non-profit a fost inregistrata in Tara X ca organizatie caritabila scutita de taxe al carei scop declarat este realizarea unor proiecte umanitare in lume. Desi organizatia non-profit a fost inregistrata in Tara X, aceasta a operat in diverse locatii utilizand nume diferite.

Inregistrările financiare si comerciale au fost sechestrate de la un birou al organizatiei non-profit si de la resedintele ofiterilor executivi ai organizatiei non-profit si ai membrilor consiliului director. La aceeasi data, Tara X a emis un ordin de blocare valorilor organizatiei non-profit si asupra inregistrarilor aflate in curs de investigatie. Unsprezece luni mai tarziu, Tara X a solicitat ca organizatia non-profit sa fie inclusa de ONU in Rezolutiile Consiliului de Securitate pentru sprijinirea organizatiei teroriste. Tara X l-a condamnat pe directorul

executiv al organizatiei non-profit pentru fraudă și infracțiuni legate de crimă organizată, și pentru direcționarea donațiilor caritabile în valoare de 315.000 USD către organizațiile teroriste. Înainte de aceste acțiuni, există probe că organizația non-profit a furnizat direct și indirect sprijin financiar organizațiilor teroriste.

Cazul 19: Un oficial guvernamental spală fondurile publice deturnate prin intermediul membrilor familiei sale

Sursa: GAFI

Familia unui fost oficial guvernamental din Tara A, care a deținut diverse poziții politice și administrative, a înființat o fundație în Tara B, un centru financiar atractiv din punct de vedere fiscal, având ca principal beneficiar pe fiul său. Aceasta fundație a deținut un cont în Tara C din care s-a realizat un transfer de aproximativ 1,5 milioane USD în contul deținut de cei doi soți deschis cu două luni în urmă într-o bancă situată în Tara vecină D. Aceasta mișcare a ridicat suspiciuni și banca a transmis raportul de tranzacții suspecte FIU-ului din acea țară.

Investigațiile conduse pe baza raportului de tranzacții suspecte au evidențiat o mențiune asupra acestui cont legată de două transferuri internaționale de sume substanțiale din conturile bancare deținute de soție în țara de origine (A), precum și faptul că soția care a deținut conturi la sucursalele bancare naționale a efectuat, de asemenea, retrageri de numerar. Absența oricărei justificări economice pentru tranzacțiile bancare conduse și informațiile obținute la inițierea procedurilor legale împotriva oficialului guvernamental pentru deturnarea fondurilor publice au condus la prezumția, în acest caz special, a unui sistem stabil pentru a spăla veniturile acestei infracțiuni. Oficialul respectiv a fost interogată și a intrat în custodia poliției în momentul când se pregătea să-și închidă contul bancar. O investigație a fost inițiată în acest caz.

Cazul 20: Un angajat al unei companii deținute de stat implicat în corupție la nivel înalt

Sursa: GAFI

O investigație asupra unui oficial guvernamental, Dl. A, angajat al unei companii A proprietate de stat a relevat faptul că acesta a încasat sume mari într-un număr de conturi al cărui titular și împuternicit era. Dl. A a fost vicepreședintele companiei A, având un venit anual de peste 200.000 USD. Investigația a descoperit că Dl. A deținea 15 conturi bancare în câteva state, prin intermediul cărora au fost tranzacționate de peste 200.000 USD.

Dl. A a utilizat banii plasați în aceste conturi utilizate pentru a câștiga influență politică și contracte de valori mari de la guvernele străine în numele companiei A.

O investigație a descoperit că un cont de administrare a fost creat pentru a acționa ca liant pentru plățile din Compania A care au fost transferate într-un număr de conturi, controlate de către Dl. A. Acesta fie transfera banii din aceste conturi fie îi retragea în numerar. Fondurile, o dată retrase, au fost folosite pentru a plăti mita. Beneficiarii acestor plăți erau: sefi de state și de guvern, oficiali guvernamentali, directori ai companiilor proprietate de stat și oficiali ai unor partide politice din câteva țări și membri ai familiei și asociați ai Dlui. A.

Următoarele investigații în tranzacțiile financiare asociate cu conturile deținute de Dl. A au arătat că companiile scoice au fost folosite pentru a efectua plăți și a încasa bani. Adicional la aceste activități ale conturilor obișnuite, au fost constituite și depozite neobișnuite

(uneori mai mult de trei ori pe zi) si retrageri de sume mari in numerar; s-a descoperit ca intr-un cont, intr-o perioada de sase saptamani, au fost retrasi in numerar peste 35 milioane de dolari, aceasta fiind fara relevanta fata de activitatea precedenta a contului. Investigatorii au mentionat ca, in mod deliberat, depunerile de numerar au fost structurate in sume mai mici indicate de dl. A, care cunostea obligatiile de raportare si a incercat evitarea lor. Beneficiarii reali ai platilor D-lui A, prin depuneri in numerar si prin transfer electronic, au cuprins persoane expuse politic si asociati ai acestora:

- Politicieni importanti si oficiali importanti. Un intermediar a primit 50 milioane USD de la o companie A. Intermediarul a transferat banii in doua conturi din centre offshore; fondurile au fost apoi transferate in conturile companiei care avea sediul in centrul offshore. Proprietarii reali ai conturilor acestei companii au fost descoperiti ca fiind fostul director al unui serviciu secret in Tara B si un secretar de stat al Ministerului Apararii din Tara C.
- Sotia unei persoane expuse politic (PEP). Banii au fost transferati din Tara A in unul din conturile detinute de Dl. A; Dl A atunci a plasat fondurile in contul unui client si intr-un cont al unei bancii din centru offshore. Beneficiarul real al contului din offshore a fost recent descoperit ca fiind sotia unui PEP – Dna. C. Contul a fost alimentat cu fonduri pentru achizitionarea unei proprietati in valoare de peste 500.000 USD, o masina, redecorarea apartamentului D-nei C si o alocatie lunara de 20.000 USD.
- Prieten si asociat al unui PEP. Compania A, a facut plati intr-un cont bancar din Tara D. Banca din Tara D a primit instructiuni sa transfere banii catre un asociat al D-lui A, care detinea un cont la aceeasi banca din Tara D. Asociatul apoi „a imprumutat” aceeasi suma de bani unui PEP.

Cazul 21: Un contabil si avocati ajuta intr-o schema de spalare a banilor

Sursa: GAFI

Fluxuri suspecte de peste 2 milioane USD au fost identificate in momentul cand au fost transferate in sume mai mici de bani de catre diverse persoane fizice care au ordonat transferurile prin swift si garantii bancare in numele unui sindicat de traficanti de droguri, care importase 24 kg de heroina, ascunsa intr-un cargo in Tara Z. Garantiile bancare au fost cumparate de la diferite institutii financiare din Tara Y (tara sursa a drogurilor) care au fost folosite ulterior pentru cumpararea unui imobil din Tara Z.

Un contabil a fost folosit de catre sindicat pentru a deschide conturi bancare si a infiinta companii. Contabilul, de asemenea, s-a oferit sa acorde consultanta asupra investitiilor directorilor.

Un cabinet de avocatura a fost si el folosit de catre sindicat pentru a cumpara proprietati utilizand garantiile bancare ce fusesera cumparate din strainatate, dupa ce acestea au trecut prin contul de administrare al cabinetului. Fondurile de administrare ale familiei si companiile au fost, de asemenea, infiintate de catre avocati.

Cazul 22: Profesioniști juridici faciliteaza spalarea banilor

Sursa: GAFI

Un director al catorva companii industriale a deturnat milioane de dolari utilizand conturile bancare ale unor companii offshore. O parte din fondurile deturnate au fost apoi investite intr-un imobil in Tara Y prin mijloace de netranzactionare de catre companii de investitii in valori imobiliare administrate de catre asociatii persoanei care a comis principala infractiune.

Investigatiile conduse in Tara Y in baza unui raport transmis de catre FIU au dus la descoperirea crearii si implementarii unui canal de spalare a banilor care a fost sprijinit de catre

profesionisti contabili si juridici – liberi profesionisti. Acestia au ajutat la contractarea unui numar de imprumuturi si la stabilirea unor aranjamente legale, in special prin crearea unei companii de investitii in valori imobiliare necomerciale folosite pentru cumpararea de imobile. Acesti profesionisti au luat parte, de asemenea, la administrarea structurilor infiintate in Tara Y.

Cazul 23: Un contabil acorda consultanta de specialitate pentru crima organizata

Sursa: GAFI

O investigatie a unei autoritati de aplicare a legii a identificat un contabil, Dl. J, care parea a fi membru al unei organizatii criminale, implicata in spalarea banilor si reinvestirea bunurilor obtinute din infractiuni derivate din traficul de droguri, care era condusa de catre Dl. X. Rolul D-lui J era, in principal, de „consultant financiar si juridic”. Indatoriile sale erau analiza aspectelor tehnice si juridice ale investitiilor planificate de organizatie si identificarea celor mai adecvate tehnici de a face investitiile sa para cat mai legale in fata autoritatilor fiscale. El a incercat de asemenea, sa faca pe cat posibil ca aceste investitii sa fie profitabile. Dl. J era expert in procedurile bancare si ale celor mai sofisticate instrumente financiare, el fiind de fapt „creierul” financiar al retelei implicate in reinvestirea bunurilor obtinute din infractiuni ale D-lui X. Dl. J a operat prin impartirea tranzactiilor financiare in diferite zone geografice, prin tranzactii triunghiulare intre companii si institutii de credit straine, prin transferuri electronice si scrisori de credit in asteptare ca garantie pentru contractele comerciale care erau apoi investite in alte activitati comerciale.

Cazul 24: Un avocat foloseste companiile offshore si conturile de credit pentru a spala bani

Sursa: GAFI

Dl. S este presedintele unei organizatii care se ocupa cu importul de droguri din Tara B in Tara A. Acesta a angajat un avocat pentru a spala bunurile obtinute din aceste infractiuni; avocatul a infiintat astfel mai multe companii offshore. Aceste societati au fost infiintate in Tara C, in care cerintele de identificare ale proprietarilor si inregistrările financiare nu erau atat de stricte. O companie de administrare locala a fost infiintata in Tara D pentru a administra aceste companii. Entitatile au fost folosite pentru camuflarea miscarii ilicite a fondurilor, achizitiei de active si finantarea activitatilor infractionale. Dl. S era asociatul unic al acestor companii offshore.

In Tara A, un grup diferit de persoane si companii, fara nici o aparenta asociere cu Dl. S, au transferat sume mari de bani in Tara D, unde au fost depozitati sau transferati catre companiile offshore ale D-lui S.

Aceasta retea era folosita pentru transferul sumelor mari de bani unei persoane din Tara E, ulterior aceasta fiind gasita ca drept responsabila pentru transportul de droguri in Tara A. Alti avocati si conturile lor de credit au fost folositi pentru a primi numerar si fonduri prin transfer, servind ca pretext pentru profitul afacerilor detinute in Tara A. Cand au fost abordati de catre autoritatea de aplicare a legii in timpul investigatiilor, multi dintre acesti avocati au facut apel la „clauza de confidentialitate” si au refuzat sa coopereze. Unul dintre avocati a creat o retea similara separata (care include alte conturi de credit) pentru a cumpara active si a plasa fondurile in mijloace si instrumente proiectate pentru a masca identitatea beneficiarului real. Avocatul nu a fost condamnat pentru nici o infractiune in Tara A. Investigatorii au declarat ca legatura dintre el si actiunile sale in numele D-lui S nu a putut fi probata.

Cazul 25: Un avocat foloseste contul clientului sau pentru a ajuta la spalarea banilor

Sursa: GAFI

Dupa o perioada de mai bine de 3 ani, Dl. X a repatriat fondurile in Tara Y in folos propriu. Acesta a fost ajutat de catre avocati si contabili folosind tranzactii false si corporatii offshore. Dl. Y, un fost avocat, l-a ajutat pe Dl. X in schema de repatriere prin administrarea corporatiei offshore si a conturilor bancare ale Dl. X din cateva centre financiare importante. Dl. Y a elaborat documentele ce trebuiau sa fie acorduri de imprumut intre compania scoica offshore si imputernicitul Dlui. X in Tara Y. Aceste acorduri de imprumut au servit ca baza pentru transferuri de milioane din conturi bancare din diferite tari catre conturile detinute de Dl. X in tara natala. La sosirea banilor in conturile bancare deschise de catre imputernicitul Dlui. X, fondurile au fost transferate catre Dl. X. Avocatul acestuia a utilizat conturile cabinetului de avocatura pentru a facilita transferurile.

Cazul 26: Un fond de administrare este folosit pentru a primi banii murdari si a cumpara valori imobiliare

Sursa: GAFI

Un avocat si-a instruit clientul, traficant de droguri, sa depuna banii in numerar intr-un cont de administrare detinut de avocat si sa continue sa efectueze plati periodice pentru o ipoteca pe o proprietate detinuta de catre traficant. Avocatul a primit comisioane din vanzarea acestor proprietati si din intermedierea ipotecii. Mai tarziu, acesta a admis ca a primit bani de la traficant, depunand banii in contul sau de administrare, si administrand platile ipotecii traficantului, inasa a negat faptul ca ar fi cunoscut sursa fondurilor.

9. PROVOCARI

9.1. "PERSOANE EXPUSE POLITIC"

Sursa:

Proiect PHARE RO99-IB/JH-02 – Manual de instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002

Grupul Wolfsberg: Wolfsberg FAQ privind persoanele expuse politic

The Malaysian Institute of Chartered Secretaries And Administrators – Lupta impotriva spalarii banilor si finantarii terorismului – Exemple de politici si proceduri interne

Persoanele care au detinut sau detin pozitii de interes public cum ar fi oficiali guvernamentali, sefi ai agentiiilor guvernamentale, politicieni, oficiali ai partidelor etc, precum si familiile si apropiatii acestora trebuie sa beneficieze de o atentie ridicata.

Termenul "persoane expuse din punct de vedere politic" ("PEP") se aplica persoanelor care indeplinesc importante functii in stat. Definitia folosita de catre autoritatile de reglemen-

tare este de obicei foarte generala si lasa loc pentru interpretari. De exemplu, in ghidul sau pentru combaterea spalarii banilor, Comisia Federala Bancara Elvetiana foloseste termenul "persoane care ocupa o functie publica importanta", ghidul SUA Interagentii utilizeaza "senior foreign political figure" iar "BIS paper Customer due diligence for banks" foloseste termenul "potentati".

Termenul trebuie inteles ca incluzand persoane a caror pozitie anterioara sau actuala (Regula: 1 an dupa renuntarea la orice functie politica) poate atrage publicitate dincolo de granitele tarii implicate si a caror situatie financiara poate fi subiectul interesului public. In cazuri particulare, factorii locali ai tarii implicate, cum ar fi mediul politico-social, trebuie luati in considerare in calificarea unei persoane potrivit definitiei.

Urmatoarele exemple pot ajuta in interpretare:

- Sefi de stat, de guverne si cabinete ministeriale;
- Functionari influenti in companiile de stat si administratia guvernamentala;
- Judecatori seniori;
- Functionari de partid seniori;
- Oficiali seniori si/sau influenti, functionari si sefi militari, persoane cu functii similare in organizatii nationale sau supranationale;
- Membrii familiilor regale;
- Reprezentanti seniori si/sau influenti ai organizatiilor cu caracter religios (daca aceste functii sunt in legatura cu responsabilitati politice, judiciare, militare sau administrative).

Termenul "familii" trebuie sa includa membrii apropiati ai familiei ca sotii, copiii, parinti si frati si poate de asemenea include alte rude de sange ori prin alianta.

Categoria "persoane apropiate" ar trebui sa includa parteneri apropiati de afaceri si consilieri/consultanti personali ai persoanei expuse din punct de vedere politic, precum si persoanele care au beneficii vizibile din apropierea de o astfel de persoana.

Partidele politice nu sunt acoperite de definitia "Persoane Expuse din punct de vedere Politic". Totusi, bancile trebuie sa acorde mai mare atentie relatiilor de afaceri care implica bunuri ale partidelor politice straine.

Identificarea Persoanelor Expuse din punct de vedere Politic poate fi dificila, in special in situatia in care clientul nu ofera informatii importante sau chiar ofera informatii false. In ciuda eforturilor bancilor de a recunoaste Persoanele Expuse din punct de vedere Politic, totusi ele nu au puterea necesara, mijloacele sau informatiile la dispozitie pentru detectarea unor astfel de persoane. Bancile au un set de informatii limitat pe care il pot obtine. Trebuie sa se bazeze pe informatiile care le sunt oferite de clienti si pe care le pot obtine din documentele de afaceri sau mass-media. In special atunci cand asociati apropiati sau membrii de familie ai Persoanelor Expuse din punct de vedere Politic deschid o relatie de afaceri cu o banca, este adeseori imposibil de dovedit ca este vorba de o relatie a unei Persoane Expuse din punct de vedere Politic avand la dispozitie informatiile limitate pe care le detin bancile.

Urmatoarele indicii – in plus fata de procedurile standard "Cunoaste-ti Clientul" – pot fi folosite pentru recunoasterea Persoanelor Expuse din punct de vedere Politic:

- Problema verificării dacă clienții sau alte persoane implicate în relația de afaceri (vezi mai jos) îndeplinesc o funcție politică ar trebui să facă parte din procedura standard de deschidere a unui cont, în special în cazul clienților din țări predispuse la corupție.
- Impunerea consilierilor clienței să aibă de-a face în mod exclusiv cu clienți dintr-o anumită țară/regiune ar putea îmbunătăți cunoștințele acestora și înțelegerea situației politice a acelei țări/regiuni.
- Problema Persoanelor Expuse din punct de vedere Politic ar trebui să facă parte din programele normale “Cunoaște-ti Clientul”.
- Bancile trebuie să folosească numele din bazele de date ale Persoanelor Expuse din punct de vedere Politic (și anturajul acestora). În acestă privință ar fi folositor ca autoritățile care emit reglementări în problema Persoanelor Expuse din punct de vedere Politic să sprijine bancile.

Suplimentar față de regulile generale "cunoaște-ti clientul" ar trebui să se aplice o procedură detaliată de aprobare ("atenție sporită"), inclusiv o funcție independentă de tipul afacerii (ex. Conformitate) și aprobarea conducerii superioare. În plus, aceste relații de afaceri ar trebui să fie subiectul unor controale adiționale și a unor examinări anuale amănunțite.

Atenție sporită trebuie acordată atunci când Persoanele Expuse din punct de vedere Politic, familiile și asociații acestora sunt părți contractoare ale băncilor sau beneficiarii activelor în discuție PEPs/familii/asociați este partea contractantă a băncii sau adevăratul beneficiar al valorilor respective, sau are la dispoziție acele valori în virtutea unei împuterniciri sau a unei autorizații scrise.

9.2 RELATII DE AFACERI SI TRANZACTII INDIRECTE

Sursa:

Comitetul de la Basel privind Supravegherea Bancară - Cunoașterea clientului pentru bănci

Comitetul de la Basel privind Supravegherea Bancară - Principiile Managementului de Risc pentru Băncile Electronice

Principiile de Combatere a Spălării Banilor – Grupul Wolfsberg (Ghidul de combatere a spălării banilor pentru sectorul bancar privat)

Documentația grupului de lucru privind revizuirea Celor 40 de Recomandări

GAFI - 40 Recomandări - 2003

Comisia Uniunii Europene - Proiect pentru noua Directivă privind spălarea banilor

Intermediarii financiari – în special băncile – sunt tot mai des puși în situația de a deschide relații de afaceri – în special conturi – în numele unor clienți care nu se prezintă pentru un interviu personal. Acesta a fost mereu situația în cazul clienților nerezidenți, dar a

devenit mai frecventa odata cu inmultirea “banilor electronici” si a operatiunilor bancare electronice sau prin telefon.

Banii electronici sunt un substitut al numerarului pe care operatorii, sub protectia garantiei anonimului, il pot schimba chiar si la distante considerabile, stabilindu-si afacerile in tari fara un control adecvat. Instructiunile financiare care emit astfel de instrumente ar trebui sa aplice precautiuni specifice, in special in legatura cu:

- Controalele asupra sistemelor de distributie a platilor pentru cardurile de credit si asupra companiilor care accepta un astfel de sistem de plata;
- Pastrarea inregistrarilor cererilor de retragere a banilor electronici care sunt anormale din punctul de vedere al cantitatii sau al frecventei.

Nivele maxime pentru tranzactiile individuale sau pe tranzactie si imposibilitatea (sau lipsa posibilitatii de urmarire) a sumelor transferate de pe un card electronic ar trebui avute in vedere de catre institutiile emitatoare, ca mijloace de a evita utilizarea ilicita a acestor instrumente.

Activitatea bancara electronica in mod special incorporeaza astazi o gama larga de produse si servicii oferite prin intermediul retelelor de telecomunicatii. Caracterul impersonal si lipsit de frontiere al activitatii bancare electronice combinat cu viteza tranzactiilor creeaza inevitabil dificultati in ceea ce priveste identificarea si verificarea clientilor. In consecinta, este necesar ca intermediarii sa evalueze riscurile noilor tehnologii si sa elaboreze proceduri de identificare a clientului luand in considerare astfel de riscuri. Acceptand relatiile de afaceri indirecte cu clientii, bancile ar trebui sa aplice proceduri eficiente de identificare a clientilor care nu sunt prezenti in persoana la fel ca si in cazul celor prezenti personal, pentru a diminua riscurile, cum ar fi:

- Autentificarea documentelor prezentate;
- Cererea de documente aditionale in raport cu cele solicitate pentru tranzactiile cu clienti prezenti personal;
- Contact independent cu clientul prin intermediar;
- Prezentarea de catre un tert care este subiectul unor standarde “due diligence” similare si in masura sa ofere imediat toate elementele de identificare relevante si alte documente in legatura cu identitatea si activitatea partii introduse;
- Cererea ca prima plata sa fie efectuata prin intermediul unui cont in numele clientului la un alt intermediar (banca) care se supune acelorasi standarde “due diligence”.

Tranzactiile efectuate de catre astfel de clienti (tranzactii fara prezenta personala) ar trebui monitorizate in mod adecvat, in special cele care par a fi neobisnuite sau implica transferuri semnificative; mai mult, programele de computer pot fi utilizate pentru a identifica indicii de anomalie pentru tranzactiile transmise prin telefon sau retele electronice. Mecanismele de observare statistica sunt capabile sa monitorizeze tranzactiile din punctul de vedere al repetitivitatii lor si al relevantei sumelor implicate.

Cele 40 de Recomandari GAFI din 2003 abordeaza problema relatiilor de afaceri si a tranzactiilor efectuate fara prezenta personala in Recomandarea 8, in care institutiile financiare sunt invitate sa “acorde o atentie speciala oricaror amenintari de spalare care pot aparea datorita tehnologiilor existente sau in dezvoltare care pot favoriza anonimul, si sa ia masuri, dupa caz, pentru prevenirea schemelor de spalare a banilor. In special institutiile financiare ar trebui sa adopte politici si proceduri pentru a rezolva riscurile specifice asociate relatiilor de afaceri si tranzactiilor efectuate fara prezenta personala.” Recomandarea 9

abordeaza problema relatiilor de afaceri initiate de un tert luand in considerare posibilitatea ca institutiile financiare sa obtina imediat de la cel ce opereaza tranzactia informatiile si documentatia necesara precum si in ceea ce priveste respectarea standardelor “due diligence” in ceea ce il priveste pe acelasi operator.

Masuri similare sunt avute in vedere in proiectul pregatit de Comisia Europeana in privinta unei noi Directive pentru combaterea spalarii banilor.

Supraveghetorii trebuie sa adopte masuri si sa ofere sfaturi pentru a se asigura posibilitatea institutiilor financiare de a avea un minim de standarde si control intern pentru a face fata riscurilor derivate din relatiile de afaceri si tranzactiile efectuate fara prezenta personala.

Client care nu este prezent personal

In cazul unui client care nu este prezent personal, de ex. Proprietarul unei noi societati trimite un agent sa il reprezinte, se vor lua masuri pentru a se asigura ca:

- Agentul are autoritatea de a reprezenta beneficiarul ex. obtinerea unui in scris de la beneficiar care sa ofere agentului competenta de a-l reprezenta;
- Verifica identitatea beneficiarului pana cand suntem siguri ca stim cu adevarat cine este acesta, ex. obtinand copii de autentificate ale documentelor de identitate cum ar fi, cartile de identitate si documentele de incorporare.

Identificarea atunci cand clientul nu este prezent personal

Daca un client nu este prezent personal, trebuie sa i se ceara sa ofere suficient de multe informatii pentru a se realiza identificarea sa. Aceasta presupune ca informatia oferita de catre client sa poata fi suplimentata si confirmata de o sursa separata si de incredere. Termenii si conditiile contractuale trebuie sa includa consimtamantul clientului de a stabili corectitudinea informatiilor oferite.

Miscarea banilor intr-un cont bancar nu ofera o baza suficienta pentru identificare. Un cont bancar deschis la o banca finlandeza poate totusi sa fie folosit ca suport pentru identificare si pentru asigurarea unei activitati de audit complete.

Activitatile bancare electronice si alte servicii folosesc din ce in ce mai mult semnaturi digitale sau ID-uri pentru stabilirea identitatii clientului. Aceste proceduri reduc riscurile asociate de identificare precum si pe cele legate de autenticitatea si securitatea tranzactiei. Din acest motiv, FSA recomanda partilor subiecti ai obligatiei de a raporta sa aiba in vedere implementarea acestor metode de identificare cat de curand posibil.

9.3. SOCIETATI COMERCIALE – BENEFICIARUL REAL

Sursa:

Comitetul de la Basel - Cunoasterea clientului de catre banci

Principiile de Combatere a Spalarii Banilor – Grupul Wolfsberg (Ghidul de combatere a spalarii banilor pentru sectorul bancar privat)

Documentatia grupului de lucru privind revizuirea Celor 40 de Recomandari

Documentul consultativ al Trezoreriei Marii Britanii – Evaluarea impactului de reglementare privind divulgarea beneficiarului real al societatilor nelistate

GAFI - 40 Recomandari - 2003

Comisia Uniunii Europene – Proiect pentru noua Directiva privind spalarea banilor

Institutiilor financiare li s-a cerut sa depuna toate eforturile pentru a identifica persoanele in numele carora se deschide un cont sau se opereaza o tranzactie, daca exista dubii ca clientii ar actiona in numele acestora. (Recomandarea GAFI 11 in 1990, prima editie a celor 40 de Recomandari GAFI).

In ultimii ani a crescut ingrijorarea in legatura cu disponibilitatea informatiei asupra persoanelor care sunt adevaratii proprietari si detin controlul activelor provenite din activitati infractionale. De fapt, experienta a aratat ca infractorii folosesc diferite tipuri de entitati legale sau aranjamente, ca parte a procesului spalarii banilor, pentru a ascunde originea averii lor. Ingrijorarea priveste, in mod special, lipsa de transparenta in privinta proprietatii si controlului asupra "corporate vehicles"⁴ si problemele subsecvente pentru institutiile financiare in procedurile de cunoastere a clientului si in aplicarea legii in investigatiile de spalare a banilor. Trebuie avut in vedere ca societatile mentionate mai sus sunt frecvent in legatura iar acelea care sunt implicate in activitati ilegale incearca sa deghizeze si sa ascunda adevaratul beneficiar al bunurilor prin crearea unei structuri complexe de societati si fonduri, impartite in mai multe zone geografice, cu legislatii diferite. Mai mult, exista diferente intre diferitele tipuri de "corporate vehicles" iar gradul de risc intr-o anumita jurisdicție poate fi mai ridicat sau mai scazut in functie de legile si sistemele existente. Sunt considerate in mod special mai riscante mijloace ca administratorii si legislatia care permite existenta unor societati cu actiuni la purtator dar nu permite si posibilitatea de a controla transmiterea actiunilor si a afla care este adevaratul beneficiar.

⁴ Definitia FATF a "corporate vehicles" se bazeaza pe raportul OECD din anul 2001 si are in vedere:

- Societati
 - Societati pe actiuni private (sau publice) ale caror actiuni nu sunt cotate la bursa;
 - Societati de afaceri internationale/exempt companies.
- Fonduri de investitii
- Fundatii
- Parteneriat limitat si societati cu raspundere limitata

Informatia in legatura cu adevaratul beneficiar al societatilor comerciale este necesara dintr-o multime de ratiuni, dintre care:

- prevenirea si controlul spalarii banilor si in special obligatia entitatilor de a raporta tranzactiile suspecte;
- investigarea eficienta si urmarirea cazurilor penale si civile;
- eficienta schimbului de informatii intre diferite autoritati si institutii implicate in combaterea spalarii banilor;
- blocarea si sechestrarea fondurilor si a altor bunuri;
- necesitatea ca institutiile financiare si entitatile non-financiare sa ia masurile adecvate referitoare la “due diligence” in cazul clientilor pentru a diminua riscurile care pot afecta reputatia si alte riscuri;
- combaterea finantarii terorismului, a actelor si organizatiilor teroriste.

De aceea, cele mai importante masuri avute in vedere la nivel international (si in mod special de editia din 2003 a Celor 40 de Recomandari GAFI) sunt:

- Institutiile financiare si activitatile non-financiare trebuie sa fie atente pentru a preveni folosirea abuziva a societatilor comerciale de catre persoane fizice ca o metode "de facto" pentru a efectua operatiuni anonime in conturi;
- Trebuie sa existe o identificare corecta a persoanelor fizice care au calitatea de adevarat beneficiar iar institutiile financiare si entitatile nonfinanciare trebuie sa aiba acces la aceasta informatie;
- Atentie speciala trebuie acordata atunci cand societati comerciale au o structura complexa a actionariatului care nu foloseste unui scop legitim;
- Institutiile financiare si activitatile non-financiare trebuie sa inteleaga structura si scopul societati comerciale, sa determine sursa fondurilor si sa identifice persoanele fizice care au calitatea de adevarat beneficiar;
- Atentie speciala trebuie acordata atunci cand o societate comerciala este incorporata sau administrata intr-o jurisdictie care nu dispune de un sistem satisfacator din punctul de vedere al cerintelor pentru combaterea spalarii banilor.

In ceea ce priveste ultimul punct, este evident ca in dreptul commercial trebuie sa existe prevederi conforme cu cerintele internationale considerate drept conditii de baza in cazul adevaratului beneficiar in problema combaterii spalarii banilor.

In proiectul elaborat de Comisia Europeana pentru o noua Directiva referitoare la spalarea banilor este prevazut ca beneficiarul din partea persoanei juridice trebuie sa fie identificat cel putin pe baza controlului procentului de capital detinut.

ANEXA 1

Definitia unei Unitati de Analiza Financiara

Sursa:

Banca Mondiala – Ghidul de referinta privind combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului - 2004

GAFI - Web Site – Documente

Grupul Egmont al Unitatilor de Analiza Financiara (Grupul Egmont), care este organizatia care elaboreaza standardele pentru Unitatile de Analiza Financiara, a adoptat urmatoarea definitie a unei Unitati de Analiza Financiara (FIU) in Noiembrie 1996:

O agentie nationala centrala responsabila pentru primirea (si, daca este permis, solicitarea), analizarea si diseminarea catre autoritatile competente, dezvaluirea informatiilor financiare (i) privind rezultatele suspectate al infractiunii, sau (ii) cerute de legislatia sau nomele nationale, in scopul combaterii spalarii banilor.

Conventia Natiunilor Unite impotriva Criminalitatii Transnationale Organizate (2000) (Conventia Palermo) a adoptat aceasta definitie, afirmand, “Fiecare Stat Parte...va...avea in vedere infiintarea unei Unitati de Analiza Financiara care sa functioneze ca centru national pentru colectarea, analizarea si diseminarea informatiilor privitoare la potentiale spalari de bani.”

Extinzand aceasta definitie, GAFI cere tarilor sa isi infiinteze o *Unitate de Analiza Financiara* care sa aiba aceste trei functii esentiale, adica sa colecteze sau pastreze informatia raportata, sa analizeze si sa disemineze informatia financiara referitoare la combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului. GAFI de asemenea, cere ca toate autoritatile nationale sa schimbe informatii si sa coopereze cu partenerii lor interni si internationali.

In 2004, Grupul Egmont a revizuit definitia *Unitatii de Analiza Financiara* pentru a include, in mod special, combaterea finantarii terorismului. Definitia actuala a *Unitatii de Analiza Financiara este urmatoarea:*

O agentie nationala centrala responsabila pentu primirea (si, daca este permis, solicitarea), analizarea si diseminarea catre autoritatile competente, dezvaluirea informatiilor financiare:

- privind rezultatele suspectate ale infractiunii si posibila finantare a terorismului, sau
- cerute de legislatia sau normele nationale, in scopul combaterii spalarii banilor si a finantarii terorismului.

Ca rezultat, definitia data de Grupul Egmont unei Unitati de Analiza Financiara este cu totul corespunzatoare Celor 40 de Recomandari.

Funcțiile de baza

Unitatile de Analiza Financiara variaza de la tara la tara, dar toate impartasesc trei functii de baza; primesc, analizeaza si disemineaza informatii in scopul combaterii spalarii banilor si a finantarii terorismului. Diseminarea informatiilor financiare trebuie realizata atat in plan intern cat si international.

Pentru ca spalarea banilor este adeseori o activitate transfrontiera, este important ca Unitatile de Analiza Financiara sa isi uneasca fortele cu alte servicii de informatii nationale. Pentru aceasta, chiar si cele mai bune legi si reglementari interne pentru combaterea spalarii banilor, inclusiv cele pentru Unitatea de Analiza Financiara, au nevoie de un mecanism international de diseminare a informatiei pentru a combate eficient spalarea banilor si finantarea terorismului.

1. Depozitarul Central al informatiei raportate

Institutiile financiare trebuie sa inainteze toate rapoartele de tranzactii suspecte si alte descoperiri cerute (cum ar fi rapoartele de tranzactii cu numerar) catre Unitatea de Analiza Financiara nationala. Centralizarea acestei “functii de depozitare” - desemnarea Unitatii de Analiza Financiara ca primitor al dezvaluirilor financiare – este o cerinta elementara pentru un cadru intern si international eficient pentru combaterea spalarii banilor.

Folosirea unui depozitar central pentru raportarea informatiilor si a descoperirilor cerute asigura ca toate informatiile relevante sunt la un loc, facilitand procesarea informatiei si analiza e in mod consistent. Centralizarea asigura de asemenea o mai mare eficienta colectarii informatiilor.

2. Functia analitica

Unitatile de Analiza Financiara sunt mai mult decat simple baze de date pentru informatiile financiare care trebuie raportate conform legislatiei sau reglementarilor nationale. Ele trebuie sa analizeze datele pe care le primesc intrucat foarte multe rapoarte de tranzactii suspecte si alte dezvaluiri financiare par adesea sa fie tranzactii nevinovate.

Depozite obisnuite, retrageri, transferuri de fonduri, cumpararea de valori mobiliare sau polite de asigurare pot totusi reprezenta importante bucati de informatie pentru detectarea si urmarirea spalarii banilor si a finantarii terorismului.

Doar prin examinare si analiza Unitatea de Analiza Financiara poate detecta tranzactiile financiare criminale. Diferentierea tranzactiilor cu adevarat suspecte de cele care sunt doar neobisnuite presupune o analiza informata. Fara aceasta, cele mai sofisticate metode de colectare de date din lume nu ar avea efect.

Aceste functii analitice impun tarilor sa isi investeasca Unitatea de Analiza Financiara cu autoritatea legala necesara, resursele umane adecvate si capabilitati tehnice suficiente. In mod special, functiile analitice ale Unitatii de Analiza Financiara cer atributii extinse pentru accesarea informatiei. Aceste atributii includ: accesul la anumite baze de date comerciale sau guvernamentale, autoritatea de a solicita informatii suplimentare de la entitatile raportoare si de la alte surse, in functie de necesitati; acces la tehnici de informatii si aparatura avansate, cum ar fi inregistrari si operatiuni sub acoperire, reglementate de principii interne.

Fiecare tara trebuie sa analizeze serios problemele legate de intimitate in raport cu necesitatea Unitatii de Analiza Financiara de a avea o functie analitica eficienta. Daca folosirea bazelor de date comerciale publice nu ridica probleme cu privire la intimitate, autorizarea serviciilor de informatii centrale sa ceara informatii suplimentare ridica aceste probleme. Aceeasi rezerva se aplica supravegherii Unitatii de Analiza Financiara si altor tehnici de informatii. Legile pentru asigurarea secretului institutiilor financiare ar trebui astfel elaborate incat sa nu interfereze cu functiile Unitatii de Analiza Financiara, dar sa protejeze totusi intimitatea informatiilor.

Unitatea de Analiza Financiara indeplineste trei functii analitice: tactica, operationala si strategica.

a. Analiza tactica

Analiza tactica reprezinta procesul de colectare a datelor necesare construirii unui caz si dezvaluirii faptelor care au stat in spatele comiterii unei infractiuni. Cu toate ca analiza tactica poate fi realizata asupra tuturor rapoartelor primite, este probabil ca RTS vor oferi cele mai folositoare informatii in mod direct.

Analiza tactica include potrivirea datelor primite de la institutiile raportoare si alte entitati cu datele detinute de Unitatea de Analiza Financiara sau care ii sunt accesibile. Astfel de date includ liste de nume, adrese, numere de telefon, precum si date din alte rapoarte inaintate de institutiile raportoare. Daca unele institutii raportoare produc cele mai simple forme ale informatiei tactice ele insele, Unitatea de Analiza Financiara adauga acestor rapoarte informatii pe care le detin in propria baza de date in legatura cu clientul raportat sau tranzactia.

Dupa primirea unui RTS, angajatii Unitatii de Analiza Financiara vor cauta informatii suplimentare asupra subiectului, companiei, tranzactiilor, sau a altor elemente implicate intr-un caz particular pentru a pune bazele viitoarelor analize. Principalele surse de informatii suplimentare sunt:

- Propriile date ale Unitatii de Analiza Financiara,
- Surse publice,
- Baze de date guvernamentale,
- Informatii aditionale de la entitati raportoare si alte entitati, si
- Alte Unitati de Analiza Financiara.

b. Analiza operationala

Analiza operationala utilizeaza informatia tactica pentru a formula diferite ipoteze cu privire la posibilele activitati ale unui infractor suspectat. Analiza operationala sprijina procesul de investigatie. Foloseste toate sursele de informatii aflate la dispozitia Unitatii de Analiza Financiara pentru a produce modele ale activitatii, tinte noi, relatii intre subiecti si complicii lor, piste de investigatie, profiluri infractionale si, atunci cand este posibil, indicatii ale comportamentului viitor.

Una dintre tehnicile analizei operationale este realizarea profilului financiar. Acesta ofera analistului metode pentru dezvoltarea indicatorilor venitului ascuns al unui individ, grup de indivizi sau organizatii. Este o metoda indirecta eficienta de a colecta, organiza si prezenta probe in legatura cu situatia financiara a subiectilor. Importanta profilului rezida in faptul ca demonstreaza ca tinta nu poate demonstra o sursa legitima pentru diferenta dintre veniturile si cheltuielile sale in numerar. Urmarirea bunurilor unei persoane poate de asemenea oferi informatii care sa faca legatura intre subiect si infractiunile concurente.

Prin intermediul analizei operationale informatia primita de catre Unitatea de Analiza Financiara este transformata in informatie operativa care poate fi transmisa agentilor pentru aplicarea legii sau procurorilor in vederea unor actiuni viitoare.

c. Analiza strategica

Analiza strategica dezvolta informatiile dobandite pentru a fi utilizate in munca viitoare a Unitatii de Analiza Financiara. Principala caracteristica a informatiei strategice este ca ea nu este legata de cazuri individuale ci mai degraba de probleme si orientari noi. Scopul oricarei analize strategice variaza mult in functie de mandatul Unitatii de Analiza Financiara. El poate fi reprezentat de identificarea modelelor infractionale care evolueaza intr-un grup particular sau in crearea unei perspective profunde asupra modelelor infractionale in dezvoltare la nivel national.

Analiza strategica este realizata dupa ce toate informatiile posibile au fost colectate si analizate. Necesita o mai mare paleta de date decat analiza operationala precum si analisti cu experienta. Datele provin din rapoarte inaintate de catre entitatile raportoare, din informatiile operative proprii ale Unitatii de Analiza Financiara, din informatiile tactice, surse publice, agentii de aplicare a legii si alte structuri guvernamentale. La un nivel mai larg, analiza strategica poate sugera necesitatea de a impune obligatia de raportare si altor noi entitati sau de a imbunatati cerintele de raportare existente.

3. Divulgarea interna a informatiilor

Daca suspecteaza activitati de spalare a banilor sau de finantare a terorismului, Unitatea de Analiza Financiara trebuie sa aiba autoritatea de a disemina sau indrepta informatia financiara catre alte autoritati interne in scopul investigarii si actiunii. Unitatea de Analiza Financiara trebuie de asemenea sa fie autorizata sa coopereze si sa-si coordoneze actiunile cu alte autoritati interne menite sa detecteze, previna si urmareasca spalarea banilor si finantarea terorismului.

Importanta diseminarii la timp a informatiei impreuna cu autoritatile competente nu poate fi subliniata indeajuns. Masurile eficiente pentru combaterea spalarii banilor se bazeaza pe

directionarea informatiei disponibile catre autoritatea competenta. In cazul majoritatii Unitatilor de Analiza Financiara, diseminarea informatiei este precedata de anumite analize a dezvaluirilor operatiunilor financiare raportate. Pentru alte Unitati de Analiza Financiara, in special cel care primesc un imens volum de dezvaluiri financiare, acestea sunt aduse la cunostinta unitatilor de aplicare a legii imediat; aceste Unitati de Analiza Financiara desfasoara analize asupra descoperirilor financiare si a altor informatii financiare doar la cererea agentilor de aplicare a legii atunci, cand aceasta este solicitata la un moment ulterior. In orice caz este esential ca unitatea de analiza financiara sa ofere autoritatii competente informatie financiara cat de rapid posibil, in asa fel incat autoritatea competenta sa poata urmari indiciile oferite de FIU.

Coordonarea interna este vitala, FIU-ul trebuie sa fie un partener esential in coordonarea interna si i se poate oferi chiar atributia de a-si asuma un rol de coordonare al autoritatilor competente care lupta pentru combaterea spalarii banilor, care sunt FIU-uri, regulatori si supraveghetori ai sistemului financiar, politia, autoritatile judecatoresti si alte ministere relevante.

4. Divulgarea informatiilor la nivel international

Deoarece o mare parte a activitatii de spalare a banilor si finantare a terorismului are un caracter transfrontier, FIU trebuie sa fie capabil sa disemineze informatia financiara cu alte FIU-uri de pe glob, in scopul de a deveni parteneri eficienti in lupta internationala impotriva acestor infractiuni. O caracteristica de baza a unui FIU este abilitatea de a colabora intr-o maniera rapida si eficienta cu toti partenerii sai externi. Diseminarea informatiei la nivel international trebuie sa aiba loc printr-o comunicare directa si sigura cu autoritatile straine competente.

5. Informare si Feedback

Este important ca FIU-ul sa lucreze indeaproape cu entitatile raportoare si persoanele, ca si cu autoritatile competente ale unei tari pentru a lupta pentru combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului. Conformandu-se si obligatiilor sale privind pastrarea secretului, FIU trebuie sa ofere feed-back in legatura cu orientarile si tipologiile din spalarea banilor si finantarea terorismului care vor ajuta institutiile financiare si nefinanciare si persoanele sa isi imbunatateasca practicile si controalele pentru combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului si, in mod special, maniera lor de raportare a tranzactiilor suspecte. Institutiile raportoare critica in mod frecvent faptul ca nu primesc deloc sau primesc un feed-back foarte slab din partea FIU in legatura cu utilitatea rapoartelor lor. Din aceasta cauza entitatile raportoare nu au nici un fel de informatie daca modalitatea lor de a realiza raportarea este folositoare in lupta impotriva spalarii banilor si a finantarii terorismului.

Cu toate ca exista in mod evident constrangeri in legatura cu ceea ce FIU-ul poate sa comunice institutiei raportoare in legatura cu un anumit raport (in special daca acel raport se refera la o investigatie in curs), ar trebui sa fie posibil ca FIU sa ofere un feed-back general institutiilor in legatura cu calitatea si utilitatea rapoartelor lor. FIU va dispune de asemenea de datele colectate care, odata analizate, trebuie sa produca informatii utile in legatura cu dezvoltarile si orientarile din spalarea banilor. Acestea ar trebui diseminate entitatilor raportoare si persoanelor astfel incat acestia sa stie pe ce sa se concentreze in elaborarea sistemelor lor pentru combaterea spalarii banilor si finantarii terorismului. De asemenea, ar putea sa se dovedeasca util si feedbackul in legatura cu un caz particular, odata ce investigatia si procedurile legale s-au incheiat.

GAFI cere acum tuturor autoritatilor, inclusiv FIU-urilor, sa stabileasca linii directoare si sa ofere feedback. Autoritatile se pot astepta ca aceasta problema sa devina foarte importanta in evaluarile privind combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului. FIU-urile vor trebui de asemenea, sa realizeze statistici inteligibile si complete asupra rapoartelor de tranzactii suspecte primite si diseminate.

ANEXA 2

Cooperarea internationala institutionala pentru combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului

Sursa:

*Proiect PHARE RO99-IB/JH-02 – Manual de
instruire privind combaterea spalarii banilor – 2002*

*Banca Mondiala – Ghidul de referinta privind
combaterea spalarii banilor si a finantarii
terorismului – 2004*

GAFI – Web Site – Documente

Grupul de Actiune Financiara Internationala

Grupul de Actiune Financiara Internationala pentru combaterea spalarii banilor

Grupul de Actiune Financiara Internationala pentru combaterea spalarii banilor (GAFI) este un organism interguvernamental al carui scop este sa dezvolte si sa promoveze un raspuns la nivel international pentru combaterea spalarii banilor. In Octombrie 2001, GAFI si-a extins misiunea si asupra combaterii finantarii terorismului.

GAFI este o organizatie de initiativa, care grupeaza experti din domeniile juridic, financiar si de aplicare a legii pentru a elabora reforme in domeniul legislatiei si reglementarilor nationale privind combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului. In prezent este constituit din 29 de tari si teritorii si din doua organizatii regionale. In plus, GAFI conlucreaza cu un numar de organisme si organizatii internationale. Aceste entitati au un statut de observator in GAFI care nu le ofera dreptul de a vota, dar le permite participarea deplina in sesiunile plenare si grupurile de lucru.

Ca raspuns la ingrijorarea crescanda cu privire la spalarea banilor, a fost infiintat GAFI de catre Summitul G7 tinut la Paris in 1989.

Fortei de actiune i-a fost data reponsabilitatea de a examina orientarile si tehnicile de spalare a banilor, de a revedea actiunile care au fost deja intreprinse la nivel national sau international si de a elabora masurile inca necesare pentru a combate spalarea banilor. In aprilie 1990, la mai putin de un an de la crearea sa, GAFI a emis un raport continand un set de 40 de recomandari care ofera un plan de actiune complet, necesar pentru combaterea spalarii banilor.

Intre 1991 si 1992 GAFI si-a extins numarul de membri de la 16 la 28. De atunci, grupul a continuat sa examineze metodele folosite pentru spalarea produselor infractiunilor si a efectuat doua seturi de evaluari mutuale ale tarilor si jurisdictiilor sale membre. De asemenea a imbunatatit cele 40 de Recomandari pentru a reflecta schimbarile care au aparut in spalarea banilor si a impulsionat alte tari de pe glob sa adopte masuri pentru combaterea spalarii banilor. In 2001 dezvoltarea standardelor de combatere a finantarii terorismului a fost adaugata misiunii GAFI.

GAFI are trei functii de baza cu privire la spalarea banilor:

1. monitorizarea progresului membrilor in implementarea masurilor de combatere a spalarii banilor;
2. revederea si raportarea orientarilor, tehnicilor si contramasurilor in spalarea banilor;

3. promovarea adoptării și implementării la nivel global a standardelor GAFI pentru combaterea spălării banilor.

Cele 40 de Recomandări cu privire la spălarea banilor

GAFI a adoptat un set de 40 de Recomandări, “Cele 40 de Recomandări”, care constituie un cadru complet pentru combaterea spălării banilor și sunt menite aplicării universale de către țările lumii. Cele 40 de Recomandări definesc principiile de acțiune; permit flexibilitate unei țări în implementarea principiilor conform cerințelor constituționale și circumstanțelor particulare ale fiecărei țări. Cu toate că nu au forță juridică a legii, cele 40 de Recomandări au fost sprijinite pe larg de către comunitatea internațională și de organizațiile relevante ca fiind standarde internaționale pentru combaterea spălării banilor.

Cele 40 de Recomandări sunt de fapt obligatorii pentru o țară care dorește să fie percepută de către comunitatea internațională ca fiind în conformitate cu standardele.

GAFI a elaborat de asemenea diverse note de interpretare care sunt menite să clarifice aplicarea recomandărilor specifice și să ofere coordonare suplimentară.

Cele 8 Recomandări Speciale cu privire la finanțarea terorismului

După tragicele evenimente care au avut loc în SUA la 11 Septembrie 2001, guvernele lumii au apelat la un efort imediat și coordonat pentru a detecta și preveni abuzul realizat de către teroriști cu privire la sistemul financiar internațional. La o întâlnire plenară extraordinară ținută la Washington DC cu privire la finanțarea terorismului din Octombrie 2001, GAFI și-a extins misiunea dincolo de spălarea banilor, concentrându-și energia și experiența asupra unui efort mondial de combatere a finanțării terorismului.

GAFI a elaborat noi standarde internaționale pentru combaterea finanțării terorismului – 8 Recomandări Speciale – și a chemat toate țările să le adopte și să le implementeze. Implementarea acestor recomandări speciale va interzice accesul teroriștilor și al susținătorilor lor la sistemul financiar internațional.

Monitorizarea progresului membrilor

Prin autoevaluare, fiecare stat membru oferă informații cu privire la implementarea celor 40 de Recomandări și a celor 8 Recomandări Speciale, răspunzând anual unui chestionar standard. Informația este apoi prelucrată și analizată și se află la baza evaluării gradului în care recomandările au fost implementate atât de către fiecare țară, cât și de grup ca întreg.

Al doilea element al monitorizării implementării celor 40 de Recomandări este procesul de evaluare mutuală. Fiecare stat membru este examinat pe rând de către GAFI pe baza unei vizite la fața locului, condusă de către o echipă de 3-4 experți selectați din domeniile juridic, financiar și de aplicare a legii din alte state membre. Scopul vizitei este de a elabora un raport care să evalueze măsura în care țara evaluată a progresat în implementarea unui sistem eficient de combatere a spălării banilor și de a evidenția sectoarele în care progresul este necesar în viitor.

Monitorizarea progresului membrilor în legătură cu cerințele celor 40 de recomandări este facilitată de un proces în două etape: autoevaluarea și evaluările mutuale. În etapa de autoevaluare fiecare membru răspunde unui chestionar standard anual în legătură cu implementarea celor 40 de Recomandări. În etapa de evaluare mutuală fiecare membru este examinat și evaluat de experți din alte state membre.

In situatia in care un stat nu doreste sa ia masurile potrivite pentru a veni in concordanta cu cele 40 de Recomandari, GAFI recomanda ca toate institutiile financiare sa dea o atentie speciala relatiilor de afaceri si tranzactiilor cu persoane, societati si institutii financiare dintr-un astfel de stat necooperant, si atunci cand este cazul sa raporteze tranzactiile supecte, de exemplu, pe acelea care nu au un scop economic aparent sau vizibil legal. In cele din urma daca un stat membru nu intreprinde masuri pentru a se conforma, calitatea de membru in organizatie poate fi suspendata. Exista totusi un proces de aplicare treptata a presiunii inainte ca aceste sanctiuni sa intre in vigoare.

Raportarea orientarilor si tehnicilor in spalarea banilor

Una din functiile GAFI este sa revizuiasca si sa raporteze metodele, tehnicile si orientarile in spalarea banilor (de asemenea, cunoscute si ca "tipologii").

Tehnicile de Spalare a banilor si finantare a terorismului sunt examinate anual la o "intalnire a tipologiilor". Aceasta ofera o baza de discutii pentru experti in aplicarea legii si regulatori din tarile GAFI, impreuna cu alte organe si organisme internationale si cu reprezentanti din alte tari, pentru a discuta metodele cele mai potrivite, noile amenintari si cele mai eficiente contramasuri care au fost dezvoltate.

GAFI elaboreaza rapoarte anuale asupra dezvoltarilor din domeniul spalarii banilor prin intermediul "rapoartelor de tipologii". Aceste rapoarte sunt foarte folositoare tarilor pentru a se tine la curent cu noile orientari si tehnici in spalarea banilor si cu alte noutati din acest sector.

Lista tarilor si teritoriilor necooperante (NCCT)

Unul dintre obiectivele GAFI este promovarea adoptarii standardelor internationale pentru combaterea spalarii banilor si finantarea terorismului in toate tarile. Astfel, misiunea sa se extinde dincolo de granitele tarilor membre, cu toate ca GAFI isi poate sanctiona doar propriile state si teritorii membre. Asadar pentru a incuraja toate statele sa adopte masuri de prevenire, detectare si urmarire a spalarii de bani, adica de implementare a celor 40 de Recomandari, GAFI a adoptat un proces de identificare a acelor jurisdicții care sunt obstacole in calea cooperarii internationale in acest sector. Procesul utilizeaza 25 de criterii care sunt in conformitate cu cele 40 de Recomandari pentru a identifica astfel de teritorii si tari necooperante si a le plasa pe o lista publica.

O tara NCCT este incurajata sa realizeze un progres rapid pentru remedierea deficientelor. In situatia in care o tara NCCT nu inregistreaza un progres suficient pot fi impuse contramasuri. Contramasurile constau in actiuni specifice statelor membre GAFI impotriva tarii nominalizate ca NCCT. Suplimentar fata de aplicarea unei atentii speciale relatiilor de afaceri si tranzactiilor cu astfel de tari, GAFI poate impune si alte contramasuri care urmeaza sa fie aplicate gradual, proportional si intr-o maniera flexibila. Acestea includ:

- cerinte stricte pentru identificarea clientilor si imbunatatirea calitatii specialistilor, incluzand experti financiari specializati pe o anumita jurisdicție, pentru institutii financiare, pentru identificarea adevaratului beneficiar inainte ca relatia de afaceri sa fie stabilita cu indivizi sau societati din aceste tari;
- mecanisme de raportare imbunatatite pentru tranzactiile financiare avand in vedere ca tranzactiile financiare cu astfel de tari au un potential suspect mai ridicat;
- in considerarea cererilor pentru aprobarea stabilirii in state membre GAFI a filialelor sau sucursalelor bancilor si birourilor, tinand cont ca banca respectiva provine dintr-un NCCT;

- avertizarea sectoarelor nonfinanciar ca tranzactiile cu entitati din NCCT pot fi riscante din punctul de vedere al spalarii banilor.

In cele din urma aceste contramasuri pot include tari membre GAFI care isi incheie tranzactiile cu institutii financiare dintr-o astfel de tara. Majoritatea tarilor fac un efort concertat de a fi scoase de pe lista NCCT pentru ca aceasta determina serioase probleme afacerilor si institutiilor lor financiare in ceea ce priveste tranzactiile si reputatia lor internationala.

Metodologia pentru evaluarea combaterii spalarii banilor si a finantarii terorismului

In cursul anului 2002, GAFI, FMI, Banca Mondiala si alte organisme care impun standarde internationale in colaborare cu FSRB-uri au lucrat la o metodologie care sa evalueze cel 40 de Recomandari si Recomandarile Speciale si au elaborat o metodologie de evaluare complexa. La sesiunea plenara din octombrie 2002, GAFI a adoptat aceasta metodologie complexa si unica in scopul de a fi folosita in realizarea evaluarilor mutuale.

Dezvoltarea unei metodologii complete trebuie sa umple un gol in procedurile de evaluare. In primul rand scopul este de a facilita o abordare mai uniforma in realizarea evaluarilor bazate pe cele 40 de Recomandari si pe Recomandarile Speciale. In al doilea rand ofera un cadru pentru a integra rezultatul muncii diferitilor realizatori de standarde in ceea ce priveste combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului; a existat o intelegere si cooperare internationala semnificativa in aceasta privinta intre realizatorii de standarde. In al treilea rand, dezvoltarea unei metodologii ofera cadrul necesar acceptarii celor 40 de Recomandari si a Recomandarilor Speciale ca cel de-al 12-lea standard recunoscut de catre FMI si Banca Mondiala, fiind util in munca lor operationala, acolo unde rapoartele cu privire la standarde si coduri (ROSC) sunt pregatite.

Metodologia a fost aprobata de catre toate partile relevante care vor realiza evaluari. Metodologia consta in 120 de criterii care acopera fiecare din cele 40 de Recomandari si Recomandari speciale. Are in vedere cadrul legal si institutional cu privire la combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului dintr-o tara, incluzand unitatile de analiza financiara. Metodologia include de asemenea elemente relevante din rezolutiile Consiliului de Securitate ONU si din conventii internationale, precum si standarde si regulamente de supraveghere pentru banci, asigurari si sectorul valorilor mobiliare. De asemenea reglementeaza implementarea regimului pentru combaterea spalarii banilor si finantarii terorismului in sectorul non-prudential.

Grupul Egmont

Lupta pentru combaterea spalarii banilor a fost o parte esentiala a efortului general de combatere a traficului ilegal cu narcotice, al activitatii crimei organizate si mai recent a finantarii activitatii teroriste. A devenit evident de-a lungul anilor ca bancile si alte institutii financiare sunt o sursa importanta de informatii in legatura cu spalarea banilor si alte infractiuni financiare care sunt investigate de organele de aplicare a legii. Concomitent guvernele lumii au inceput sa recunoasca efectele pe care infractiunile financiare necercetate le aduc sistemelor lor economice si politice.

Pentru a raspunde acestei amenintari un numar de agentii guvernamentale specializate au fost create in vreme ce tarile lumii si-au dezvoltat sisteme de lucru in problematica spalarii banilor. Aceste entitati sunt cunoscute ca "Unitati de Analiza Financiara" (FIU). Ele ofera agentilor de implementare a legii din lume un mijloc important pentru schimbul de informatii.

In ciuda faptului ca FIU au fost create in diferite jurisdictii din lume, la inceputul anilor 90 crearea lor era vazuta ca un fenomen izolat legat de nevoile specifice ale acelor jurisdictii. Din 1995 un numar de FIU au inceput sa lucreze impreuna intr-o organizatie neformala

cunoscuta ca Grupul Egmont (numit astfel dupa localizarea primei intalniri la Egmont-Arenberg Palace, in Bruxelles, la 9 iunie 1995).

Scopul Grupului Egmont este sa ofere o posibilitate de discutii intre FIU pentru imbunatatirea sprijinului programelor lor nationale de combatere a spalarii banilor.

Grupul Egmont a aprobat urmatoarea definitie a unei FIU din iunie 2004 recunoscand beneficiile datorate dezvoltarii retelei FIU in 1995 la Egmont- Arenberg Palace in Bruxelles.

Cunoscut ca Grupul Egmont, aceste FIU se intalnesc, in mod regulat, pentru a gasi modalitati de a coopera in special in acele domenii ale schimbului de informatii, diseminarii experientei si instruire.

La ora actuala exista 94 de tari cu FIU – uri recunoscute ca operationale, altele aflandu-se in diferite etape de dezvoltare. Tarile trebuie sa urmeze o procedura formala stabilita de catre Grupul Egmont pentru a fi recunoscute ca indeplinind definitia Egmont a unei FIU. Grupul Egmont ca intreg se intalneste anual. Pentru ca Grupul Egmont nu este o organizatie formala, nu dispune de un secretariat permanent. Functiile administrative sunt indeplinite prin rotatie. In afara pozitiei “Egmont Support”, Grupurile de Lucru si Comitetul Egmont sunt folosite pentru a conduce activitatile curente. FIU-urile primesc, analizeaza si prezinta informatii institutiilor financiare si autoritatilor competente.

Cu toate ca fiecare FIU opereaza sub o coordonare diferita, cele mai multe FIU in limite legale pot schimba informatii cu FIU partenere. In plus, multe FIU pot fi de ajutor oferind asistenta structurilor guvernamentale, ceea ce poate fi de ajutor investigatorilor. Unul dintre principalele scopuri ale Grupului Egmont este sa creeze o retea globala prin promovarea cooperarii internationale intre FIU.

Dezvoltarea continua si infiintarea de Unitati de Analiza Financiara demonstreaza cum tarile lumii continua sa isi intensifice eforturile si sa concentreze cercetrile, analizele si schimbul de informatii pentru a combate spalarea banilor, finantarea terorismului si alte infractiuni financiare.

ANEXA 3

Cooperarea ONPCSB cu institutiile implicate in acest sector la nivel national

Necesitatea cooperarii interinstitutionale, cadru legal si organismele implicate.

Controlul financiar si anchetele penale au evidentiat faptul ca pe teritoriul Romaniei exista grupuri criminale care folosind societati fantoma sau societati cu activitate aparent legala comit infractiuni generatoare de fonduri, fonduri care trec in cele din urma prin procesul de spalare. Avand in vedere orientarile criminalitatii financiare, si anume de a prelua din ce in ce mai mult controlul asupra sectorului economic, distorsionand mediul de afaceri, s-a constatat necesitatea unei mai stranse cooperari intre institutiile implicate, conform competentei fiecareia, pentru a combate acest flagel.

Pentru acest motiv, prevederile Legii nr. 656 pentru prevenirea si sactionarea spalarii banilor creeaza cadrul legal adecvat pentru o colaborare fructuoasa a Oficiului cu intregul sistem de institutii si entitati implicate in prevenirea si combaterea spalarii banilor:

- Institutii care au sarcina de a elabora si aplica legislatia in domeniul combaterii spalarii banilor: Ministerul Justitiei, Ministerul Finantelor Publice, Ministerul Integrarii Europene, Ministerul Administratiei si Internelor, Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie, Banca Nationala a Romaniei, Serviciul Roman de Informatii, Serviciul de Informatii Externe;
- Autoritati cu atributii de control financiar si supraveghere prudentiala: Garda Financiara, Autoritatea Nationala a Valurilor, Administratia Financiara, Curtea de Conturi a Romaniei, Directia de Supraveghere a BNR, Comitetul de Acordare de Licente si Autorizare a Jocurilor de Noroc din cadrul Ministerului Finantelor, Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurarilor;
- Entitati cu obligatii de raportare: banci si sucursale ale bancilor straine, institutii financiare si de credit, agenti economici implicati in jocuri de noroc, persoane fizice si juridice care ofera consultatii juridice, contabile, notariale, financiar-bancare, oficii postale, case de schimb valutar;
- Asociatii Profesionale: Asociatia Romana a Bancilor, Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare, Uniunea Nationala a Barourilor din Romania, Uniunea Nationala a Notarilor Publici din Romania si Corpul Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati din Romania.

Necesitatea cooperarii interinstitutionale este subliniata chiar prin modul de organizare al ONPCSB.

Ca urmare, structura deliberativa si de decizie, Plenul, este format din cate un reprezentant al fiecareia dintre urmatoarele institutii: Ministerului Finantelor Publice, Ministerului Justitiei, Ministerului Administratiilor si Internelor, Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie, Bancii Nationale a Romaniei, Asociatiei Romane a Bancilor si Curtii de Conturi a Romaniei, numiti in functii pe o perioada de 5 ani, prin hotarare a Guvernului.

In afara activitatilor specifice in cadrul Oficiului, membrii Plenului au rolul de a asigura cele mai eficiente mijloace de cooperare cu institutiile din care provin.

Avand in vedere prevederile legale, Oficiul si-a asumat conducerea coordonarii eforturilor pentru combaterea spalarii banilor la nivel national. Acest lucru a fost evidentiat in Raportul de Evaluare asupra masurilor de combatere a spalarii banilor si a finantarii terorismului elaborat de catre echipa de experti a FMI/Bancii Mondiale in iulie 2003, in care se

mentioneaza ca “Unitatea de analiza financiara a preluat conducerea coordonarii eforturilor pentru combaterea spalarii banilor la nivel national, a devenit operationala la scurt timp dupa crearea sa si a fost organizata intr-o maniera menita sa imbunatateasca coordonarea interinstitutionala intre organismele de supraveghere si cele de aplicare a legii”. De asemenea, Oficiul are rolul unui filtru in protejarea informatiilor financiare confidentiale, tinand seama modul in care sesizarile sunt inaintate Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie, in cazul in care exista indicii cu privire la savarsirea infractiunii de spalare a banilor.

Mijloacele concrete de cooperare interinstitutionala promovate de catre Oficiu

Pentru stabilirea celor mai adecvate mijloace de cooperare in cadrul legal specific al fiecarei institutii, au fost semnate intelegeri de cooperare interinstitutionala cu institutii, printre care enumeram: Ministerul Finantelor Publice, Inspectoratul General al Politiei Romane, Curtea de Conturi a Romaniei, Oficiul Registrului Comertului, Comisia de Supraveghere a Asigurarilor, Serviciul Roman de informatii, Serviciul de Informatii Externe etc.

Rezultatele dezvoltarii cooperarii Oficiului cu institutiile publice si alte organisme interne

Activitatea Oficiului nu poate fi conceputa fara cooperarea cu alte autoritati si institutii interne, intrucat sarcinile cele mai importante ale Oficiului sunt: (i) primirea informatiilor prin CTR/STR sau rapoarte externe, (ii) imbogatirea lor cu informatii provenind de la alte institutii sau din propria baza de date, (iii) analizarea si procesarea lor in scopul informarii Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie, in cazul in care exista indicii cu privire la savarsirea infractiunii de spalare a banilor.

Asa cum deja am mentionat, pentru a reduce timpul de analiza si pentru asigurarea accesului la o paleta larga de informatii Oficiul a reusit sa stabileasca accesul online la bazele de date ale altor institutii publice, printre care mentionam:

- Oficiul National al Registrului Comertului, pentru intreaga baza de date a persoanelor juridice inregistrate;
- Ministerul Finantelor Publice, pentru bazele de date privitoare la bilanturile comerciale, rambursarea de TVA si plata obligatiilor catre bugetul de stat;
- Autoritatea Nationala a Vamilor, pentru baza de date a operatiunilor vamale (importuri si exporturi).

De asemenea, s-a implementat accesul comun cu Inspectoratul General al Politiei Romane la baza de date computerizata a persoanelor fizice si cu Imprimeria Nationala la informatiile in legatura cu persoanele juridice care achizitioneaza documente cu regim special.

Aceste masuri conduc la imbunatatirea calitatii analizelor efectuate de catre Oficiu si la reducerea perioadei de timp necesara analizelor, ceea ce inseamna ca Procuratura poate fi informata in foarte scurt timp in legatura cu activitatile despre care se crede ca reprezinta spalare de bani.

ANEXA 4

ALTE INSTITUTII ROMANESTI CU ROL DE SUPRAVEGHERE SI ORGANISME PUBLICE IMPLICATE IN ACTIUNI DE COMBATERE A SPALARII BANILOR SI A FINANTARII TERORISMULUI

I. BANCA NATIONALA A ROMANIEI

Banca Nationala a Romaniei, infiintata in anul 1880, este banca centrala a Romaniei. Banca Nationala este o institutie publica independenta, cu sediul central in municipiul Bucuresti. Este unica institutie autorizata sa emita insemne monetare, sub forma de bancnote si monede, ca mijloace legale de plata pe teritoriul Romaniei.

Moneda nationala este leul, iar subdiviziunea acestuia este banul.

Conform prevederilor Legii privind Statutul BNR (Legea nr.312/2004), obiectivul fundamental al BNR este asigurarea si mentinerea stabilitatii preturilor.

Principalele atributii al BNR sunt:

- elaborarea si aplicarea politicii monetare si a politicii de curs de schimb;
- autorizarea, reglementarea si supravegherea prudentiala a institutiilor de credit, promovarea si monitorizarea bunei functionari a sistemelor de plati pentru asigurarea stabilitatii financiare;
- emiterea bancnotelor si a monedelor ca mijloace legale de plata pe teritoriul Romaniei;
- stabilirea regimului valutar si supravegherea respectarii acestuia;
- administrarea rezervelor internationale ale Romaniei.

Totodata, BNR sprijina politica economica generala a statului, fara prejudicierea indeplinirii obiectivului sau fundamental privind asigurarea si mentinerea stabilitatii preturilor.

Potrivit legii, Banca Nationala raspunde numai in fata Parlamentului tarii si nu este in nici un fel subordonata Guvernului, avand cu acesta exclusiv relatii de conlucrare si colaborare permanente.

Banca Nationala a Romaniei este condusa de un Consiliu de Administratie numit de Parlament, la propunerea comisiilor permanente de specialitate ale celor doua Camere. Numirile se fac pe o perioada de 5 ani, cu posibilitatea reinnoirii mandatului.

Principalele atributii ale Consiliului de administratie sunt: stabilirea politicilor in domeniul monetar si al cursului de schimb, precum si a masurilor necesare in domeniul autorizarii, reglementarii si supravegherii prudentiale a institutiilor de credit si monitorizarii sistemelor de plati.

II. COMISIA DE SUPRAVEGHERE A ASIGURARILOR

Comisia de Supraveghere a Asigurarilor (CSA) este **autoritatea autonoma de specialitate**, cu personalitate juridica, al carei scop principal este apararea drepturilor asiguratilor si promovarea stabilitatii activitatii de asigurare in Romania. Misiunea Comisiei de Supraveghere a Asigurarilor este de a pune in aplicare legislatia din domeniul asigurarilor impartial, cu onestitate si promptitudine; de a proteja, in temeiul legii, consumatorii de produse de

asigurari; de a incuraja formarea unei pieti sanatoase a asigurarilor; de a promova necesitatea unei mai bune serviri a interesului public.

In acest scop, vor fi impuse si respectate cele mai inalte standarde de etica, profesionale si de calitate a muncii in toate relatiile, formale si informale, cu persoanele, agentiile si companiile asupra carora au efecte politicile si actiunile Comisiei. Comisia de Supraveghere a Asigurarilor are ca baza Legea **nr.32/2000 privind societatile de asigurare si supravegherea asigurarilor**, cu modificarile si completarile ulterioare publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I din 10 Aprilie 2000.

In conformitate cu angajamentele asumate de catre Comisia de Supraveghere a Asigurarilor in documentul de pozitie al Romaniei prezentat la Bruxelles in anul 2001, pentru Capitolul 3 – „Libera circulatie a serviciilor”, Legea nr. 32/2000 **privind societatile de asigurare si supravegherea asigurarilor** a fost modificata si completata in acord cu Directivele UE in domeniul asigurarilor.

Conform articolelor 5 si 8 din Legea nr.32/2000 privind societatile de asigurare si supravegherea asigurarilor, Comisia de Supraveghere a Asigurarilor are urmatoarele functii:

- elaboreaza sau avizeaza proiectele de acte normative care privesc domeniul asigurarilor sau care au implicatii asupra acestui domeniu si vizeaza actele administrative individuale, daca au legatura cu activitatea de asigurare;
- protejeaza interesele asiguratilor, scop in care poate dispune efectuarea de controale ale activitatii asiguratorilor sau brokerilor de asigurare;
- supravegheaza sistemele contabile si and normele si regulamentele contabile dupa consultarea cu corpurile profesionale ale companiilor de asigurari;
- ia masurile necesare pentru ca activitatea de asigurare sa fie gestionata cu respectarea normelor prudentiale specifice;
- participa la asociatiile internationale ale autoritatilor de supraveghere in asigurari;
- elaboreaza norme pentru aplicarea Legii nr.32/2000 privind societatile de asigurare si supravegherea asigurarilor, privind categorii de asigurari, asigurati si procedura de autorizare a agentilor de asigurari, limitele de solvabilitate, insolvabilitatea asiguratilor, reglementari pentru administrarea fondurilor de asigurare de viata, reglementari de investitii si a evaluare a bunurilor;
- emite decizii prin care acorda, suspenda sau retrage autorizatii, aproba divizarea sau fuzionarea asiguratorilor, aproba transferul de portofoliu de asigurari, sanctioneaza operatorii din domeniu pentru incalcarea legislatiei specifice in vigoare.

III. COMISIA NATIONALA A VALORILOR MOBILIARE

Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare, denumita in continuare C.N.V.M., este o autoritate administrativa autonoma cu personalitate juridica.

C.N.V.M. reglementeaza si supravegheaza piata de capital, pietele reglementate de marfuri si instrumente financiare derivate, precum si institutiile si operatiunile specifice acestora.

C.N.V.M. este subordonata Parlamentului si prezinta rapoarte acestuia prin comisiile pentru buget, finante si banci ale Senatului si Camerei Deputatilor.

Autoritatea C.N.V.M. se exercita pe intregul teritoriu al Romaniei.

C.N.V.M. are sediul central in municipiul Bucuresti si isi poate deschide reprezentante in functie de necesitati.

C.N.V.M. are drept obiective fundamentale:

- a) stabilirea si mentinerea cadrului necesar dezvoltarii pietelor reglementate;
- b) promovarea increderii in pietele reglementate si in investitiile in instrumente financiare;
- c) asigurarea protectiei operatorilor si investitorilor impotriva practicilor neloiale, abuzive si frauduloase;
- d) promovarea functionarii corecte si transparente a pietelor reglementate;
- e) prevenirea manipularii pietei si a fraudei si asigurarea integritatii pietelor reglementate;
- f) stabilirea standardelor de soliditate financiara si de practica onesta pe pietele reglementate;
- g) adoptarea masurilor necesare pentru evitarea aparitiei riscului sistemic pe pietele reglementate;
- h) prevenirea afectarii egalitatii de informare si tratament al investitorilor sau al intereselor acestora.

IV. CORPUL EXPERTILOR CONTABILI SI CONTABILILOR AUTORIZATI DIN ROMANIA

Corpul Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati din Romania, este persoana juridica de utilitate publica si autonoma, din care fac parte expertii contabili si contabilii autorizati, in conditiile prevazute de lege.

Corpul, prin delegatia primita din partea autoritatii publice, acorda si retrage dreptul de exercitare a profesiei de expert contabil si de contabil autorizat si are dreptul sa controleze competenta si moralitatea membrilor sai.

Membrii Corpului, potrivit actului normativ de infiintare, isi aleg organele de conducere care sa ii reprezinte in fata autoritatii publice, precum si in raporturile cu persoanele fizice si juridice din tara si strainatate.

Organele centrale de conducere ale Corpului sunt: Conferinta Nationala a Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati (denumita in continuare Conferinta Nationala), Consiliul Superior al Corpului (denumit in continuare Consiliul Superior) si Biroul Permanent al Consiliului Superior (denumit in continuare Biroul Permanent).

Conferinta Nationala este organul superior de conducere si de control al Corpului. Conferinta Nationala este constituita din membrii Consiliului Superior, membrii consiliilor filialelor Corpului, ai comisiilor de disciplina, reprezentantii Ministerului Finantelor Publice de pe langa Consiliul Superior si consiliile filialelor, precum si din reprezentanti din fiecare filiala a Corpului, desemnati de adunarile generale, conform normei de reprezentare de 1/100.

Conferinta Nationala are urmatoarele atributii:

- aproba Regulamentul de organizare si functionare a Corpului Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati din Romania, modificarile si completarile acestuia, avizate de Ministerul Finantelor Publice si de Ministerul Justitiei, precum si Codul privind conduita etica si profesionala a expertilor contabili si contabililor autorizati;
- stabileste directiile de baza si ia masurile necesare pentru asigurarea bunei exercitari a profesiei de expert contabil si de contabil autorizat;
- examineaza si aproba prin vot deschis raportul de activitate prezentat de Consiliul Superior pentru exercitiul financiar expirat si raportul cenzorilor asupra gestiunii financiare a Consiliului Superior;
- aproba prin vot deschis bilantul contabil, executia bugetului de venituri si cheltuieli pentru exercitiul financiar incheiat, precum si bugetul de venituri si cheltuieli al exercitiului financiar viitor, prezentate de Consiliul Superior;
- aproba prin vot deschis organigrama Consiliului Superior, sistemul de salarizare pentru anul urmator, precum si principiile si criteriile de organizare si de salarizare a aparatului propriu si a consiliilor filialelor;
- aproba prin vot deschis sistemul de acordare si cuantumul cheltuielilor de deplasare si reprezentare in consiliile filialelor Corpului pe anul urmator, la propunerea presedintelui Consiliului Superior;
- alege si revoca presedintele si membrii Consiliului Superior si ai comisiei de cenzori a acestuia; alege si revoca presedintele si doi membri ai Comisiei superioare de disciplina;
- aproba raportul Consiliului Superior referitor la rezultatul alegerilor privind reinnoirea mandatelor membrilor consiliilor filialelor Corpului, inclusiv revocarea celor alesi;
- aproba prin vot deschis nivelul indemnizatiilor pentru organele alese ale Corpului si al taxelor de inscriere in evidenta Corpului;
- hotaraste asupra propunerilor de sanctionare disciplinara a membrilor Consiliului Superior si ai consiliilor filialelor, formulate de Comisia superioara de disciplina;
- stabileste anual cotizatiile pe transe de venit, datorate de membrii Corpului;
- aproba planurile anuale de activitate ale Consiliului Superior si ale consiliilor filialelor;
- confirma lista cuprinzand membrii de onoare ai Corpului, in conformitate cu anexa nr. 3;
- stabileste masurile necesare si urmareste indeplinirea altor atributii prevazute de actele normative, precum si a propriilor hotarari.

Consiliul Superior exercita drepturile Corpului aferente statutului sau de persoana juridica de utilitate publica; in mod esential, are ca atributie reprezentarea profesiei in fata autoritatilor publice prin presedintele sau si coordonarea actiunilor consiliilor filialelor judetene.

V. AUTORITATEA PENTRU VALORIFICAREA ACTIVELOR STATULUI (“AVAS”)

Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (“AVAS”) este organizata ca institutie specializata cu personalitate juridica a administratiei publice centrale, in subordonarea Guvernului.

Scopul AVAS este recuperarea activelor bancare neperformante preluate de la majoritatea companiilor detinute de stat, in vederea pregatirii lor pentru privatizare si a reducerii efortului financiar al Statului in astfel de operatiuni. In vederea atingerii scopurilor sale, principalele competente ale AVAS se concentreaza asupra preluarii, recuperarii si gestionarii activelor si datoriilor acestor companii. Activele recuperate si alte instrumente auxiliare ale AVAS au titlu executoriu, ca si orice alte acte sau instrumente folosite pentru recuperarea activelor societatilor. AVAS isi poate organiza departamente de angajati care sa lucreze in exclusivitate pentru punerea in aplicare a unor astfel de titluri executorii.

Orice litigiu implicand AVAS in relatie cu activele neperformante preluate de la societati va fi solutionat pe baza prevederilor speciale mentionate in OUG nr. 51/1998 (termene de judecata reduce, proceduri speciale de executare silita etc.), completate cu prevederile Codului de Procedura Civila. In plus, cererile formulate de catre AVAS si orice alte acte procedurale indeplinite de catre si in numele AVAB in legatura cu recuperarea activelor societatilor sunt scutite de taxe.

VI. UNIUNEA NATIONALA A NOTARILOR PUBLICI DIN ROMANIA

Uniunea Nationala a Notarilor Publici din Romania este o organizatie profesionala cu personalitate juridica, cu un consiliu de conducere si alte organisme stabilite prin statutul propriu.

Consiliul Uniunii este format din cate un reprezentant al fiecarei camere a notarilor publici, dintre care sunt alesi un presedinte si doi vicepresedinti.

Consiliul Uniunii are urmatoarele atributii principale:

- Propune Ministrului Justitiei suspendarea, revocarea sau incetarea calitatii de notar public;
- Propune Ministrului Justitiei numarul necesar de birouri notariale si conditiile pentru examenele notariale;
- stabileste, cu aprobarea Ministrului Justitiei, salariile minime ale notarilor publici;
- reprezinta notarii publici la nivel intern si international in relatiile cu tertii;
- indeplineste orice alte atributii in conformitate cu reglementarile in domeniu.

VII. ASOCIATIA ROMANA A AGENTIILOR IMOBILIARE (ARAI),

Asociatia Romana a Agentiilor Imobiliare (*ARAI*), organizata prin H.G. nr. 3/21.012000, este o organizatie profesionala non-profit care are ca obiectiv principal regularea activitatii in domeniul imobiliar si cresterea prestigiului profesional al agentilor care opereaza in domeniul imobiliar.

Asociatia Romana a Agentiilor Imobiliare are rolul de a se concentra asupra intereselor generale ale agentilor imobiliari, in scopul de a dezvolta piata imobiliara si de a deveni un partener real pentru institutiile guvernamentale si neguvernamentale, interne si internationale.

Unul dintre scopurile majore ale Uniunii este sa determine o mai buna imagine a agentilor imobiliari in fata clientilor, partenerilor, organizatiilor nonguvernamentale si institutiilor statului.

ARAI este implicata in dezvoltarea unui sector de activitate activ si sanatos prin:

- crearea unei infrastructuri puternice;
- stabilirea celor mai inalte standarde educationale si profesionale;
- impunerea si supravegherea conformitatii cu legislatia in domeniul imobiliar;
- stabilirea regulilor de functionare si a standardelor de operare a agentilor imobiliari.

ARAI este membra a Camerei de Comert si Industrie a Romaniei si a Consiliului National al Intreprinderilor Mici si Mijlocii din Romania.

La nivel international Asociatia stabileste relatii cu organizatii ale agentilor imobiliare din Europa: Central European Real Estate Association Network (CEREAN) si din SUA - National Association of Realtors (NAR) si este membru asociat al CEPI (European Council of Real Estate Profession).

VIII. UNIUNEA NATIONALA A BAROURILOR DIN ROMANIA

Toti avocatii din barouri formeaza Uniunea Nationala a Barourilor din Romania cu sediul in Bucuresti. Nici un barou nu poate functiona in afara Uniunii.

Comisia Permanenta a Uniunii Nationale a Barourilor din Romania asigura activitatea permanenta a Uniunii.

Principalele sale atributii au in vedere:

- elaboreaza proiectele statutului si ale regulamentelor examenelor de primire in profesie si de definitivare;
- organizeaza examenele de intrare in profesie si de definitivare;
- acorda scutire de examen juristilor care indeplinesc conditiile cerute de prezenta lege, cu avizul consultativ al consiliului baroului respectiv;
- organizeaza serviciul statistic general al avocatilor;
- organizeaza, la cererea barourilor, cercuri de studii facultative si editeaza publicatiile Uniunii;
- infiinteaza Casa Centrala de Credit si Ajutor a Avocatilor si ii coordoneaza activitatea;
- accepta donatiile si legatele facute Uniunii;
- angajeaza personalul si asigura executarea bugetului Uniunii;
- intocmeste raportul anual de activitate si gestiune, pe care il supune aprobarii consiliului Uniunii.

ANEXA 5

Legislatie

CONVENTII INTERNATIONALE

Conventia ONU privind traficul ilicit de droguri si de substante psihotrope – 1988, Viena

Cele mai importante prevederi:

- Incriminarea spalarii banilor - Art. §1(b)
- Identificarea & urmarirea veniturilor obtinute din infractiuni - Art. 5 §2
- Blocarea si sechestrarea bunurilor - Art. 5 §2
- Inregistrările financiare - Art. 5 §3
- Secretul bancar neopozabil fata de norme speciale- Art. 5 §3
- Asistenta legala mutuala [Art. 5, §4]
- Impartirea bunurilor confiscate [Art. 5, §5(b)]
- Sarcina probei revine acuzatului [Art. 5, §7]

Conventia Consiliului Europei nr. 141 privind spalarea, cercetarea, sechestrarea si confiscarea veniturilor obtinute din infractiuni - Strasbourg, 8 Noiembrie 1990

Cele mai importante prevederi:

- Infractiunea de spalare a banilor este comisa si daca infractiunea predicat se realizeaza in strainatate;
- Spalarea banilor din culpa (nu este o prevedere obligatorie);
- Intarirea confiscarii si a masurilor asiguratorii;
- Cooperarea judiciara si asistenta tehnica.

Conventia ONU privind Crima Organizata Transnationala - 2000 Palermo (nu a intrat inca in vigoare)

Cele mai importante prevederi:

- Cuprinde toate infractiunile predicat, toate infractiunile penale grave
- Instituire un regim reglementat pentru banci, institutii financiare non-bancare si alte organisme susceptibile de spalare a banilor
- Regimul include
 - Reguli de identificare a clientului;
 - Obligatia de pastrare a evidentelor;
 - Obligatia de raportare a tranzactiilor suspecte
- Autoritatile vor trebui sa aiba capacitatea de a coopera si de a schimba informatii la nivel national si international.

COMUNITATEA EUROPEANA

- **Directiva Consiliului Europei 91/308/CEE din 10 iunie 1991** pentru prevenirea folosirii sistemului financiar in scopul spalarii banilor – Brussels, - amendata de
- **Directiva comuna 2001/97/CEE** a Parlamentului European si a Consiliului Europei din **4 decembrie 2001** – Brussels;

Definita spalarii banilor (art. 1):

„**Spalarea banilor**” inseamna urmatoarea actiune, atunci cand este savarsita cu intentie:

- transformarea sau transferul de proprietate, cunoscand ca o astfel de proprietate provine dintr-o activitate infractionala sau dintr-un act de participare la o astfel de activitate, in scopul ascunderii sau disimularii originii ilicite a proprietatii sau in scopul sprijinirii oricarei persoane implicate in comiterea unei astfel de activitati, pentru a se sustrage consecintelor legale ale actiunilor sale;

- ascunderea sau disimularea naturii, sursei, amplasarii, dispunerii, miscarii, drepturilor reale cu privire la proprietate sau la posesia acesteia, cunoscand ca o astfel de proprietate provine dintr-o activitate infractionala;

- dobandirea, posesia sau folosirea unei proprietati, cunoscand, la data primirii, ca o astfel de proprietate provine dintr-o activitate infractionala sau dintr-un act de participare la o asemenea activitate;

- participarea, asocierea, tentativa de comitere si sprijinirea, incurajarea, inlesnirea, sfatuirea in vederea comiterii oricareia dintre actiunile mentionate in paragrafele anterioare.

Cunoasterea, intentia sau scopul ca elemente ale activitatilor sus-mentionate pot implica unele circumstante obiective.

Spalarea banilor poate fi realizata si in cazul activitatilor desfasurate pe teritoriul altui Stat Membru sau al unui tert stat care genereaza proprietatea ce va fi supusa spalarii.

GRUPUL DE ACTIUNE FINANCIARA INTERNATIONALA:

- Cele 40 de Recomandari;
- Recomandarile speciale pentru combaterea finantarii terorismului.

COMITETUL PRIVIND SUPRAVEGHEREA BANCARA DE LA BASEL:

- Masuri prudentiale de identificare a clientului pentru sectorul bancar - Basel, Octombrie 2001

LEGISLATIA ROMANEASCA PENTRU COMBATEREA SPALARII BANILOR:

- Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea si sanctionarea spalarii banilor;
- H.G. nr. 479/16.05.2002 pentru aprobarea Regulamentului de organizare si functionare a Oficiului National de Prevenire si Combatere a Spalarii Banilor;
- H.G. nr. 762/2003 pentru modificarea Regulamentului de organizare si functionare a Oficiului National de Prevenire si Combatere a Spalarii Banilor;
- H.G. nr. 1078/2004 pentru modificarea Regulamentului de organizare si functionare a Oficiului National pentru Prevenire si Combaterea a Spalarii Banilor;
- Decizia nr.657/2002 privind forma si continutul urmatoarelor rapoarte: Raportul de tranzactii suspecte; Raportul privind operatiunile cu sume in numerar care depasesc echivalentul a 10.000 euro; Raportul pentru transferurile externe in si din conturi, pentru sume a caror limita minima este echivalentul in lei a 10.000 euro;
- Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, detectarea si pedepsirea faptelor de coruptie in Romania;
- Codul Penal – art. 118 – confiscarea speciala;
- Codul de Procedura Penala - art. 163 – masuri provizorii.

- Normele Bancii Nationale nr.3/2002 privitoare la standardele de cunoastere a clientului cu modificarile ulterioare;
- Legea Bancara nr. 58/1998;
- Legea nr. 143/2000 pentru combaterea traficului si a consumului ilicit de droguri ;
- Ordinul nr. 25/1999 al Comisiei Nationale a Valorilor Mobiliare pentru aprobarea Instructiunilor nr. 9/1999 pentru prevenirea si combaterea spalarii banilor;
- Legea nr. 263/15 Mai 2002 pentru ratificarea Conventiei europene privind spalarea, descoperirea, sechestrarea si confiscarea produselor infractiunii, incheiata la Strasbourg la 8 noiembrie 1990;
- Legea nr. 39/2003 privind prevenirea si combaterea criminalitatii organizate.

GHIDURI OPERATIONALE PENTRU INSTITUTII FINANCIARE

- Proiectul PHARE RO02-IB/JH-08 – Ghidul de Tranzactii Suspecte – Editia revizuita, Sept 2004.

ANEXA 6

ADRESE WEB

Institutii internationale implicate in combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului

www.europa.eu.int
www.coe.int
www.GAFI-gafi.org
www.imolin.org
www.interpol.int

Unitati Nationale de Analiza Financiara Nationala/Agentii de reglementare

Albania - Central Bank
<http://www.bankofalbania.org/>

Algeria - Central Bank
<http://www.bank-of-algeria.dz/>

Argentina - Unidad de Información Financiera
<http://www.uif.gov.ar/>

Armenia - Central Bank
<http://www.cba.am/>

Aruba - Centrale Bank van Aruba
<http://www.cbaruba.org/>

Australian Prudential and Regulation Authority
<http://www.apra.gov.au/home.cfm>

Australian Transaction Reports & Analysis Centre (Austrac)
<http://www.austrac.gov.au/>

Bahamas Compliance Commission
<http://www.bahamas.gov.bs/compliancecommission>

Bahrain Monetary Authority
<http://www.bma.gov.bh/>

Bermuda Monetary Authority
<http://www.bma.bm/>

Belgium Banking and Finance Commission
<http://www.cbfa.be/>

Bulgarian National Bank
<http://www.bnb.bg/>

Brazil - Conselho de Controle de Atividades Financeiras
<http://www.fazenda.gov.br/coaf/>

British Virgin Islands Financial Services Commission
<http://www.bvifsc.vg/>

Canada Office of the Superintendent of Financial Institutions
<http://www.osfi-bsif.gc.ca/eng/default.asp>

Caribbean Development Bank
<http://www.caribank.org/>

Cayman Islands Monetary Authority
<http://www.cimoney.com.ky/>

Chile - Superintendencia de Valores y Seguros de Chile
<http://www.svs.cl/sitio/index.html>

Colombia - Unidad Administrativa Especial de Información y Análisis Financiero
<http://www.uiaf.gov.co/Nuevo/index.asp?id=79>

Committee of European Securities Regulators
<http://www.cesr-eu.org/>

Commonwealth of Dominica International Business Unit
<http://www.ibuoffshoredominica.dm/>

Cyprus Central Bank
http://www.centralbank.gov.cy/nqcontent.cfm?a_id=1

Eastern Caribbean Central Bank
<http://www.eccb-centralbank.org/index.asp>

Eastern Caribbean Securities Regulatory Commission
<http://www.ecsrc.com/>

Finland Financial Supervision Authority
<http://www.rata.bof.fi/english/index.asp>

Germany - Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht
<http://www.bafin.de/cgi-bin/bafin.pl>

General Insurance Standards Council, UK
<http://www.gisc.co.uk/>

Gibraltar Financial Services Commission
<http://www.fsc.gi/fsc/home.htm>

Grenada International Financial Services Authority
<http://www.gifsa-grenada.com/>

Guernsey Financial Services Commission
<http://www.gfsc.guernseyci.com/>

Hong Kong Monetary Authority
<http://www.info.gov.hk/hkma/index.htm>

Hungarian Financial Supervisory Authority
<http://www.pszaf.hu/>

Iran - Central Bank of Iran
<http://www.cbi.ir/e/>

Irish Financial Services Regulatory Authority
<http://www.ifsra.ie/>

Isle of Man Financial Supervision Commission
<http://www.fsc.gov.im/>

Japan Financial Services Agency
<http://www.fsa.go.jp/indexe.html>

Jersey Financial Services Commission
<http://www.jerseyfsc.org/>

Korea Financial Supervisory Service
<http://english.fss.or.kr/en/englishIndex.jsp>

Labuan Offshore Financial Services Authority
<http://www.lofsa.gov.my/lofsa5/index.htm>

Luxembourg Commission du Surveillance du Secteur Financier
<http://www.cssf.lu/fr/index.html>

Malta Financial Services Authority
<http://www.mfsc.com.mt/mfsa/index.htm>

Mauritius Financial Services Commission
<http://www.fscmauritius.org>

Monetary Authority of Macau
<http://www.amcm.gov.mo/>

Montserrat Financial Services Commission
<http://www.fscmontserrat.org/>

Nevis Financial Services
<http://www.nevisweb.kn/about.cfm>

Nigerian Economic and Financial Crimes Commission
<http://www.efccnigeria.org/>

Peru - Central Reserve Bank
http://www.bcrp.gob.pe/English/Index_eng.htm

Peru - Superintendencia de Banca y Seguros
<http://www.sbs.gob.pe/PortalSBS/>

Puerto Rico Office of the Commissioner of Financial Institutions
<http://www.cif.gov.pr/html/message.html>

Saudi Arabian Monetary Agency
<http://www.sama.gov.sa/indexe.htm>

Singapore Monetary Authority
<http://www.mas.gov.sg/>

St. Vincent and the Grenadines Offshore Finance Authority
<http://www.stvincentoffshore.com/index.htm>

Swiss Federal Banking Commission
<http://www.ebk.admin.ch/>

Swiss Federal Finance Administration
<http://www.gwg.admin.ch/e/index.htm>

Thailand Anti Money Laundering Office
<http://www.amlo.go.th/>

UK Financial Services Authority
<http://www.fsa.gov.uk/>

US Securities and Exchange Commission
<http://www.sec.gov/>

Venezuela - Superintendencia de Bancos y Otras Instituciones Financieras
<http://www.sudeban.gov.ve/sudeban/main.jsp>